

31
nullum genus probationis infamat nisi probatio
facta p confessionem. z allegat glo. quas dicit eē
sing. in. d. l. sed si possessori. §. pe. ff. d. iur. nō tñ
rūdet ad. d. l. i. que est fundamētum bar. z eodem
modo fec. do. car. z sic multiplicat inconueniēs
z non soluant. ¶ Ang. in. d. l. i. ctui z in. d. l. ifamē
simplicit̄ sequit̄ bar. z nihil noui adducit. Ad. bi
vī salua honorificētia bar. q. talis confessio infa-
met. z arguo sic formalit̄ vbiq̄z duo regularit̄
equipata sunt a iure ius exorbitans loquens de
vno extendit̄ ad reliquum sing. est glo. fm oēs in
c. si post. §. si. d. elec. li. vi. bñ faciat glo. in. c. ij. d.
confess. in. vi. z in. cle. i. d. h̄ptis z in. l. i. C. d. rap.
virginum. z quod dicit̄ p scribētes d. trebelliani-
ca. z falet. in. aut. s. cū testator. C. ad. l. fal. s. snia
z confessio regularit̄ equipant̄ casus est b̄ forma-
lis. ergo si snia infamat infamabit z confessio. et
ex hoc appet rñtio viua hñs neruū ad. d. l. i. ff. de
hñs qui not. infa. vbi l. p̄tor loquat̄ in condē-
nato. nihilominus habebit locum in cōfesso. z eo-
dem modo respondeo. ad. l. athletas. §. calānia-
tor eo. ti. vbi tex. loq̄t̄ in condemnato. fo adduco
glo. sing. in. l. qd. ergo. §. ex compromisso. ff. d. hñs
q. not. infa. q. dicit̄ q. quando snia non infamat cō-
fessio non ifamat ergo vbiq̄z snia ifamat ifa-
mabit z cōfessio tene menti. qz d. pellago addu-
cta est glo. illa. z eā reputat sing. ang. in. d. l. infa-
mē. ff. d. pub. iud. Tertio allego tex. cui mōdus nō
rūdebit in. l. iij. §. lege iulia i. v. condēnatus vel cō-
uictus. ff. de testi. vbi dicit̄ q. ad hoc vt qs repel-
lat̄ a testimonio ferendo vt infamis sufficit q. sit
cōdēnatus vel conuictus z clarum est q. illa disti-
ctiua vel disiungit. z dnotat diuersitatē vt plene p
Bar. in. l. is q. dacta. §. vtrū. ff. d. reb. dub. z licz
glo. ibi exponat dictōem illam vel pro z dico q. i
fert violētiā illi textui. iurta illud votoqz tuo tua
vita repugnat. ¶ Quarto dico istū intellectū ha-
buisse gratianum summū iur̄ antistitē. iij. q. iij. §.
itē lege iulia. Quinto adduco glo. i. c. i. d. excep. z
i. c. sup. eo el. p̄ d. testi. que dicunt q. de iure canoni-
co sufficit q. sit quictus z p consequēs multo for-
tius si ē confessus s. de iure civili d. eē dēnatus
qz pro certo male loquunt̄. z p̄fandit̄ dicit̄ earuz
p. d. §. l. iulia. ¶ Sexto adduco tex. i. l. diuus. ff. d.
custo. reo. i. v. quasi dēnatus. vbi p̄fessus ē quasi
condēnatus. ergo lex loquens in cōdēnato h. lo-
cum in quasi dēnato. c. parrochianos i. v. quasi
d̄bitam de deci. Septimo allego casum cui totus
mōdus nō rūdebit in. l. si accusator. ff. d. p̄uari-
ca. quem iduco hoc mō i. l. q. iudicio. ff. de accus.
d. q. dānat̄ de crimine non accusat sed in. d. l. si
accusator d. q. quict̄ de crimine non accusat er-
go fortius si ē p̄fessus crimē. ergo l. lex loquat̄ de
dānato h. tñ locū i. p̄fesso. Et adducēdo illos du-
os tex. s̄l̄ deicit̄ i. profundū q̄qd. dixerit Bar. z
alij sequacēs. ¶ Octauo adduco tex. p̄ficta glo.
i. d. l. q. iudicio vbi tex. loq̄t̄ de dānato publico iu-
dicio. vt nō accusat. z tñ glo. ibi dicit̄ q. quictus de
crimē publico nō accusat ergo multo minus ac-
cusabit̄ p̄fessus crimē publicū ergo lex loquēs de
dānato h. locū i. p̄fesso. ¶ Nono adduco tex. i. v.
reprobātū p̄ficta glo. i. l. lucius. ff. d. hñs q. not. i.
fa. ¶ Decimo faciat tex. i. l. de etate. §. q. i. interroga-
tus. ff. de interrog. act. vbi dicit̄ q. confessus in iu-

32
dicio dicit̄ quasi contrahere ergo sequit̄ q. ex cō-
fessione sit infamis coniuncta. l. qm. ff. d. hñs qui
not. infa. Et ex istis defensate sunt glo. z deus
nr̄. Iesus Christus laudetur in secula. ¶ Collige
etiam ex ista glo. q. infamatus de facto suspen-
dit̄ ab officio donec se purgauerit z sequūtur dō-
cto. z dicit̄ Hostien. cum suspendendum propter
hanc infamiam tantū z non propter crimen. cum
illud non sit probatum quo ad penas ecclesiasti-
cam imponendam. quia nec ad hoc agebatur. li-
cet alij teneant contrarium. sed limitatur hoc per
dictum Inno. in. c. qualit̄ ad fi. de accusa. vbi vo-
luit q. iudex qui tulit sententiam cum ageret̄ de
crimine ciuilit̄ non possit priuari virtute illius
instantie. nec alius iudex respectu instantie p̄te-
rite cum ageretur de crimine ciuilit̄ tamen p̄ela-
tus proprius poterit illum priuare suis benefici-
is qz p̄ sniam crimē ē factum notorium. z proce-
det de nouo p̄ viam accusationis vel inquisitio-
nis. z producet̄ snia ad probationem del. et̄i. ar.
c. tua de cohabi. mulie. z cler. sic etiam p̄ eandem
sententiam probabit̄ infamia in alio iudicio z re-
pelletur a testimonio z ordinibus. c. testimonium
de testi. z sic mirabiliter vult Inno. q. acta facta
cum ageret̄ ciuilit̄ p̄iudicant cum agitur cri-
minaliter in alio iudicio cuius contrarium voluit
glo. in. l. si quis a se fundum. C. ad. l. iul. de vi. pu-
bli. z bar. in. l. ij. ff. vi. bo. rap. Nam probationes
in criminalibus debent esse luce meridiana clario-
res. l. sciant. C. de probatio. tamen bar. post Jac.
de are. in. l. iij. §. si quis dolo. ff. de tab. exhib. dicit̄
q. probationes in ciuili faciunt fidem cum agi-
tur criminaliter per illum tex. Sed potest dici se-
cundū dō. abba. q. faciant aliquam fidem in cri-
minali z coadiuant̄ alias probationes. z sic nō
faciunt plenam probationem. quia aliter se defen-
disset reus si fuisset actus criminaliter allegat̄ qd
not. fede. de se. p̄silio. xxij. z Inno. in. c. p̄ in-
quisitionem de elect. vbi dicit̄ q. si contra aliquē p̄-
sentem probatur crimen. nisi ageretur criminalit̄
de crimine non debet puniri quia contra proba-
tionem siue per instrumenta siue per testes multa
possunt opponi que etiam si aliquando taceat is
contra quem obicit̄ nō debet puniri nisi qua-
tenus patitur modus agendi. Secus dicit̄ in con-
fessione vbi quis non potest contradicere. l. gene-
raliter. C. de non nume. pecu. c. per tuas de pro-
bat. z sic primum dictum Innocen. potest proce-
dere in confessione vt suus iudex fundando se
super illa possit procedere ad priuationem licet
in alio iudicio sit facta. quod est bene notandum
fm dō. abb. Ita quando virtute sententię est ef-
fectus infamis l. ageret̄ ciuilit̄ tunc enim cuz in-
famia sequat̄ infamatum quocūqz vadat. sicut
lepra leprosum. i. q. i. c. cito turpem. c. testimonium d.
testi. poterit iste puniri. z priuari hñficiis suis z ēt
deponi qz non d. permitti vt infamis infamia iur̄
administret. nec curandū qualiteqz sit actum ex
quo v̄e infamis ē. qz nō puniet̄ crimē diirecte pro-
batū ciuilit̄. sed infamia inde surgens z ita stelli-
git̄ dictū Inno. i. d. c. qualit̄ z fede. in p̄fato cō-
silio vbi p̄siliuit̄ q. si cōuictus vno iudicio actione
depositi negauit d̄positū iura. sterposito si probat̄
p̄ modū d̄positū q. p. h. i. alio iudicio probat̄ illū

33

esse periarum z infamem z sic per suppositionem q clericus potuerit hic reconueniri cum in ueritate sit effectus infamis poterit deponi vel priuari beneficiis quod glo. z docto. hic non considerant z propter infamiam iur. quis sit priuatus vel priuandus tenet Inno in. d. c. per inquisitionem z in. c. inter dilectos de excess. prela. io. an. in. c. i. de accus. li. vj. vbi vult q etiam ex hoc poterit deponi allegat .l. iudices. C. de dignita. li. xij. do. abb. allat glo. in. l. ij. §. miles. ff. de bus q nor. infa. z. c. querellam d iur iura. Pro certo ista no e farrago huius. c. si probatio sup crimē ciuili intetato preiudicet in iudicio criminali. ita z cofessio s3 tagit in. c. causaz q d testi. vbi ibi plene do. anto. z do. abb. z in. c. venies d testi. bal. i. l. ij. C. de ededo Jaco. but. i. l. ab hostib. §. s3 q simplicif. ff. ex quib. caus. maio. z scrib. i. c. ij. d ordi. cogni. Et l3 glo. ista dicat q possit suspendi per infamiam facti tamen hoc non e indistincte verum fm do. abb. s3 d3 iudex procedere. p inquisitione. et si crimia no possunt probari z infamia ad hoc vrget d3 purgatione indicere. s3 si infamia inducit scandalum vel crimen e magnu. tunc statim poterit suspendi precedete processu ita notat p glo. in c. si pbr. ii. q. v. Jo. an. in. c. i. de accus. li. vi. z doc. in. c. ij. z l. c. iter dilectos de purgac. cano. ¶ Glo. i vbo legitima qrit que e probatio legitima. dicit q illa q fit p testes omni exceptioe maiores. Et q dicant omni exceptioe maiores allat glo. do. abb. i. c. i. d cofangui. z affi. q dicit illos q nulla exceptione legitima repelli pnt. quod e bn nota. pp statuta loquētia de legitima probatōe. Idē not. gl. instit. d inutil. stip. §. item vboz. q dicit illum esse idoneum q nulla exceptione repelli pōt. Ista sunt bn notanda pp iura multa q dicūt si legitime fuerit probatum vel legitima probatione probauerit qz stelligit p testes omni exceptioe maiores. ¶ Ego pōdero q retēta doctrina huius glo. v3 re probari dictum Jo. an. i. c. cum pro causa d pro car. vbi tex. dicit legitime probauerit. z tñ Jo. an. dicit sufficere si probat p vnum testem cum della tione iuramenti z tamē possit sustētari dictuz Jo. an. arguendo sic Omnes probatio que est a iure aprobata dicit probatio legitima ad hoc alio sing. tex. in. c. ij. de probac. vbi probatur q probatio per inramētum d3 probatio legitima l3 contrarius voluerit glo. que reputatur sing. in l. cum de indebito. ff. de probac. z ex hoc datur enucleatio bellissima ad iura multa que vtuntur illis verbis legitime probauerit vt sufficiat delatio iuramenti cum vno teste z habeas ista iura que hoc hnt in. c. quotiens de testi in verbo legitime probatam. c. iurauit in. v. legitime probauerunt de probac. c. series de testi. c. sanguinei de re iudic. prudentia. §. sexta de off. de leg. c. pe. de collusi. detegen. c. accedens d accūs. z ex hoc dico vobis bal. non bene dixisse in. l. ex sentētia. C. de senten. que sin. cer. qri. vbi dicit q si iudex dēmpnatūali quem si actor probauerit q nūquā deffertur iuramentuz cāuz dicit esse sing. in. l. lucius. ff. de qdici. z demō. z id idem bal. in. l. id. quod pauperibus C. de epi. z cler. dicit q si testator mandauit solū oibus probantib. se debere recipere dicit q nō semp intelligit de euidenti probatione s3 suffi-

34

cit plecturalis z allat. l. hēz imperator. ff. de leg. i. z d. l. lucius z sic concordat cum dicto io. an. in d. §. cum pro cā s3 ista glo. z tex. videtur pfundere illud dictum pro certo michi videtur q nō cofundat illud z q ista glo. non bene ponderetur a doctoribus ex eo qz est referenda ad tex. istuz. sed tex. loquitur de probatione fienda in cā criminali vbi exponitur pena suspensionis z depositionis quo casu probationes debent esse luce clariores vt. l. sciant. C. de probac. ideo non est admiratione dignum si testes debeant esse oī exceptione maiores sed in illa cā pur. ciuili z statutum disponat d probatione legitima dico q recipit interpretatio nez declaratiuam a iure comuni vt. l. ij. C. de nox. al. c. cum dilectus de consue. ideo intelligitur de probatione etiam iuramentali qz dicitur probatio legitima secus si statutum loqueretur in probatione criminis z eodem modo videtur diceñ. si exprimatur a iudice vt attendatur an in causa ciuili an in causa criminali z ad d. l. lucius possit dari respōsio q procedat in actu qui non potest cadere in subiectum loquitur enim tex. de probatione filiationis fienda per filium si probauerit se eē filium qd intelligitur de probatione que non est in eius potestate illud procedit considerata materia super qua profertur qz est difficile z pene impossibile probare filiationem non sic est qñ iudex dicit dēmpno ticiū tibi ad decem si probaueris qz satis videtur probasse si probat ea probatione que a iure aprobata est vnde iuramentum d3 probatio legitima z etiam probatio per testes dicitur probatio legitima licet non exprimatur omni exceptione maiores ista est glo. quas reputo sing. in. c. ad abolendam in verbo deprehensi de hereticis quam adde ad ca. que dixi in. c. ij. de off. ordi. z sic debet attendi materia sup qua hoc verbum legitima probatio profertur qz debet intelligi fm. subiectam materiam. l. si vno. ff. loca. l. plenum. §. equicū. ff. de vsu. z habi. cuz si tene mēti quia est noua doctrina z inaudita ¶ Ultimo ista glo. dicit penam esse imponendaz fm. qualitatem z quantitatem delicti qz tex. dicit q debet deponi z suspendi fm. exigentiam criminis ideo annectitur questio que crimina sint suspensione digna z que sint depositione z degradatione digna Ad primum dicit hic do. anto. q suspensione digna sunt omnia quibus quis de facto est infamatus ij. q. v. c. presbiter si a plebe z. c. si mala fama debet tamen crimen esse tale fm. enim q populus scandalizetur z non leuiter do. abb. dicit q non recte do. anto. respondet ad questum quia hic tex. loquitur de crimine de quo constabat per confessiones vel probationem z tamen dicit q debet suspendi si crimen hoc meretur z sic non verificatur tex. in infamia facti tantum vnde io. an. ponit exemplum in fornicariis per. c. tua. nos. de cohabi. mul. z cle. ideo dicit q licet propter talem infamiam facti clericus possit suspendi vt est dicit tamen quedam sunt crimina que etiam probata exposcunt suspensionem z non depositionem argumento. c. sicut z. c. clericos de cohabi. mul. z cler. e. nullus de iure patro. c. i. de re iud. li. vi. z sic in casibus expressis vt in dictis iuribus exposcūt suspēiones id nō pōt dari certa regla s3

index informabit motū aī sui ex casibus expressis in iure ar. l. non pot. ff. de legi. z. c. translatō de consti. z sic committetur arbitrio superiorū. ¶ Quā qz crimen non est ita graue q̄ exposcat depositōes z tunc poterit suspendi vel si probatū est crimē p̄ mōz inquisitionis venit m̄ti⁹ puniendus q̄ si age retur per viam accusationis vt i. c. qualiter el. ij. de accus. faciat. l. hodie. ff. de pe. ita hic f̄s det do. abb. ¶ Circa istud p̄mūz questū tu circa hoc di cas q̄ si de huiusmodi crimine constat per confessi onē tunc non attendit̄ modus procedēdi aut per inquisitionem aut per accusationes qz tunc venit imponēda pena ordinaria quantūcūqz grauis. l. proinde. §. notandum. ff. ad. l. acquil. c. ij. de p̄fess. ij. q. i. c. nos i quēquā z faciat. c. si. d. celebra. miss. vbi est tex. valde sing. q̄ vbi de crimine clerici cō stat per eius confessionē imponitur pena ordina ria nec obstat q̄ sit processus p̄ viam inquisitionis z est sing. limitatio ad. d. c. qualiter vbi de iur ca nonico in processu inquisitionis non imponitur pe na ordinaria vt depositio ab ordine vel alia gra uis z si quis opponat q̄ mitius agitur cuz p̄fesso q̄ cuz quieto vt xij. q. i. c. non dicatis r̄de vt per glo. in. c. de hoc de simo. z ita limitatur qz illud procedit q̄n quis confessus est timore probatiōis secus q̄n sponte fuit confessus qz tunc h̄nt locus iura dicentia q̄ mitius agitur cum confessio q̄ cū quieto vt in. d. c. non dicatis de quo per glo. i. d. c. de hoc. z etiam p̄dera circa hanc glo. inquātū vult q̄ delictū fm. sui qualitatem exigit penā qz imo an delictum sit graue hoc cognoscitur ex im pōne pene xxij. q. i. c. non auferamus. c. ita quo r̄das de iudeis dicas q̄ illud est sp̄ale qz sepe nu mero apponit̄ pena grauior pro delicto quod non est graue vt i. c. admonet̄ xxxij. q. ij. ¶ Circa fm. que crimina sint depōne digna reperiunt̄ tres opi niones p̄ncipales prima est i glo. lxxxj. di. c. i. fa. est xv. q. viij. in suma z ponit̄ duas opiniones pri ma est q̄ omne crimē requirit depōnem nisi casus in iure sit exceptus fa. opi. ē vt nullū crimē exigit depositiōem nisi in iure reperiatur expressus z ista v̄t magis equa nisi detur incorrigibilitas nec suffi cit̄ prima p̄tumacia s̄z glo. iij. v̄t hoc magis restri gere dicens quez non deponēdū nisi pro maximo crimine hoc probatur in. c. si. i. q. ij. z pro illa fa cit. c. tue de penis xvj. q. vij. c. inuētuz vbi dicitur quis non debet p̄uari beneficio nisi pro graui cri mīe z que dicantur crimīa grauia quo ad hoc dic vt fuit dictum i precedenti questione q̄ index in formabit motū animi sui ex hīs que in iure vidē tur imponere penam depōnis vt putat do. abb. q̄ non debz multū attendere ad canones antiquos qz illi de facili imponebāt penam depōnis naz vt singlr̄ dixit tex. in. c. fraternitatis xxxij. di. etas n̄ri t̄pis ita est vt non solū merita s̄z et corpora de fecerūt iō censurā antiquoz canonuz non patitur mouer̄ iō dicit goffred. i sum. de cobra. mul. z cler. q̄ omne crimē mortale z delictū exposcit depōsi tionē d̄ rigore. l. di. c. si episcop⁹ nō aut̄ de equita te z misericordia iuris nisi h̄eat aliquam aliam qualitatem grauatē z ponit̄ h̄ do. abb. post goffre aliquas qualitates quibus concurrentibus iudici d̄z depositio z p̄mo omne delictum cuz incorrigi bilitate vt in. c. cuz non ab homine. j. eo. nec suffi

cit indistincte p̄ma p̄tumacia vt voluit glo. in. c. i. lxxxj. di. ¶ Item omne delictum cum irregulari tate vt. c. nisi cum pridem. §. pp̄ conscienciaz d̄ re nūc. inno. in. c. cum n̄ris de p̄cess. preben. item si delictum est publicum z scandalosū xxx. q. i. c. nō debz item si est diu continuatū lxxxij. di. c. presbit̄ in glo. i. z in. c. i. de cler. p̄cuss. item si habet quali tatem enormitat̄. c. tue de pe. ¶ Item si habet in se infamiam iuris vt est dictuz z que delicta di catur enormia tex. est cum glo. in. l. i. c. de requi ren. reis z ex istis infertur vtz pp̄ formationes qz debeat depōi do. an. post goffred. i sum. d̄ cobabi. mul. z cler. concludit q̄ si ē notoria scandalosa vel digna z continuata est de positione digna. c. quā sit de ex cess. prela. c. ex parte a. d̄ testi. glo. in. c. pre sbit̄er lxxxj. di. si autem non habet istas qualita tes tunc si committitur cum moniali idem facit glo. in. c. uirginibus. c. si episcopus. c. si quis rapu erit z. c. si qua monaca. xxxvij. q. i. vbi connume rantur qd̄ delicta cōmissa fornicando cum mona cha idem si cum virgine vel cum nupta lxxxj. di. c. si quis clericus ij. q. vij. c. latoz idem si cum con sanguinea vt ibi notatur idem si cum filia spiritu ali vel ea quam ad penitentiam recepit. xxx. q. i. ē. non debet idem si cum soluta cum virgine si iaz duxit in vxores d̄ facto xxxij. di. c. fraternitatis lxxxj. di. c. si quis a modo. c. ij. qui cler. vel mona. s̄z si non duxit i vxore s̄z simplr̄ eas cognouit nec cōcurit aliqua de predictis qualitatis tunc si est in sacris quia ibi est annexum adulterium sp̄iale c. s̄fnitat̄ d̄ frigid. d̄ponit̄ h̄ tenz pau. i. cle. i. d̄ off. ordi. faciat. c. i. multz d̄ eta. z quali. si nō ē i sacris licet de rigore sit deponendus non tū d̄ equitate ¶ S̄z do. abb. dicit q̄ ista dicta sunt nimis rigo rosa qz in. c. clericus. z i. c. sicut d̄ cobra. mul. z cle. mādat̄ fornicarios moneri. z in contumaciā sus pendī. z i contumaciā deponi. z i. c. sin aut̄ eo. ti. d̄z q̄ si non dimiserint concubinas ad tertiā mo nitionē. tūc ep̄us possit eos priuare b̄ficijs. z in̄ dicere officium. z v̄tis ille tex. v̄bo liceat ep̄o z sic non arctat̄ ep̄s ad hoc. ¶ Item dicit tex. d̄z in̄dici officium z sic non mādat̄ d̄poni. z i. c. ex pte. a. de testi. nō mandat̄ p̄p̄ sacerdotem d̄poni z clericū cō cubinariū. s̄z priuari b̄ficio. iō concludit do. ab. q̄ cum iura circa fornicationē z concubinatū va rio mō disponant quod reliquet̄ arbitrio supiorz conseruatis constantijs z scādalo inde surgen te. z consuetudine p̄ie apponēt̄ penam. quando qz depositōis. quādoqz suspēsiōis. quādoqz p̄ uatōis ab officijs. quādoqz prius monebit. quāqz sine monitione priuabit ex quo constat d̄ d̄icto. Iudici enī dat̄ optio quando varie pene imponū tur vt voluit glo. in. c. a. crapula d̄ vi. z bone. cler. xxxij. di. c. fraternitatis. z d̄bz d̄clinat̄ iudex s̄p̄ ad mitiorem p̄tem. qz pauci vt dicit goffre. sine vicio i continētie reperiunt̄. l. di. c. qz tua. ¶ Etas nostri temporis non patit̄ vt in. d. c. fraternitatis z melius est a deo redargui d̄ misericordia q̄ d̄ se ueritate. xxxvi. q. vltima. c. allegat̄. z sic d̄z intelli gi goff. in sūma d̄ cobabi. mul. z cler. vbi dicit q̄ prius debz clericus pro simplici fornicatione su spēdi z data inobediētia deponi. idem dicit̄ do. fti. in summa eo. tit. §. qualit̄ imponat̄. z hec dicit do. abb. esse notā. qz iura sup̄i allata vario mō

37
disponētia fecerunt euz dubitat z ita hic residet
z sic do. antho dicit q pro simplici fornicatione cle
ricus veniat deponēd' si ē sacerdos vel in sacris
qz tunc nō censet simplex fornicatio s3 incestuosa
io. de imol. hic aliat in 2trarius glo. in. c. maximi
anus lxxxj di z in. c. lator ij. q. vij. quas glosas di
cit teneri ibi p doc. cōiter z vtrobiqz p archi. iste
passus vñ clarus nec indiget disputatōe. ex eo qd
glo. i. d. c. si aut dicit q d' g'ia ecclie ē idultū vt pri'
moneant ad dimitendas z cubinas teina moni
tione. z postea suspēdāt z deponāt durante ztu
macia. ergo d' iur' veniūt suspēdēdi. z deponēdi. z
loq' d. c. si aut z. c. sicut z. c. clericos de coha. mu
li. z cler. i. clerico z cubinario. z tñ disponit q gra
tiose procedat vt ibi dicit ergo multo fortius erit
idē i clerico vñ in sacerdote zmittēte simplici for
nicatione. vt non deponat s3 rigorem antiquoz
canonuz. **E**go vidi de facto cum legerem ferra
rie sūt anni viginti. rustici bitates i diocesi coma
censi elegerant i suum rectorem quendam sacerdo
tem hominē profecto robustum. z pene nigri colo
ris hūtem facies magnas. z euz hac z dictione q
z duceret secus concubinas ex eo qz alij rectores
quos habuerāt i dicto loco non habentes zcu
binas accedebant ad vxores rusticoruz z pp hoc
multi rectores fuerunt occisi ideo ne starent sine
rectore vōlebant rectorem ducere concubinas. qñ
uerūt a me si hoc fieri poterat d' iur' salua eozū cō
scia. **E**xpali eos de studio meo ut ribaldos ta
men ex eo qd dixit do. abb. q d3 puniri attēta cō
suetudine loci vt ē dictū vñ q mitius veniret tal
sacerdos puniendus. qz sepe numero tollerāt mi
nus malum vt euitet manus vt videmus i curia
romana tollerantur meretrices vt euitet vitū so
domie. **E**t pōdera vñ qd forte videbit nouū
quare ē q tpe apostolorum. z sic ecclie primitiue.
ita punirent sacerdotes zmittētes fornicationem
vt i. c. presbyt. lxxxj. di. z i. c. pbr lxxxij di. **M**ibi
videt' dicēdū q id fuit qz tpe illo clerici zstituti i
miorib' poterāt zbere matrimōiū z illo vti. zsti
tuti postea i sacris xxxj. di. c. i. cena sinod' id nō ē
admiratione dignū si puniebant cōmitentes po
stea fornicationē qz grauius efficiebat peccatum
eoz. z id dicebat io. an. do. antho. z do. pe. i. c. vt
clericoz de vi. z ho. cler. q magis punitur laicus
z iugatus cōmitens fornicationē q clericus nō cō
iugatus z ista vñ esse ratio quare appli statuerūt
clericos fornicatores deponi s3 cum hodie clerici
non ztrabant matrimōiū zstituti i minoribus vt
eo vtantur constituti in sacris videtur q cessare
debeat pena depositiōis nisi fornicatio esset quali
ficata qz diu ztinuata vt dictū est. ergo sequit' q
nō recte dixit do. antho. q zstituit. i sacris comi
tens fornicationē veniat puniendus pena depō
sitiōis qz istud fuit fm. canōes antiquos habētes
rōnes quare imponitur pena ita seuera sed hodie
debet cessare pena ita seuera quia cessat ratio an
t' quozuz canonū z id in. c. clericus z in. c. sicut de
cohab. cle. z. mu. iubet q moneant sacerdotes ad
dimittendas z cubinas trib' monitionib' als de
beat suspēdi vel deponi z 2 glo. ibi voluit q illa
dispositiō emanauit de g'ia videt' q non recte di
cat imo emanauit pp cessantes rōnem prohibitio
nis z si opponat de. c. vt clericoz d' vi. z ho. cler.

38
vbi dicit prout magis aut minus peccauerit pu
niant fm. canonicas sanctiones vñ vñ velle q et
puniant fm. q canones antiqui disponūt qz rñde
ri pōt q intelligat ille tex. de fornicatione qualifi
cata ea qualitate de qua supius dictū ē z pp hoc
non est admirādus si tempore apploz imponebat
pena depōntis sacerdoti fornicatozi s3 hodie non
imponit nisi fm. q disponit in. d. c. clericus cū si.
Unde grauari sunt clerici in vno ergo releuant
i alio ar. l. euz qui. ff. de iure iur. maxime qz facile
labimur in pctm iconinētie. l. di. c. quia tua. **E**t
s3 fm laic' tñ non sum infestus clericis z iudican
do z cōsulendo z legendo libēti afo sequar partē
eis fauorabilē ar. c. in scripturis zcvi. di. debēt enī
copiri peccata eoz quatenus fieri pōt id zsuluit
pe. de ancha. illustri z magnanimo principi dño
Karolo de malatestis q iudex laicus nō poterat
inquirere contra occultas z cubinas clericoz tam
quā tenderet i vituperiū ipsoz clericoz ita dixit
i repetitōe. c. ea que de reg. iur. li. vj. in viceff ma
quarta. q. quod bene notabis ad itellectū glo. in
c. eos xxxij. di. **C**apto nūc tercius que crimina sint
a actuali degradatione digna z glo. melior de cor
pore iur' ad quaz cotidie fit remissio. c. ad abolen
das de heret. dicit q in trib' casib' post depōntes
clericus relinquit iudici seculari fm' ē in crimine
heret. voluit glo. in. c. euz non ab homine. j. co. s3
non recte excipit iste casus. qz si vult penitēs nō tra
det iudici seculari s3 d3 destrudi in carcere ad agē
dam penitētia e. pe. d' heretic. z pōt hodie ista pe
na carceris zmutari in alias. c. zmissi de heret. li.
vj. nisi esset relapsus qz tunc sine vlla audientia
tradit' curie seculari. c. accusatus de here. li. vj. z
in tali relapso verificatur recte casus exceptus per
glo. d. c. ad abolendam secundus casus est in cri
mine falsi. c. ad falsariorum de crimi. fals. z si op
ponatur de. c. nouimus. s. si. de verb. sig. die q il
le est casus specialis tertius casus est propter ca
lumpniam vel contumeliam quam quis intulit
episcopo suo qz depositus statim traditur curie se
culari v. q. i. c. si quis seculari et faciat glo. in. c.
si. de testi. cogen. **S**ed glo. in. d. c. cum non ab
homine. j. co. dicit illud. c. si quis sacerdotum pro
cedere in eo qui est incorrigibilis z ita etiam sen
tit glo. licet dubitauerit in. d. c. si quis sacerdotū
z clarus in. d. c. nouimus z in. e. si qui sunt ij. q.
vij. z ista opinio vt equior comuniter tenetur in
d. c. cum non ab homine z in. d. c. si. de testi. cog
norum enim esset dicere q propter homicidium
non tradatur curie seculari vt. d. c. cum nō ab ho
mine z propter simplex vitium zmissum contra
episcopum tradatur immediate curie seculari ex
tra istos casus non traditur fm. glo. illam curie
seculari depositus si est corrigibilis. **E**xcipit
do. an. alium casum in sortilego per. c. admone
ant xxvij. q. vij. non placet do. abb. iste casus ex
ceptus qz ibi non dicitur q sortilegus tradatur
curie seculari sed q debet degradari si clericus
est sed si laicus anathematizari z cum materia sit
odiosa z valde exorbitans debet intelligi d' de
gradatione verbali per. c. tue de pe. vbi traditur
fgula q pro magnis scelerib' d3 clie' d'gradari z
d'zudi i monasterio z sic vtitur verbo degrada
ri z tamē itelligit d' degradatione vballi q patz p se

quentia verba in quatuor dicuntur quod detruditur. Si enim fieret actualis degradatio statim fieret de foro seculari. c. ij. de pe. li. vj. nec est uerisimile quod uoluerit clericus tradi curie seculari ad mortem et latum simpliciter excommunicari satis est eis ut prebenda sub magnis secleribus et sic sub dispositione. ne. c. tue allat doctrinam traditam per docto. i. c. quanto de iur. iur. quod si pro aliquo delicto imponatur pena capitalis non intelligitur de pena mortis re vera fuit iocronensis quod ita obtrahit hunc bonorum sed tu dicat quod est glossa. sing. pro illo dicto i. l. i. C. ne christianum mancipium sed ego dico quod in primum est glossa. quod reputat sing. istis. de iur. iur. §. in sum. vide pro hoc que dixi in. c. ex. literis de p. istis. ita cum dicat quod depositus degradatur intelligitur de degradatione verbali allat. tex. i. c. si quis episcopus xxvj. q. v. ubi istis salutibus aruspices et sortilegos imponitur pena detrusiois qui tamen pari pena veniunt puniendi ar. c. q. aliorum xij. q. ij. allegat etiam. c. non opus et. c. aliquanti xxvj. q. v. ubi mandat istos sacrilegos abici ab ecclesia non autem tradi curie seculari allat. c. ij. de sortileg. vide que ibi dixi et pondera quod casus excepti a regula propter idempritatem rationis extenduntur ad similes. c. cum dilecta de constit. uti videtur in util. ubi est casus melior de corpore iuris cano. et in. l. his solis. C. de re no. dona. ubi est casus melior de iure civili et tex. in. c. i. §. porro si tu. que fuit prima causa beneficii. amittit ubi est tex. sing. fm. bal. et faciat. l. ob. es. C. de p. dimino. sed iste casus in sortilego videtur similis casibus exceptis a regula et per consequens exceptio propter idempritatem rationis extenditur ad similem casum ut voluit iocronensis. calda. in. c. series de testi et per do. abb. in. c. iuravit de probac. et per consequens recte videtur loqui do. ant. hic. **Excipit etiam alius casus in simarico ut voluit bonaguida. que refert iocronensis. an. in. c. cum non ab homine. §. eo. §. glo. ibi intelligit illud de incorrigibili quod placet iocronensis. et sic non ponit casum specialem sed generales dicit tamen ibi iocronensis. quod si esset summa contra romanam ecclesiam tunc possit procedere dictus bonaguida. quia tunc possit includi sub casu heresi. secus si contra episcopum ut notat in rubrica de simarico. istud non placeat indistincte do. abb. Aut enim quis credit ecclesiam esse penes alterum tantum quando duo se gerunt pro summo pontifice et tunc est summa sine heresi. sing. §. glo. xxij. q. i. §. i. aut credit ecclesiam esse penes duos insolidum et tunc est summa cum heresi. quod venit sub illum articulum unam sanctam catholicam ecclesiam ut dixit glo. in. c. non autem vij. q. i. et hoc casu possit saluari op. iocronensis. idem quod multi eligerunt capita contra romanam ecclesiam facientes novam sectam et nona statuta inducerent ut refert se audisse do. abb. de quibusdam fraticellis et tunc est est summa cum heresi. et sic potest intelligi xxij. q. ij. c. inter summas sequenti et ita est eorum opinio quod regulariter depositus nunquam traditur curie seculari nisi sequatur incorrigibilitas etiam si commississet crimen homicidii ut probat in d. c. cum non ab homine et sequitur hic do. ant. **Item pro homicidio non fit traditio ad curiam seculares ut i. d. c. cum non ab homine et per tex. ibi dicit do. abb. hic non esse bonam equiparationem penalem quas fecit Innocentius in. c. qualiter el. ij. de accus. ubi dixit quod quotiens de iure civili imponitur pena mortis et****

iur. canonico imponitur pena similis illi videlicet degradatio et traditio ad curiam seculares. **Item de iure civili pro homicidio imponitur pena mortis. l. ij. ff. de sicca et tamen de iure canonico pro homicidio non imponitur degradatio et traditio ad curiam seculares nisi si data incorrigibilitate ut notat in d. c. cum non ab homine et refert do. abb. cum est scolasticus se disputasse hic coram famosissimo docto. do. pe. de ancha. circa istas materiam quod in quatuor d. c. cum non ab homine imponitur tamen pena depositiois et non degradatiois et traditiois ad curiam seculares debet restringi in homicidio non qualificato ita quod non transeat in alium terminum criminis grauiorem puta parricidium vel assassinamentum vel homicidium sacerdotis proditorie cum spoliatioe bonorum item debet intelligi in uno homicidio non in pluribus frequenter videtur si clericus interfecit sacerdotem proditorie et cum rebus et pecunia spoliavit et hac cupiditate ductus interfecit dolose preterit matrem vel ecclesiam incedit vel ecclesiam rebus deputat. ad diuinum cultum spoliavit vel ordinauit prodes preterit certe istis grauissimis delictis non videtur sibi locum d. c. cum non ab homine nec eorum doctrina docto rum nec sufficit sola depositio sicut nec in illo quod plura commisit homicidia latrocinia fallitates et crimina atrociora unde tales sunt per episcopos degradandi et tradendi curie seculari et refert do. pe. formasse plures rationes circa hoc sed ipse fert meliores antequam ferat eum. adde quod l. do. abb. prebendat dictum inno. i. d. c. quatuor nichillo tu potes saluare illud dictum ut intelligat in homicidio qualificato puta in parricidio et similibus ite possit dictum inno. saluare indistincte per casum ad hunc mirabilem auct. clericum apud propositos episcopos. §. il lud ubi est casus pro casu quo de iure civili imponitur pena mortis de iure canonico spoliatio degradatio et traditio ad curiam seculares. et allat illud tex. solen. f. doc. pe. de ancha. §. p. scip. ex narrat §. i. fco. et i. ordie. cl. viij. nihilominus bar. ibi dicit quod ille. §. et corrept per aut. statutum. C. de episc. et cle. **Item nihilominus mala ratio quod dicitur illius. §. non tenent. et emanauit potest ex errore veterum legum et ita est adduci possit pro illo dicto Innocentius. §. si vero crimine in aut. de sancte. epi. et tamen emanauit ex errore dicitur illius. §. ut supius dixi quod autem pro homicidio imponatur pena mortis dubitari solet si imponatur pena capitalis et allegat. l. ij. C. de epi. audi. quod pro certo non probat sed dicit quod homicidia occidat. sed hoc probat i. l. ij. §. legis. ff. de siccar. glo. i. l. is. q. C. eo. angl. §. xiij. scip. nos karolus sed ego soleo allat easus i. c. of. lex i. vbo quod ce de fecerit capite puniat. ij. di. **Venio nunc ad rationes allatas per do. abb. prima est pena de mensurari delicto ut maiora delicta maiori pena et minor delicta minori pena puniantur. et in delictis paribus paret pene ipsant. c. non afferam. xxij. q. i. c. quod ut de hijs quod si a ma. p. ca. Innocentius in. c. qualiter el. fo de accus. ubi mensurat penas in civilis penis in canonici. premitit etiam quod dixit tex. i. d. c. cum non ab homine. quod quia ecclesia non habet quod ultra faciat contra delinquentem relinquit eum curie seculari. **Item cum pro simplici homicidio et pro simplici furto canon deponat clericum. et ipsum detrudat ut notat in. d. c. cum non ab homine iuncto. et tue de pe. v. quod pro homicidio qualificato vel reposito. uel pro delictis valde enormibus non fit sed canones recipere penas dignas postquam ergo sed leges********

humanas et si ipse ius diuinum ueniret imponere
 da pena mortis allat casum in .c. i. j. de homicid.
 debet etiam in talibus uiris exasperari mors. i.
 acerbissima vindicta mortis affligit pp. assiduita
 tem criminum tam atrociam allat in ar. l. iij. C. d.
 ep. audi. Videtur enim qd ex quo ecclesia non habet
 penam condignam contra talem hominem scelera-
 tum d3 tradi curie seculari nulla expectata incor-
 rigibilitate allat in ar. d. c. cu non ab homine ubi
 lex dimittit iudici seculari simplicem homicidam
 pp contemptu canonice discipline et ne possit esse
 perditio plurimorum se in sceuis enormitatibus
 immiscendo maior enim d3 sumi vindicta ab illo
 qui tot scelera committit qd de illo d quo est timor
 qd peiora committat qd de commissis quis est punien-
 dus. s3 de committendis non est quis puniendus. sed
 est denunciandus. c. ad dissoluendum. de d'spons. i. pub.
 qd forti est presumendum qd illum qui commisit in-
 tra illud preteriti ro scire futura facit. et rra semel
 mal. li. vi. et dixit lex. qd illis nullatenus indulgendum
 e. q. impunitate veteris delicti non emendatoni qd co-
 suctudini deputarunt vt. d. l. iij. de ep. audi. Et ex
 hijs p3 qd pena perpetui carceris non est condigna
 Nam illa imponit heretico redeunti ad unitatem ec-
 clesie vt i. c. pe. d. heret. Itē arguendo a maiortate
 rationis videt qd traditio iudici seculari. et degra-
 datio intelligat pro criminibus valde minoribus qd sit
 homicidium vt d falsarium litterarum pape et p'siles de
 qbus dubitat supra. Non obstat si dicat qd pp
 idēptitatem vel maiortatem ratiois non debem' ex-
 tendere p'stitutes penales d penitēdi. c. pene not.
 Jo. an. i rra odia li. vi. i mercurialibus. qd vbi e ca-
 dem ro vl' maior non dicit fieri extensio. s3 tacite
 videt eadē dispositio. vt p glo. in .c. i. de tēp. ordi.
 li. vi. maxime vbi de delicto d quo agit pena cer-
 te nō repit a canone diffinita sunt. n. qd plura dlic-
 ta grauissima i qb' nec repit pena certa in cano-
 nib' diffinita s3 i legib' sic vt qtra illos q tēpla
 dei fregerūt qbuserūt spoliauerūt sacerdotes oc-
 ciderunt parētes vel p'nam prodiderūt contra ta-
 les enim sceuissime pene d iure ciuili inducte sūt
 Nam quandoq3 dānantur ad bestias. quandoq3
 combarruntur. quandoq3 in aquis submergun-
 tur. i aluco quandoq3 i frustra dilaniant. l. capita-
 lium. ff. d. pe. l. pena. ff. d. parcid. dicem' ne q talia
 delicta in sacerdote perpetrante sit pena condi-
 gna carceratio vel detrahitio in monasteriis vbi la-
 icus forte socius criminis damnat ad ignem vel
 ad bestias vel in profundo maris proicit euz acu-
 leo vel villaniam in frustra procerto tantā disim-
 litudinē inter clericos et laicos talis delinquentes
 inducere esset absurdum ideo tales sunt degradā-
 di et tradendi curie seculari et poss3 circa hoc tra-
 di noua doctrina qd vbiq3 p leges pro atrocis-
 simo delicto apponitur aliqua de predictis sceuis-
 simis penis vel similibus qd in ecclesia non repi-
 tur condigna pena similis pro dictis delictis puniē-
 dis q tamē ecclesia non hēat quid ultra faciat i
 talibus q clericū committentem huiusmodi crimina
 q poterit iudex laicus contra talem clericum pro-
 cedere super tali crimine atrocissimo et episcopum
 i processu et sentētia preuēire et eo degradato le-
 gali pena punire et ita h3 locū. s. si vero crimen in
 auct. de san. ep. vbi tex. loquitur de ista preventio

ne et degradatione sequenti qd pot' intelligi fm. cu
 in clerico deferente habitum et tonsuram si talia
 delicta sunt ita notoria qd terguersari non pnt
 istud vltimū dictum do. pe. dicit do. abb. videri
 sat durū vt iudex secularis possit procedere contra
 clericum incedentē cu habitu et tonsura ante de-
 gradationem factā per episcopū vt si ex tali delictō
 enormissimo maxime non p'nuato perdat ipso
 facto priuilegiū fori s3 not. in .c. si iudex laicus de
 sen. exco. in vj. et in .c. ppendim' eo ti. et id dicit si
 bi non placere istud vltimū per. d. c. cum nō ab ho-
 mine et per. c. clerici. j. eo. nec valet p'suetudo in. cō-
 trarium et remittit se ad dicenda in d. c. perpēdi-
 mus tu pondera qd dictū do. pe. probat. formali-
 ter in d. s. si vero crimen s3 dic vt sepius dictū est
 qd ille tex nō potuit h' disponere et id dicit do. abb.
 qd per iudicem ecclesiasticū erit talis clericus de-
 gradandus et tradendus curie seculari et adducit
 pro ista parte tex. in .c. i. j. de homicid. vbi homici-
 da volūtarius et studiosus debet ab altari euelli
 ita vt moriatur Nam p illud verbum euellas in-
 telligitur clericus homicida nam ipse proprie di-
 citur euelli ab altari q altari seruit et nō laicus qui
 non seruit altari imo h' remot' debet stare. c. i. d. vi.
 et ho. cler. et p'uatō ut est euelli. presupponit h'itus
 l. x. de ver. ob. ff. Est enī proprie euellere quod im-
 pressus et infixum est sicut est clericus respectu ser-
 uicij altaris. c. solite de maior. et obe. nō obstat qd
 ecclesia non imponit penā mortis et id nō pot' intel-
 ligi i clerico qd illa e lex exodi. canonizata iter cō-
 stōnes canonicas et dū loquitur de morte nō ref-
 fert se ad prelatū ecclesie s3 loquitur impersonalr mo-
 riat' Et dū dicit euellas. dirrigit verba sua ad pre-
 latū quasi dicat amoueas et degrades ita ut mori-
 atur per ministeriis iudic. secularis et sic ecclesia
 non infligit directe penā mortis s3 indirecte degra-
 dando et tradendo curie seculari simile h3 in .c. fi-
 ne cle. vel mo. li. vj. Et ultra predicta dicit do.
 abb. qd passus est nouus. periculosus et subtilis di-
 cit se adducere tex. in hac materia ualde sing. i. c.
 nouimus de ver. si. ubi tex. loquens d crimine fal-
 si dicit qd si quis propter hoc crimen uel aliud fia-
 gitiū graue non solum damnabile s3 damnosum
 fuerit degradatus tamquā exutus priuilegio cle-
 ricali foro seculari per p'sequētia aplicetur et sic
 quo ad degradationem infligendam non se restrit
 git ad crimē falsi ul' aliud certū crimē imo uidet
 dat' figurā generalē qd fiat d'gradaatio quādo cri-
 mē e damnabile quo ad exēplū alioz si eiz spūale
 eēt in crimē falsi ut patet ex predictis Ille tex. su-
 persueret omnino nec potest intelligi de incorri-
 gibili cum crimen falsi et aliud graue non solum
 damnabile sed dampnosum iudicentur ibi ad pa-
 ria quo ad penas degradationis et in crimē fal-
 si non reperitur incorrigibilitas ergo ibi uidetur
 tex. clarus contra comunes doctrinam glosarum
 et doctorum Adducit etiam alium tex. quem i
 hac materia dicit sing. v3 in .c. i. de homicid. li.
 vj. ubi mandans occidi per assassinū ut ibi ha-
 betur ipso facto est excommunicatus et deposit' ab
 omni ordine officio et dignitate et dicit diffidatus
 a toto populo xpiano vt ibi habet quomō ergo e
 credendum qd grauissime delinquentes ecclesia
 uellet i suo foro p'tinere tamen vt p3 ex predictis pro

delicto atrocissimo nō soluz relinquit clericum iudicari seculari s; etiā pmitit ipsuz offendi cum bonis suis a quocūq; z i pena imponēda ex quo nō est expressa in iure debem' nos conformare penis p similia delicta impositis. c. nō afferam' xxiiij. q. i. vñ dixit tex. not. in. l. respiciēdus. ff. de pe. q. pena nō d; esse durior delicto nec mitior s; d;bet cōmensurari delicto. c. sunt quidaz xxij. q. v. vbi dicit q; grauissimū delictū debēt punire principes seculares vt si quis interfecit pontificē episcopum pbm. zc. Inducit etiā istū tex. i. si. verbis duz dicit non debz quēlibz depōituz relinquere iudici seculari quasi dicat indiferēt hoc facere non d; sed aliquādo hoc facere d; etiā non data incorrigibilitate allegat etiā istū tex. in sui ratiōe q; dicit q; non d; hoc facere q; funct' est officio suo quod ē intelligendū sufficienter puniendū z sic nō obstat c. qm̄ frequēter. §. si. vt litte nō cōtest. Et licet iste tex. dicat q; non d; duplici pena zteri. q; intelligit qm̄ sufficit alter hfe. nec obstat. c. ad falsarioz de crimi. falsi z. c. statuimus xv. q. i. q; vbi delictum est atrocissimū vel diu continuatū non videt sufficere sola pena depositionis nec in veritate videt functus officio suo cuz delictū pez hanc penā non sit sufficienter punituz ergo ex mente hui'. c. pōt iudex ecclesiasticus procedere ad degradacionē z traditionez curie seculari sicut ergo qm̄ nō pōt puniri congrue d; facto relinquit curie seculari vt d. c. cuz nō ab homie. ita z qm̄ non pōt d; iure pp defectū pone ita dicit intelligere cbez doctrinaz glossaruz vt habet i. c. nec licuit xvij. di. z in. c. ad abolendā de hereticis z i d. c. cum non ab homie vbi deciditur q; q; diu pōt quis corrigi p ecclesiā q; tū cunq; sit criminiosus nūquā tradend' est curie seculari vt intelligatur qm̄ pōt corrigi d; iure z d; facto per supradicta z ista dicit do. abb. esse sing. q; nusquāz iste articul' ita copiose examinatur z cotidie venit in praticā z adducit etiaz tex. c. si q; laic'. xxij. q. v. vbi presbiter vel clericus vel episcopus degradatur per zminationez factam p principem seu dominū terre vt not. doc. in. c. petitio de iur. iur. q; pōt intelligi de actuali degradacione pp enormitatē criminis ar. l. quisquis. C. ad. l. iul. maie. z ita hic residet do. abb. ¶ pro certo bellissime enucleauit istam passuz s; longe miror p nec ipse nec do. pe. viderint bal. in. d. c. cū nō ab homine in prin. vbi dicit q; clericus deponitur z sufficit depositio z proceditur ad aliam penam nisi enormitas criminis aliud iudicaret nō tñ ali quid allegat bal. s; ex sua sola ceruice loquit. sed do. pe. de ancha in hñsiōe. c. ea que de reg. iur. li. vj. refferit fuisse qōez de facto quidā sacerdos plura sceua z enormia delicta z miserat postremo quē daz sacerdotē antiquū ecclesie sancti marci nocē. tpre hoc modo reduxit venias meuz in domum meaz pro vno vegeticulo maluasie q; rediens de insula candie tuli mecū vt offerrem ecclesie sancti marci ille statiz cum eo accessit z in domo quadā ipsuz sacerdotē vna cum ceteris aliis trucidauit z ablatiis clauib' quas secū hēbat venit ad ecclesiam sancti marci. z de camera dicti sacerdotis magnas pecunias abstulit ¶ Postea fuit tandem captus z persone qualitate pensata z facti atrocitate om̄s clamabant euz esse degradandū ex eo maxi-

me q; socius ei' laicus in illo facinore si fuisset per frustra diuisus z morte turpissima z dēnatus consultus do. pe. cū aliis docto. a dño epō consuluit q; poterat eum degradare si volebat idem do. pe. ¶ Et sic pondera dictum do. pe. q; loquit qm̄ voluntarie dñs ep̄us vult degradare z sic nō artat ad degradandū z traden. curie seculari z idēz voluit do. pe. in. d. c. cum non ab homine z in. c. i. de homicid. z in consilio incip. ex narrat; in facto. c. xlviij. z faciat quod voluit do. dominic' in. c. i. d. homicid. li. vj. vbi dicit q; clericus zmittens homicidium per assassinamētuz pōt puniri per iudicem laicū absq; aliqua degradacione z hoc p illū tex. inquātum diffidat eum a toto populo xp̄iano q; tunc videt eum degradare ipō iure sunt enim diffidati cū personis z rebus z sic videt spoliati per ius omni pūlegio clericali z positi in potestate cuiuslibet xp̄iani vt vult ille tex. degradatio aut nichil aliud est q; spoliatio omnium priuilegioz clericaliū vt. c. degradatio de pe. li. vj. allat quod not. io. an. in d. c. cum non ab homine vbi tenet q; clericus incorrigibilis pōt per iudicem laicum puniri absq; alia degradatiōe allat ēt angl. in consilio xij. vbi consuluit q; illa verba sit bānitus diffidatus a toto populo xp̄iano que ponūtur in d. c. i. z i. c. felicis d; pe. in. vj. important q; nedū per iudices s; ēt p priuatū occidi possunt vt. l. iij. §. trāsfugas. ff. d; siccar. z i auct. nauigia C. d; fur. z i auct. itē nulla comūtas C. d; ep. z cler. Bāniti enī ul' diffidati cesaris ul' pape sunt extra oīa bēcificia ipsoz diffidaciū q; p diffidates z bānientes publice z notōie ē belis i ductū. l. reos C. d; accus. vñ nō ē mirum si possunt occidi. qm̄ idem est bānitere. z diffidare q; statuere vel precipere q; impune possunt occidi vt not. ibi cy. i. q. vi. allegat ad hoc l. qui fusi. C. de hiis q; ad ecc. confug. z. l. ij. C. vt nemo p̄cua. z. c. felicis d; pe. li. vi. z auct. gazarof. C. de here. z sic do. dñic' t; q; i. cāu. d. c. i. de homi. li. vi. pōt clericus sine degradacione z tradicione ad curiam secularem occidi. nedum per iudicem secularem sed etiam p priuatū hominem. pro certo durus est sermo. z terribil' dñs cleric'. factat qd voluit idem do. abb. in. d. c. nouimus d; vb. si. z in. d. c. cum non ab homine. z pro certo ista est satis colorata z satis placēs laicis. Et vltra alios ego adduco sing. dictū Inno. qd oēs sequitur i. c. i. de p̄stit. vbi dixit q; p horredū delictum pōt iudex trāsgredi leges z apponere penam seuiorem q; imponat a lege ideo in proposito nō est mirum si episcop' ex se possit degradare clericum paricidū. q; episcopū vel sacerdotē occidit. ¶ Pro certo nō poterit adduci accomodaci' dictū. z adduco. c. mulier. xv. q. i. vbi pp horredū scelus cōburit afal brutū z sic alterat iur' dispō f aīali bruto carēte stellectu g' multo fortius alterabit iur'. dispō i clerico pp horredum crimē adduco sing. tex. i. l. p oēs. C. de defenso. ciui. vbi nō daf aduocatus facienti scelus horredū. si ergo nō datur deffenso ergo multo forti' degradabit z tradet iudici seculari. adduco. l. si. §. ad huiusmōi. C. de mō mulctarū faciat glo. sing. i. l. ij. ff. arb. fur. ces. que voluit q; daf bestijs ad comedēdū q; pp horredū crimen z qd voluit bal. i. l. i. C. de delic. de functo. que dicit q; i bauaglant' vt non possint lo

q faciat glo. sing. instit. de here. q ab inte. def. s. p
 contrarium que dicit q condennant post mortez z
 faciat. l. prouinciarum. C. de ser. vbi puniunt die
 bus feriatis ideo non est admiratione dignum si
 dicamus q pp horredum facinus quis condem
 natur ad mortem in absentia. z possit conforma
 ri ratio hoc modo v3. Accidens adueniens enti
 illud qualificat z reducit ad diuersam spem. ista
 est glo. sing. l. c. statutum conuincto. c. l3 canon de
 elec. in vi. vbi dispositio. d. c. l3 canon loquens d
 ecclesia parochiali non habet locu in ecclesia par
 rochiali collegiata id dixit Egidius in probemio
 gregoziano q statutu loques de scolari non ven
 dicat sibi locu i rectore qui et scolaris e propter il
 lud accidens rectoratus ergo iura canonica loque
 tia de simplici homicidio non habent locus in ho
 micidio qualificato vt e parricidiu z similia. z co
 dem modo loquentia de furto no hnt locus i fur
 to qualificato vt est robaria strate. Sed gl. i. d. c.
 cum non ab homine dicit q si crimen est enorme
 expectat incorrigibilitas. z ita volunt alie glo. al
 legate supius. Sz q i re tam piculosa vt receda
 mus ab opi. glosaz. propter dicta do. Det. do.
 abb. do. dñici. z bal. maxime in preiudiciuz totius
 cleri videt mibi z silibus viris ee satis onerosum
 debem? ens inherere glosis vt bononienses carocio
 vt est glo. sing. l. l. oes diffinitio de reg. iur. saly. i
 l. traditioibus. C. de pac. z ideo dixit idem saly. in
 l. ij. C. de sent. que sine cer. quati. Ebi no sa ca
 nalcare tegnase a lo arsono. Ita debet facere iu
 dex tenerse alle glose. z quia causa ipsius dei e ex
 quo est suozum clericozum. l3 in mediuz afferre il
 lud ecclesiasticu. surge deus cam tua adiua. z d
 do. pe. bal. z sequaces arguo sic. dispo concepta i
 genere comprehendit qualibet sua spem maiorem
 vel minorem. z adduco sing. glo. l. l. transigere. C
 de trans. que dicit q prohibita transactione sup
 adulterio v3 prohibita sup qualibz eius spe maio
 ri vel minori. z p illaz glo. dixit bal. q statutus lo
 quens de furto h3 locu in robaria strate. sed cum
 d. c. cu non ab homie prohibeat clericum degra
 dari z tradi curie seculari pp homicidiu ergo co
 prehendit quodcuq3 homicidium siue sit quali
 ficatu siue non. z pro certo ista ratio euertit quasi
 oia fundameta tenetius aduersam sententiam et
 p qns quodcuq3 sit homicidiu aut furtum no po
 terit clericus degradari z tradi curie seculari non
 expectata incorrigibilitate nisi i casu expresso a ca
 none z per istud tollitur fundamentum per me ad
 ductum superius q accidens eneniens enti qua
 lificat illud z reponit i diuersa spe. qz illud e odio
 pene. vt qs non puniat ita formalit loquit. d. e. l3
 canon z glo. in. d. c. statutum. ergo vbi cuq3 euitat
 pena vel casus e fauorabil tunc accidens eueniens
 non facit illud censeri ee diuersum tex. e valde sin
 gu. in. c. cu p exemptionem de priuil. li. vi. z faciat
 c. fi. de sumo. cu ergo sumus i casu vt euitet pena
 mortis seqt q qualitas eueniens homicidio non
 facit illud censeri diuerse spei. Secdo adduco
 ter. conuincta doctrina bal. in. l. data. C. d dona.
 vbi d3 q iura loquentia de insinuanda donatone
 no solti hnt locu qn doato sit extraneo. l3 et si fiat
 pñctis. Et dicit ibi bal. q si statutum non distin
 guit iter pñctos z extraneos nec nos distiguere d

bemus z ibi et dicit statuto cauet quod pro homi
 cidio inter quinctos vel alios imponat pena pecu
 niaria. q si fiat paricidiaz erit pena pecuniaria. ex
 quo statutū nō distinguit. Cū ergo i. d. c. cū nō ab
 homine z alia similia dicat clericū deponendum. z
 non degradādū pp homicidium intelligit quale
 cūq3 sit illud homicidium. posito q sit paricidiaz
 tene mēti qz ad hāc qōez ē accommodatissima do
 ctrina. Tertio dico fore casum i. c. de liguribus
 xxij. q. v. i ver. q si forte pēpserit vbi ē casus q
 si clericus eligit sismata ē deponendus si ē incorri
 gibilis tradet curie seculari. Ecce nūc qualē il
 lud ē enorme crimen vt est dictū z tū nō imponit
 statim degradatio z traditio ergo. Quarto pō
 dero. Occidere hominē ē immane delictum. Ita
 probatur i. c. miroz. l. di. l3 ius canonicum impo
 nit penam depositionis pro homicidio. vt i. c. cuz
 non ab homine posito q clericus faciat duo ho
 micidia vel homicidiaz qualificatū non v3 ratio
 vrgens vt puniatur pena mortz alterabit pena d
 positionis in penā maiorē augmentū enim d3 esse
 eiusdem rōnis cuius ē ipsum augmentatū. l. et. C.
 de iur. do. l. i. ff. de iudi. l. repetita. C. de epi. z cle.
 l. consulta. C. de testa. l. inter socerū. s. cū iter. ff. d
 pac. dota. Si ergo pro vno homicidio sponit pca
 depositōis. seqt q pro duplicato homicidio aug
 mentabit pena non excedēdo terminos depositio
 nis qz detrudef in duro carcere similibus penis.
 Quinto adduco ter. cōiuncta glo. in. l. diu. ff.
 de fals. vbi consulendus ē princeps quando iudex
 vult excedere penas pp enormitatem delicti. z v3
 destruere ille ter. sing. dictū Inno. l. e. i. de consti.
 z faciat sile qd hē i ter. valde sing. l. i. s. fi. ff. d qd
 nib? vbi iudex vt absoluat iā pdenatū ex inocētia
 supueniēti d3 rescribere principi qto magis epus
 debere pfulere dūm ppm quādo delictū ē enorme
 potius q degradare. z tradet curie seculari. quod
 bñ notabis d multos miserōs epōs q clericū cap
 tus pro enormi delicto sine pultatione pape de
 gradāt z tradit curie seculari. Sexto tūc cleri
 cus degradat z tradit curie seculari quando ve
 nit i profundum maloz z dicitur tūc venisse i pro
 fundū maloz quādo cōtēnit h3 prouerbioz. xviii.
 c. z. xvij. di. c. nec licuit z in. c. cū non ab homine.
 j. eo. Et sic ex contēptu delictū efficit graui? glo.
 in. c. ij. de maio. z obe. z in. c. qs aut. x. di. z in. c. d
 libell. xx. di. Posito ergo q sacerdos faciat duo
 homicidia vel plura furta nō pp hoc d3 venisse in
 profundū maloz. ergo non d3 degradari z tradi
 curie seculari. Septimo clericus homicida tūc
 degradat qn possit ee perditio plurimoz ita dixit
 ter. in. d. c. cuz non ab homine. quo casu lex fun
 dat se sup dlicto futuro cōmittendo qz peiora ē fa
 cturus ex quo ē incorrigibilis l3 posito q sacerdos
 faciat hōicidiu qualificatū oio nō pp hoc ē pditio
 plurimoz qz nō pp hoc videtur q efficiat scorri
 gibilis ergo nō erit degradandus z tradendus.
 Octauo faciat peioris conditionis ē papa pe
 cando q inferior Ita dixit glo. singu. in. c. presul.
 ij. q. iiii. que voluit q si papa peccat ē sine repara
 tione ad instar diaboli. sed glo. singu. in. c. si papa
 xl. di. dixit q si pp peccat z pctm suuz ē notorium
 z scandalosum. z est corrigibilis non est deponen
 dus. Secus si est incorrigibilis ergo si in delicto

enormi expectatur incorrigibilitas in p̄p̄ multo
fortius expectabit incorrigibilitas i inferiori an-
teq̄ degradet. ¶ Non adduco istum tex. ad fi.
vbi dicit q̄ deponere est pena z degradare z tra-
dere curie seculari ē alia pena. Sed pro vno deli-
cto non debet quis duplici pena conteri vt h̄ z i
l. senatus censuit. ff. de accus. ergo licet delictū sit
qualificatum. non propter hoc imponetur duplex
pena. ¶ Decimo si recte ponderet tex. hic ad fi.
probat hanc doctrinam. hic enim dicit q̄ clericus
depositus pro suis excessibus non debet degrada-
ri z tradi curie seculari. appellatione excessus ve-
nit delictū. l. si quis i hoc genus. z ibi bal. C. de
epis. z cler. ergo probat h̄ q̄ pro pluribus delictis
non est degradandus. ¶ Undecimo eo ipso q̄ iu-
dex deposuit clericus est functus suo officio tex. ē
hic ad finem ergo postq̄ deposuit non potuit eus
degradare. l. iudex postq̄. ff. de re iudi. c. i. l̄ris de
offi. delega. ¶ Duodecimo vbi pena degradatio-
nis z traditionis non ē a iur̄ imposta. nos illam i
ponere non debemus. s̄ cum igitur in auct̄. d̄ nō
eligēdo s̄o nub. in v̄. non ē lex tale quid dicens et
in. l. at si quis. s̄. diuus in verbo cum in eum pena
statuta non sit. ff. de relig. z s̄p̄ su. glo. reputat sin-
gu. in. c. si. de iur̄ patro. sed non reperit ista pena de-
gradatōis z traditōis ad curiā secularē ḡn̄aliter ex-
pressa a canone pro crimine qualificato ergo illaz
nos imponere non debemus. ¶ Nec ob. c. i. d̄ homi-
cid. in quo do. ¶ De. fecit maximum fundamentū
quia licet loquat̄ d̄ morte. tamē re vera non intelli-
gitur d̄ morte naturali. sed d̄ excommunicatione et
morte eterna. z adduco. c. p̄ venerabilē. q̄ fil. sint
leg. vbi traditur regula q̄ vbi lex antiqua loquēs
d̄ morte naturali est incorporata in canone expo-
nit̄ pro excommunicatione z sic exponitur. moriatur. i. ex-
comunicetur. quia velut mortuus seperatur a cō-
munionē fidelium. Canon enī non imponit mor-
tem naturalem imo prohibet clericum interesse.
c. sniam ne cleri. vel mo. z sic verbum moriatur
non intelligitur d̄ morte naturali. faciat glo. in. c.
ij. de ma. z obe. Et ē est ponderandum. quia. c. il-
lud cōmemorat legē exodi. que loquit̄ d̄ homici-
dio simplici. z do. pe. dicit q̄ loquit̄ d̄ homicidio
qualificato. ergo non bene adducit. facit illud qd̄
scribit̄ in passione dominica. omnes qui accepe-
runt gladium gladio peribunt. z sic non loquitur
de homicidio qualificato. ¶ Item potest etiam respō-
deri. q̄ eo casu quo loqueretur de clerico quod ta-
men intelligeretur de incorrigibili. ¶ Item do. pet.
maltum stringit illam legem exodi. vt intelligat̄
d̄ clerico. quia imo etiam intelligitur de laico. z li-
cet dicat̄ euellas ab altari. Nihilominus illa v̄-
ba congruunt laico. qz in veteri testō altaria non
erant tante auct̄tatis quante auct̄tāt̄ sunt altaria
nra s̄m̄ i iuno. ibi vel pōt̄ intelligi euellas ab alta-
ri. i. a congregatione ecclie vniuersalis. z sic pro
certo tex. ille non probat suam opinionem. ¶ Nec ē
obstat iste tex. ad finē dum dicit non quilibet. er-
go aliquem despositum pōt̄ degradare z tradere
curie seculari. qz n̄ dico verum ē. q̄n̄ exprimit̄ i in-
re q̄ degradet̄ z tradat̄ vt est videre in casu quo d̄
positus est incorrigibilis. vt in. c. cum non ab ho-
mine. j. co. z in alijs casibus in iure expressis vt su-
perius ē dictū. ¶ Nec potest colligi argumentum

a contrario sensu ad correctionem aliorum iur̄uz
vt. c. nullus de for. comp. c. cū apostolica de h̄is q̄
fi. a prela. c. si quis a simoniaco. i. q. i. ¶ Nec job. c.
i. de homicid. li. vi. qd̄ fuit fundamentū do. d̄nici. z
do. abb. qz ille est casus expressus qui ita dispo-
nit de clericis z laicis. quo casu non requirit̄ alia
sn̄a. nec depositionis nec excommunicationis. nec
diffidationis. quod ibi decidit tex. ad fi. ¶ Nam q̄
libet priuatus homo posset occidere occidentes p̄
assasinos. qz sunt hostes populi christiani maxie
qz illa constitutio emanauit fauore anime. vt ibi
dicit tex. z ē casus sp̄alis ergo in contrarium erit
ius cōe. l. ias singularare. l. q̄ vero. ff. de. ll. z p̄ q̄ns
ille tex. potius facit contra eos arguendo p̄ locuz
ad sp̄alia. ¶ Nec obstat. c. nouimus. qd̄ fuit funda-
mentum do. abb. ibi enim datur regula s̄m̄ euz q̄
in alio crimine dānabili z damnofo fiat degrada-
tio z traditio ad curiam secularē. z loquitur ibi
tex. in crimen falsi quod non expectat incorrigibi-
litate. ergo eodem modo non expectatur incorri-
gibilitas in alio crimine graui dānabili z dāno-
fo. Et pro certo ego non video meliorem tex. de
corpore iuris probantē hanc opi. do. pe. bal. d̄nici
z do. abb. fuit tamen ille tex. inuentio do. abb. qz
ego ad illum tex. r̄ideo q̄ crimen homicidii ē dā-
nabile. est enim crimen imane. vt est tex. peregrī-
nus in. c. miroz. l. di. z est crimen dānosum qz occi-
di corpus est sepnumero animaz ipsam nisi mise-
ricordia dei alit̄ prouideat vt f. d. c. pro humani d̄
homicid. li. vi. z tamen non degradatur nec tradi-
tur curie seculari clericus. vt. d. c. cum non ab ho-
mine. ergo non potest ille tex. intelligi de homici-
dio. nisi data incorrigibilitate. ¶ Item non dicit il-
le tex. q̄ degradetur. s̄ dicit fuerit degradat̄ qz
querendum ē quod est illud aliud flagitium gra-
ue dānabile z dānosum. aliud a falso dico q̄ est
illud vs̄ quando est incorrigibilis qz tunc crimen
effectum est dānosum qz tendit ad perditionem
plurimorum idco debet degradari z tradi curie
seculari. z sic p̄p̄ non dat ibi regulam generalē. q̄
pro quocunqz alio crimine fiat degradatio z tra-
ditio curie seculari z per q̄ns ille tex. non probat
opi. eorum. ¶ Nec semp̄ illa dictio aliud stat̄ impli-
cat̄ vt not. in. s̄. d̄ adulterijs. j. co. z p̄ q̄ns ma-
le z pessime faciunt bodie moderni episcopi degra-
dando clericum z tradendo eum curie seculari pa-
niendum p̄p̄ crimen qualificatum. nisi sit d̄ casi-
bus expressis in iur̄ vel saltem d̄berent q̄salere ro-
manum pontificem. tene menti ista quia quotidi-
ana sunt z alibi non ita examinata. ¶ Adde etiaz
inquantum do. abb. voluit q̄ p̄p̄ coniurationem
factam d̄ d̄m̄ terre clericus debeat degradari et
tradi curie seculari p. c. si quis laicus. xxi. q. v.
¶ Ego vidi istam qd̄m̄ de facto z consului apud
lucam contra istaz doctrinam abb. z dicebam q̄ il-
lud. c. si quis laicus erat palea. ¶ Secundo dice-
bam q̄ intelligitur d̄ degradatione verbali. Ter-
tio dicebam q̄. d. c. si quis non habz locum in cle-
rico quia non potest dici reus lese maiestatis lai-
ci. qz non est subditus laici. z adducebam do. car.
in. c. uergent̄. de hereti. z ad hoc vt aliquis dica-
tur reus lese maiestatis. oportz q̄ sit subditus gl.
in. l. hostes. ff. de capti. tex. in cle. pastoralis d̄ re
iudt. Oldra. consilio. xliij. bal. in. l. nihil. C. de

49

vindicta manumif. bar. in extrauaganti q sunt re belles vide bal. in l. i. C. d. aboli. scribentes i. c. sup his de accusa bar. in extrauagati in. v. qui sunt re belles **U**ltimo querit hic. do. pe. de ancha. po ne inqt q ista pfectio emanasset cora iudice ppete ti puta coras inqfitore hrtice prauitatis q pdenp nauit pfitetes z tradidit curie seculari an debeat iudex seculari stare illi processui decidit q no z al Et bar. in. l. diuus ff. de custo. re. **S**z do. pe. dic trinum esse veri de iure quia vnus iudex tenetur exequi sententia alteri etia sine processu. c. postula sti. de. fo. ppc. c. cu fm leges de. here. i. vi. l. a diuo pio. s. setencias. ff. de. re. iudi. l. pari litteraz. ff. de iudicis **T**u vide qz bar. tex. in. c. vt inquisicio nis. s. iubem? prohibem? de heretis in vi. z lz bar. idetz voluerit i. l. magistratibus. ff. de iurisd. om. iudi. tamen angl. ibi reprehendit euz dicēs se vi disse quadaz extrauagates federici edita padue. quas bar. no vidit z vide angl. in d. c. l. diu? vbi et reprehendit bar. pe. de ancha. in c. i. de off. ordi. vbi etia reprehendit bar. z in d. c. l. inquisitionis s. prohibem? z etia saly. in h. one. l. ea quidez. C. de accus. bal. i. auctz cleric? . C. de ep. z cler. tñ idē bal. in d. l. magistratib? transiuit cu dicto bar. vi de do. abb. in c. fi. de regular. vbi reprehedit bar. **E**go dixi multuz luculent in d. c. i. de off. ordi. z deffensaut. bar. ab omnib? vide ibi in elegantia lectura mea **S**i quid boni dictū ē in hac h. one reffero gratias deo supremo cui laus z glia sem pterna **D**o. An. barba. iuf vtriusqz doctoz z mī les insignis **M**cccclxvi. k. las februaryas.

C. s. de adulteriis.

In adulterio z a alijs minorib? criminib? potest cum clericis sa is peracta pnia episcopus dispē sare. depositum autem pro suis excessibus non tradit indifferen ter curie seculari. b. d. **E**t si duo dicta. s. ibi sed non. **N**ota ibi de adulterijs vo. q illa dictio vo venit aduersatiue. z no appet cui aduersetur. s. fm hosti. aduersat a superiori. qz supradictum ē de clericis accusatz hic dicit d spō te confessis z non accusatis quod est diuinare. v? fm eum. **E**piscopus hz amicus euz quo vult dis pensare. z eum non punire **Q**ueritur an possit ba bet etiam interdum exosum. ita q non solum non vult dispensare eum eo. sed etiaz euz vult grauis ri pena punire. ne crederet. q teneret semp punire nec posset dispensat. iō dixit de adulterijs vero ēt **E**t si contingat q noht dispensare. sed vellet pu nire ne crederet q posset vltra modum ideo dicit sed non debet. z ita residet do. card. z do. anto. **T**u pondera q videtur aduersari supradictis hoc modo qz supranisum est de criminibus grauib? ex quibus clerici aliquando suspenduntur. aliqui deponuntur perpetuo hic loquit de criminibus minoribus vt sunt adulteria zc. intelligēdo q di ctio alijs stet implicatiue. **E**t not. q adulterius computatur inter crimina mīnoza intell gendo. q hec dictio alijs stet implicatiue. **E**t si opponit q non debet computari inter crimina mīnoza. xxxij q. vij. c. quid in omnibus adulterio grauius. **N**ā z in veteri testō paniebatur morte vt hē leuitici.

50

xx. c. z de vtronomi. xxxij. c. ergo nihil adultio gra uius quo ad penas glo. soluit exponendo grauius .i. cōis quasi velit dices q cōis z frequentius cō mittitur illud q alia crimina sic etiam exponit in c. peruenit. i. q. iij. fo soluit q illud fuit dictum in detestationem criminis. qz multa sunt grauiora vt incestus vel tertio solue grauius non ratioe cō missi sed illati. qz duozuz anime pollunt s. v. m. cen. **Ael solue quarto dū tex. dicit mīnoza pōt ex poni duplicit? primo vt dicat que sunt mīnoza z q graua z que medioeria remittit do. car. ad. c. fi. de tempo. ordi. vel dic mīnoza .s. adulterio z sic ces fat obiectio .qz cum hoc stat q adulterius sit ma ximum. z tunc restat discutere p quem modum di cemus crimina esse mīnoza vel mīnoza q adulte rium **S**ed pcedens expositio videt melior fm do. card. hic. **S**ed do. abb. post doc. hic z archi di. in. d. c. quid in omnibus concludit hoc modo. q quantum ad criminis quantitatem non est gra uius alijs. xxxij. q. vij. c. adulterij malum. **Q**uan tum vero ad criminis frequentiam z cōitatem est maius alijs. qz comunius z frequētius comittit illud q alia. **S**ed quantum ad pene impositiones potest dici ita graue sicut alia crimina qz pro isto sicut pro alijs magnis imponitur pena mortis vt dictum est z. l. quis. C. de adulter. z fuit dictum lauren. in. d. c. quid in omnibus z Joan. and. hic. **S**z hec solutio non procedit de iure canonico fm do. abb. qz degradatio actual? no fit pro adul terio. z tñ pro quibusdam alijs fit ut fuit dictum s. in prin. huius. c. **I**tem de iure tiuili pro quibus dam delictis acerbissime imponit pena mortis vt in paricidis z assassinis z tamen non sic in adulte rio. iō alie solones sunt s. ozes fm eū. **N**ec placet do. abb. illud dictū vincen. q dicit istud delictū ē de grauioribus. qz non soluz delinquit in se sed in plures. **E**ū polluant aīe duoz qz istud non est vez **N**am in delicto incestus. z cum excedit cōtra na turam duozum anime pollunt. z tamen illa sunt valde mīnoza vt in. d. c. adulterij malum ideo pze cedēt solones sunt vere. **S**z bal. h. dicit q in isto. c. non sumunt sic delicta enozmia vt in adul terio qd non cōnumeratur inter maxima crimina lz re va sit crimen valde infestum clericis z bonis viris z turbat honozē matrimonij z famaz i qua consistit decus gentiuz in aut. de nup. in prin. col. iij. z in hoc dicitur pena secularis ab ecclesiasti ca. **E**go adduco sing. tex. in. l. codicillis. s. institu to filio in verbo filium nostrum interfecit. z alia mihi deteriora fecit. ff. deleg. ii. vbi probat q vir reputat adulterium grauius occisione filij. ita al legat illum tex. iaco. de are. vt refert bal. l. l. atble tas. s. calumniator. ff. de hys qui not. inf. z i. c. pe. de p. sue. li. vi. z tex. in. l. pe. C. qui accus. nō pos. loquit de criminib? grauioribus z glo. ibi ponit exemplum in adulterio. z adduco tex. in. l. si. ff. de publica. in v. corrupti vrozē aliud deterius fecit vbi lex reputat adulterium graue crimen. z addu co tex. in. l. patri z in. l. q. ait. ff. de adulter. vbi licz patri occidere filiam pp adulterium. z iō est de se malum q ex nulla causa pōt iustificari. c. z si chri stus de iure iur. **I**ō dixit bal. in. l. si. C. si cōtra ius vel vtil. pub. z in. l. i. ff. de p. tit. p. inci. q licet prin cept possit statuere q bānitus possit impune occi**

di vel furtum si eum fieri tamen non potest statueret. quod mulier bantia possit impune adulterari. Et ex istis videtur quod adulterium sit graue et enorme crimen et quod iste textus non potest stare implicatiue quia resultat absortius intellectus quia nullo iure probatur quod adulterium sit minus crimen. quia autem conseruamus legem mosaicam et tunc adulterium est morte dignum. aut conseruamus legem civilem et eodem modo sponitur pena gladij. vt. d. l. q. mis. Est enim crimen publicum. vt. l. i. ff. de publico iudicio. et l. i. C. de adult. ergo statuitur pro vna quod adulterium puniretur iter grauiora crimina essentialem et formaliter sed per accidens videtur esse maius omnibus delictis et magis frequenter. sed in se crimen incestus aut contra naturam sunt grauiora tamen non ita frequenter sunt ut adulterium. et sed casus non permittat dispensari per episcopum istud fuit de benignitate canonum. sicut disposuit in causa. c. clericos et. c. sicut et. c. si autem de cohabitata. mulier. et clericus et idem dicitur h. bal. quod in vitio carnis mitius est agendum quia motus ad actum est de iure naturali vt. not. f. l. i. §. ius naturale. ff. de iusti. et iur. Et si quispiam dubitaret quod probetur quod sint crimina minima nemo h. tangit. Mibi videtur dicendum quod statuitur iudicantibus arbitrio sicut in simili dixit Inno. in. c. si. de off. deleg. vbi dicitur quod statuitur arbitrio iudicantibus. quid dicatur arduum et sile dicitur bal. f. c. proposuit de appel. quod statuitur arbitrio iudicis quod delictum dicatur graue et faciat sile quod dicitur bal. i. l. i. C. si aduers. videtur pignorum. quod statuitur arbitrio iudicis quod minor de passus magnam detrimetur. facit sile quod dicitur Jo. an. i. c. si. de donat. quod statuitur arbitrio iudicis quod damnum dicitur graue facit simile quod dicitur singu. in. c. i. de p. titatio. lib. vi. quod statuitur iudicis arbitrio que statuta que dicantur rationabilia. Facit glo. i. c. cum apostolus. §. prohibemur de cess. quod statuitur arbitrio iudicis que eadem dicantur rationabilia. Nota ibi episcopus quod probatur quod in adulterio et in minoribus criminibus. potest episcopus dispensare ergo derogat inferioribus prelati vt non possint dispensare sicut de. abb. de quo remittit se ad inferius dicenda. Tu allega sile in. c. i. §. ti. pro vbi clericus deueniri coram proprio episcopo. et tamen potest veniri coram prelato inferiori. vt. f. c. quanto de off. ordi. et facit. c. decernimur. §. eo. vbi textus dicit alij prelati et inferiores episcopi possunt reddere ius vt ibi de ergo sequitur quod non possunt dispensare et sic non habet dicit de. abb. et dicit h. bal. scias quod in iure civili non reperitur hoc nomen dispensatio in aliquo textu. ius civile Sed loco istius nomen est nomen indulgentia tu alla. l. ij. iii. iij. et. v. C. de senie. pass. Et potest vbi potest quod non tenet episcopus dispensare ar. l. non quicquid. ff. de iud. de quo dicitur inferius. Nota ibi suis clericis quod dispensatio presupponit iurisdictionem dispensantibus. et videtur esse iurisdictionis non voluntarie. aliter possit exerceri. et in non subditum. l. ij. ff. de off. consul. et procedit hoc intelligendo illa verba cum suis clericis quo ad eos tantum cum quibus dispensat. Secus si dicatur cum suis clericis et cum caplo sed h. vltima limitatio non resonat lre de quo infra. Nota ibi pacta snia quod non distincte permittitur dispensatio sed pacta pnia. de quo dicitur inferius. et dicitur hic bal. quod remissio et pena post diffinitiuam a nullo fieri potest nisi a principe vt. l. i. §. de qua. ff. de postal. Nota ibi pro suis excessibus. quia iudicio meo h. videtur casus aptus contra de. pe. do. abb. et alios ut dicitur. §. eo. c. in princ. quod clericus faciat plures excessus quod non per hoc est degradandus et tradendus curie seculari nisi in

casibus expressis. et probatur iste textus. quod oculus maleficium de excessus h. bal. h. quod nihil allegat. Tu alla. l. si quis in hoc genus. C. de epi. et cle. et quod ibi voluit Bal. et adduco illud quod voluit cicero in suis paradoxis in vltima paradoxa vbi dicit quod peccare est excedere terminos virtutis vide ibi quod voluit quod ita peccat par excedens sicut multum excedens facit opere. di. v. c. p. sideret. Nota est quod quod non de excessu fines officij sui quod est dictum singu. Inno. in. c. i. de constit. fac. l. diuus. ff. de fal. comuncta sua glo. vbi est p. siderandus supior. Nota est quod quod non debet puniri duabus constitutionibus. scilicet canonica et civili vt. h. l. senatus. ff. de accus. et sic posset vltra alios induci iste textus. ad. q. in qua alias consului quod ex eadem re non potest bis solui gabella ex duabus constitutionibus quod bene notabis pro hiis qui sanguinem pupilloz excoriant facit sile quod h. f. c. caplm de h. p. t. vbi non intelligitur supior grauari ecclesias de duobus facit sile in. l. plane. §. si duobus. l. non quocumque q. §. q. gati. ff. de le. l. i. ticia. §. quod inuita. ff. de le. ij. facit glo. singu. in. l. i. C. de mulieribus et in quo loco li. x. in vltima glo. vbi dicitur quod non de quis pro eadem re bis grauari quaz glo. notabis perpetuo ad datia et gabellas que quotidie imponuntur vt de eadem re soluat bina gabella. vide bal. in. d. c. capitlm tene menti predicta. Nota est quod semel punitus non de iter puniri istud proicit profundum dicitur bal. i. l. cunctos populos. C. de sum. tri. et si. ca. vbi dicitur quod dam fuit punitus pena perpetui carceris ab episcopo pro crimine incestus. prae repetebat eundem quod volebat sibi amputare caput. dicebat quod fuerat punitus pro illo crimine. dicebat etiam quod non poterat puniri duabus constitutionibus canonica et civili tamen bal. ibi videtur decidit. quod possit puniri p. l. ij. C. de sportu. licet quo ad verba dicat se nolle decidit quia p. debet de facto. Sed in h. rium facit iste textus. vbi probatur quod non potest puniri a duobus iudicibus sufficit quod fuerit punitus a iudice ecclesiastico potest solui cum eo quod h. dicitur bal. q. dicit istud esse verum quod est terminus pene pena apposta in vna constitutione. ego allego casum i. c. felicis. §. si. de pe. in. vi. Jo. an. do. de. et alios ibi hosti. in. c. i. de off. ordi. et in. c. tue de procur. do. de. in. c. conquestus. §. ti. pro. et in. c. ii. de adult. et i. r. ca. q. li. vi. bal. in. l. nullum. C. de testi. et f. l. placet. C. de sac. sanc. ecc. et f. l. officiales. C. de ep. et cle. et f. l. et si seuerior. C. ex qb. caus. infra. inrog. ang. in repetitioe. l. si vacatia. C. de bo. vaca. li. x. lappus i. c. i. de vsur. in. vi. Jo. an. officus et alij i. e. ij. de constit. li. vi. do. an. f. c. tue de procur. et f. c. de hijs de accus. et p. scrib. in. c. ij. de maleficijs et f. l. senatus. ff. de p. tit. et in. c. qualiter el. ij. de accus. Sed quod si ex errore iudicis quidam debebat puniri in amputatione manuum et fuit punitus in amputatione pedis bal. dicit quod sufficit semel fuisse punitum quia nisi restitueret id debet non potest repeti debet. l. si cum aux. ff. de solut. ite iste casus reputatur iter casus fortuitos qui liberat debitorem quod dicit esse meti tenendum. In h. rium videtur quod neque casus fortuitus p. tiges in vna spe nec solutio liberat debitorem alterius spei. Et remittit ad bar. i. d. l. senat. ff. de accus. Venio nunc ad glo. et diuidit ista glo. in duas partes prima format vnam oppositionem et soluit ibi etiam nitit fo alia ibi ex vbi istis pma opp. et quod iste textus inuit crimine adulterij punire iter minima crimina

sz istud fuit expeditu i textualib. Secdo psci palit opponit cu sequenti pte glo. vñ eni q nō solū episcopus dispensat in adulterio z in minoribus sed et i maioribus criminib⁹ dispēsat enī in heresi .l. di. c. p̄bros. facit q̄ b̄i i. c. vt p̄missi d̄ h̄ti. li. vi. Itē cū sacrilego. l. di. c. si q̄s p̄br z i capitalib⁹ criminib⁹ occultis. l. di. c. de h̄ijs. So. ex glo. ista p̄nt colligit tres solones p̄ria ē h̄z quosdā q̄ ep̄s nō dispēsat nisi vbi a iur̄ repit̄ p̄missus z sic i adulterio z minorib⁹ criminib⁹ q̄z repit̄ p̄missus a iur̄. id̄ potit dispēfare. z i alijs in qb⁹ repit̄ specificē p̄missum ar. c. dilect⁹ de tēp. ordi. z. c. nōne de presumpt. fa opi. p̄ncipal̄ ē vt i delictis semp̄ possit ep̄s dispēfare nisi repiat̄ prohibitū specificē qd̄ p̄z qz l̄ b̄ di caī de miorib⁹ adulctio tñ i maiorib⁹ dispēsat vt p̄z ex supradictis z sic vacat ar. a p̄rio sensu. qz h̄ repit̄ p̄riū expressus i iure. Tertia opi. colligit ex fine gl. i v̄bo imo ep̄s vñ q̄ aut loq̄mur i canōib⁹ p̄ria lib⁹ z i illis dispēsat ep̄s nisi inueniat̄ prohibit⁹ z idē dīc̄ de sacerdote. aut loq̄mur i canōib⁹ pena lib⁹ s̄ferētib⁹ penā i foro p̄tērioso z tūc si s̄ferūt penā depositōis vel suspēsiōis pro enozmib⁹ criminibus nō dispēsat ep̄s. vt in. c. mior. l. di. hoc vult in effectu tota ista glo. p̄riā opi. seq̄ h̄ philippus z fr̄ac. vercel. z probat̄ hoc dictū p. c. cū q̄ bus. z. c. se. xxiiij. q. iij. vbi ep̄i dicit̄ maḡri z custodes canonū. Itē canones sunt ab omnib⁹ obseruadi. xxv. q. i. nulli fas. c. i. de p̄stit. ergo illas relaxare nō l̄ nisi cū p̄missus ē. Nec ob. c. nup. d̄ sen. exco. qz loq̄ i absolutōe excoicatiois. q̄ ex faciliiori cā p̄mittit̄ q̄ dispēfatio qz nolūt iura q̄ q̄ in excoicatioe decedat. c. qua fronte de app. fac. ē. cū illoz de sen. exco. vbi p̄z q̄ maior est dispēfatio q̄ absolutio facit q̄ notat̄ i. c. cupiētes. §. ceterz de elec. li. vi. Collectarius h̄ t̄z faz opi. vt i oib⁹ delictis ep̄s dispēset nisi vbi repit̄ expresse prohibitū Nec ob. hec l̄ra miora vocat oīa delicta vbi ep̄s nō prohibet̄ dispēfare z dīc̄ h̄ac opi. tēuisse Inno. l̄z postea mutauerit z minus bene. alij alit̄ z vario mō dicit̄. sed attingendo. fm̄ do. abb. rē ipsaz et p̄ncipaliores opi. hosti. quē h̄ seq̄ Jo. an. dicit q̄ ep̄s dispēfare pōt i adulterio. z i minoribus vbi expresse in iur̄ non prohibet̄ sz in maiorib⁹ nō nisi vbi expresse repit̄ p̄missum. z p̄ hoc dīc̄. materiaz esse clarā z nullā recipe calūniā z dīc̄ Jo. an. q̄ h̄ habuit ex eo qd̄ h̄ not. t̄credus. z goffre. z i. c. sane de cleri. cōiuga. p̄ quē arguit q̄ dispēfat cū p̄uro z de materia hui⁹ glo. plene dixit spe. in ti. ij. §. ij. vñ nūc de ep̄oz. z i v. h̄ijs ergo z i v. sequēti. z h̄ac opi. hosti. seq̄ Jo. de lig. h̄ q̄ dicit q̄ reducit̄ ad opi. q̄ h̄z q̄ ep̄s nō dispēfat nisi in casib⁹ i iure expressis pro hoc allat̄ q̄ ep̄s ē custos canonum. z qz dispēfatio ē odiosa z h̄ac opi. seq̄ archi. in. c. l̄z canon. de elec. li. vi. do. car. t̄z h̄ q̄ pōt dispēfare i adulterio z i minorib⁹ criminib⁹ q̄ sunt de minori numero criminū. Et q̄ dicant̄ miora crimina remittit̄ ad notata i. c. nisi cū p̄dē de renūc. z dīc̄ q̄ p̄ctm̄ d̄ maius siue graui⁹ inq̄rū amplius recedit a deo. Et q̄ dicat̄ amplius recedere a deo hoc cōmēsurabit̄ ex contētū. c. cū qdē de iur̄iur. c. homo xp̄ianus. xl. vi. hec op̄io nō probat̄ iur̄ h̄z do. abb. Itē difficile est probat̄ p̄tētū cū p̄sistat in aīo do. an. nihil boni dīc̄ de suo h̄z do. abb. Sz post alios sic distinguit do. abb. aut q̄rif̄ vtz possit ep̄s dis

pēfare p̄ canones supioris aut p̄ canonē proprius primo casu aut ē canon p̄riat̄. z pōt qz p̄nie sūt arbitrarie vt h̄ in gl. z cōit̄ tenet̄ fac. c. deus q̄ d̄ pe ni. di. i. nisi casus appeat̄ reseruatus z de casibus reseruatis h̄ p̄ glo. in. c. i. de peni. z remiss. li. vi. et procedit hoc et si canon iponat̄ certā penā. qz illā poterit sacerdos regularit̄ mitigare glo. ē in. c. mē sūra. z ē rex. sing. z melior de iur̄. i. c. quē penitet de peni. di. i. q̄ rex. loq̄ de dispēfatione. Sz alia iura simplicit̄ dicit̄ sn̄ias eē arbitrarie. Sz intel ligant̄ arbitrio boni viri. z sic aliud ē dispēfat. aliud ē arbitrari p̄riaz p̄dignā allat̄ gl. sing. in. d. c. mēs n̄fa q̄ loq̄ q̄ sacerdos male dispēfat iponē do p̄riaz. Si vō ē canon penalis vel dispositiu⁹ si expresse indulget dispēfationē inferiori vel expresse negat̄ cāus ē clarus si vō expresse nō indulget. nec expresse prohibet. tūc aut dicit̄ dispensationes posse fieri l̄z aliter expresse nō indulgeat z tūc pōt ep̄s dispēfare ar. c. nup p̄ sen. exco. t̄z h̄ Jo. de lig. z Jo. cald. z fuit originalit̄ dictū Inno. in. c. dilectus de tēp. ordi. z not. in. glo. ij. in. c. postulasti de cleri. exco. m̄m. Sz .d. an. circa hoc vñ facef̄ d̄iaz an constitutio sit p̄sili an alia. primo casu nō possit inferior ar. eoz q̄ notat̄ in. c. cū dilecti de elect. z in cle. i. eo. ti. fo cāu sic. Sz ista d̄ia nō placet. do. abb. nec iure probat̄ ex quo enī cōstitutio cuiuscūqz sit indulget dispēfationē Satis uidet̄ cōcedere re ep̄s maxime vt vba aliqd̄ openf̄. Nā respectu pape nō pōt intelligi. qz auctas pape semp̄ intelligit̄ excepta. c. significasti de elec. Et sic hoc casu ep̄s dispēfado nō d̄r̄ facere p̄ cōciliū. sz potius ex eq̄ p̄ciliū indulgēs dispēfationē. secus si p̄ciliū nō indulgeret dispēfationē. sed ḡn̄aliter disponeret. quo casu loquat̄ iura allegata p̄ do. anto. tñ qz dīspēfatio nō est stricti iur̄ respectu dispēfant̄z imo ē qd̄ fauorabile cū sepe numero dispēfatio ē necessaria z debita vt notat̄ in. d. c. vt p̄stitueret̄. l. di. z. i. q. vii. c. exigit̄ z. c. dispēfationes. qd̄ procedit h̄z cū et si p̄stitutio concilij eēt canon late sn̄e l̄z do. anto. in hoc teneat̄ p̄riū z allat̄ archi. in. c. sic. xvi. di. Sz do. abb. dīc̄ archi. loq̄ q̄ p̄stitutio simplicit̄ ter loq̄ nec permittēdo nec vetādo dispēfationē z tūc in delictis dispēfare pōt in adulterio z minoribus nisi repiat̄ prohibitū in maioribus. Nā nō pōt nisi expresse videat̄ indultū vt in opinione hosti. z archi. in alijs vō delictis nō dispēfat nisi repiant̄ sibi indulta z hoc probat̄ h̄ z i. d. c. dilect⁹ d̄ tēp. ordi. z cōit̄ tenet̄ qz p̄ dispēfationē vulnerant̄ iura supior. xxiiij. q. iij. c. disp̄t̄ p̄z ex diffinitōe dispēfatōis q̄ probat̄ p̄ glo. nō. i. q. vij. c. nisi rigor qd̄ nō l̄z inferiori cle. ne romani. de elec. z. cū inferior de maio. z obe. Et q̄ dicat̄ crimina miora dīc̄. do. abb. relinquēdū arbitrio iudicis fm̄ do. an. z h̄ qz h̄bit̄ p̄siderare an delictū causet irregularit̄ tē ar. c. ij. de renūc. z asuz delinquēt̄z. z p̄tēptū vt voluit do. car. ut supius rettuli. Et dīc̄ do. abb. q̄ nō debemus arguere in materia dispēfatiois ab idēptitate rōis vel a maiozitate. vñ l̄z repiat̄ p̄missa dispēfatio in vno casu nō tñ d̄s extēdi ad casuz verisimem nec h̄ntez maiozitatē rōnis. qz materia veniat a iure cōi. Ita vult Sede. de se. p̄sil. p̄tit̄ z Jo. an. in r̄la q̄ a iur̄ li. vi. in mercurialib⁹. l̄z io. cald. h̄ a r̄ sentiat̄ nō tñ aliqd̄ boni adducit̄ possit̄ tñ dīc̄ h̄z do. abb. q̄ si cāus p̄missus h̄z rōnē p̄miss

tionis expressas q̄ extēdat vbi rep̄at eadē rō. q̄ tūc nō sit extēsiō. s̄ potius includit̄ ex tacita mēte p̄mittētis ar. eius qd̄ voluit glo. i. c. i. de rep. or. di. li. vi. z cle. i. de elec. et p̄ cy. i. l. nō dubiū. C. de legi. Adducit̄ in s̄rū do. abb. c. p̄ venerabilē q̄ si. sint legi. quē tex. ad hoc reputat̄ sing. q̄ dispensatio extēdit̄ ad minora concessis pōt̄ dici q̄ quēdā est dispēsatio nō odiosa. s̄ potius gratiosa et fit extēsiō ibi sicut̄ in privilegio p̄cesso s̄ ius vt. c. ex pte el. iij. de deci. Quedā est dispēsatio valde odiosa. z illa nō extēdit̄. l. q̄ vō. ff. de legi. z v̄ de mente Jo. an. in addi. spe. in ti. deleg. s̄. ultimo v. iij. vide q̄ ipse not. in. c. postulasti de s̄p̄tis. fac̄ glo. in cle. i. de offi. vica. in v̄. sacerdotū q̄ sic pōt̄ intelligi. limitat̄ predicta. d. abb. q̄ ēt̄ i casu p̄o bibito a iure poterit̄ ep̄us dispensare si aliqua maxima z urgēs cā suadeat ita dicit̄ sentire dños d̄ rota decis. cclv. z bal. i. l. oēs p̄pli. ff. de iust. z iur. diē q̄ ep̄s pōt̄ statuerē s̄ iura z allat̄ not. tex. in. l. si hominē. ff. māda. z sic multo fortius dispēsare. q̄ si pōt̄ statuere. ergo z dispēsare. do. abb. diē se intelligere istud dictū q̄ sup̄uenit causa nona vel antiqua v̄s̄l̄r nō cogitata p̄ p̄p̄s sic̄ itelligit̄. d. l. si hominē. vt̄ ibi p̄ bar. z ē elegās limitatio ad istaz materiā z cōit̄ nō allegat̄ p̄ canonistas. allat̄ qd̄ not. Jano. i. fili i. c. sup̄ h̄is de voto in p̄tate pape respectu infidelit̄. ¶ Sc̄do membro p̄ncipali an possit̄ ep̄s dispēsare s̄ p̄p̄am p̄stitutionē. Inno. in. c. dilectus de temp. ordi. in addi. t̄z q̄ nō quēz seq̄ archi. in. c. l̄z. canon de elec. li. vi. S̄z idēz Inno. i. c. cū ad mōasteriū de sta. mona. t̄z s̄rū vbi t̄z q̄ p̄d̄itori canonū licitū ē s̄ p̄stitutionē suā dispēsare ēt̄ sine cā q̄ sicut̄ fuit motus ad p̄d̄dū ita ad tollēdū seu dispēsādū p̄o hoc. fo all̄ t̄ do. abb. io. an. in. c. generi p̄ sp̄z de reg. iur. li. vi. i. mercurialibus z expressius q̄ alibi t̄z in r̄la cui l̄z li. vi. i. solo ne qd̄nis vbi diē ep̄us posse tollere z dispēsare p̄t̄ suā p̄stitutionēz z hoc diē seruare uniuersus ut. l. mi nime mutāda. ff. de legi. q̄quid sentiat archi. in. d. c. l̄z canon z ē b̄n̄ not. hoc dictū s̄z do. abba. q̄z ignorat̄ cōit̄ z Inno. in. d. c. cū ad monasteriū nō loq̄t̄ specificē i p̄stitutionē ep̄i do. an. limitat̄ nisi cōstitutio trāsiuerit i privilegiū vel p̄ctum. z sic pōt̄ intelligi s̄ria op̄o. z p̄o hoc allat̄ quod not. i. l. q̄ semel. ff. de decre. ab ordi. faci. uel nisi cōstitutio ēt̄ iurata. q̄ tūc st̄ate p̄stitutionē nō pōt̄ dispēsare cū se ipsū a iur. absoluere nō possit̄. facit̄ qd̄ notat̄ in. c. dilecto de prebē. z qd̄ not. Jo. an. i. c. i. de supp. neg. prela. post hosti. ubi ponit̄ unū notabile dictū limitās oīa dicta p̄cedētia q̄ ubi canones ip̄onūt̄ legē ip̄is ep̄is nō dispēsant. nisi hoc specificē rep̄iat̄ cōcessū allat̄. c. dilectus de tēp. ordi. Et fa cit̄ qd̄ uoluit archi. xxvij. q. i. al. ii. c. virgines. p̄e dicta ergo restringūt̄ ad candēs se dirrigētes ad subditos. z p̄o hoc dicto allat̄ do. abb. gl. in. c. fi. i. q. v. vbi not. q̄ ep̄us nō pōt̄ dispēsare cū simōia co i b̄n̄ficio q̄n̄ fuit sibi data pecunia facit̄ cle. fi. d̄ reb. ecc. nō alic. vbi nō auctorizat̄ i facto p̄prio. Et diē ēt̄ Jo. an. q̄ poterit̄ ep̄s dispēsare cū incestu oso. z remittit̄ ad not. in. c. virginē si qua virgo z c. si q̄s sacro ea. ca. z qd̄e. z eodē mō poterit̄ dispēsare cū adultō. S̄z nūq̄d poterit̄ dispēsare cū adulterio. z incestuoso simul. vt̄ q̄z cognouit̄ p̄sanguinea maritalā. vincē. vt̄ refert̄ Jo. an. tenuit̄ q̄ nō

p. l. vi passa. s̄. p̄scriptōe. ff. de adult. ubi aliter disponit̄ circa adultius t̄m. aliter q̄n̄ ē adulterius simul cū incestu. z diē facere hoc s̄ bar. i. d. l. ij. in p̄n. ff. d̄ v̄b. obl. ubi diē q̄ b̄n̄s p̄t̄rē dispēsant̄ cū adultio. itē cū incestuoso pōt̄ dispēsare cū adultio z incestuoso simul p. l. si ita. ff. d̄ libe. z posthu. ubi appellatione simpliciū veniūt̄ iuxta z h̄ac opi. v̄ cen. s̄. bar. v̄z seq̄ h̄ do. anto. q̄z h̄ facultas dispēsandi iniquū ius relaxat̄ z q̄z iure singl̄ri concedi tur est stricti iur̄ ut p̄o hac pte fuit bonome termi nādo disputatū. de quo p̄ Jo. cald. z alios i. c. per venerabilē q̄ fil. sint legi. Sed saluando bar. con tra dictū vincē. pōt̄ dici s̄z. d. abb. q̄ aut dispēsatio considerat̄ quo ad ius concedentis. z est amplian da ar. c. enz dilectus de consue. in quantum enim conceditur potestas alicui dispensandi in aliquibus casibus nemini fit p̄iudicium nisi conceden ti. nec ex parte eius cui concedit̄ reperitur aliqd̄ odium unde debet late interpretari tāquaz bene ficium p̄ncipis ar. c. si cui de preben. li. vi. z. c. olf de v̄b. sig. z qd̄ not. Inno. in. c. cum dilecti de do nat. z in. c. dudum de p̄uileg. allegat. l. rescripta de p̄eci. ip̄era. offer. z. c. cum tibi de verb. signi. z glo. cōiuncto. c. fi. de symo. z sentit̄ Jo. an. h̄ac di stinctionem in lectura z hoc casu procedit̄ op̄ini. bar. licet ipse sentiat contrarium i. d. l. vi passa. s̄. p̄scriptione ff. de adulter. z contra opi. Joā. an. sic recitatam do. abb. dicit̄ se allegare tex. quēz ne scit̄ alibi in. c. per venerabilem qui si. sint legi. vbi tex. loquit̄ in materia dispensationis vbi dicit̄ q̄ illud quod in maiori concedit̄. videtur concessūz z in minori facit̄ etiam q̄z non est odiosum omni no vt̄ in dispensando aliquis teneat locum p̄ncipi pis imo gratiosum z hoc tenet fede. de se. consilio c. l̄xij. z ei cui conceditur iustis ex causis exten tibus maxime inferior cui concedit̄ dispensatio nō d̄z hoc facere sine cā. s̄z cā exigente quādo q̄z dis pensatio est debita aut consideratur dispensatio ex parte eius cū quo dispensat̄ z tunc procedit̄ cō trarium ut minus quo ad personam suam receda tur a iure cōi. quo fieri pōt̄. in eo enī reperitur odi um z sibi ius cōe p̄dicit̄ z id̄ satis ē q̄ ei dispēsatio aliqd̄ op̄e diē ēē ar. optimū. c. i. z. ij. de fil. p̄sbi. li. vi. z. c. q̄ dilectio de p̄sanguī. z affi. diē ēt̄ q̄ siḡ vellet tenere s̄ bar. posset dicere q̄ inspecto iur̄ su p̄ quo p̄cessio p̄ncipis fit ē aliqd̄ odiosūz q̄z datur materia vulnerādī iura s̄z d̄ eq̄tate v̄z v̄z illd̄ di ctū bar. s̄z d̄ rigoz z subtilitate iur̄ forte op̄o s̄ria ē v̄ioz. z ita relid̄z do. abb. h̄ sup̄ isto passu. S̄z. d. car. h̄ diē q̄ d̄ rigoz v̄a ē opi. vincen. s̄z d̄ eq̄tate v̄a ē opi. bar. z alioz z allat̄. d. l. si ita z ex hoc diē q̄ si p̄cessio ē facta p̄ mōuz b̄n̄ficii p̄cedat opi. bar. q̄z b̄n̄ficiū ē late int̄p̄etān̄. l. b̄n̄ficiū. ff. d̄ p̄stit. p̄n. c. oliz d̄ v̄b. sig. als sit v̄a opi. vincen. allat̄. c. si plu rib̄ d̄ preben. i. vi. z. c. i. de fil. p̄sbi. li. vi. z sic te nebis mēti istud dictū vt̄ attēdat̄ an per viā bene ficij emanauerit. Sed do. p̄e. de ancha. in p̄e cedenti. c. tetigit istum passum et dicit̄ qd̄ non po terit̄ dispensare et allegat̄. l. t̄cie textozes. ff. de lega. primo z allegat̄ not. hic in hac glo. z allegat̄ dictum vincen. Et idem voluit in. l. ij. in princi. ff. d̄ v̄b. ob. Sed do. abb. in. c. fi. de symo. tetigit istū passū z reduxit op̄iones ad p̄cordiā. v̄z q̄ vbi dat̄ p̄t̄as alicui dispēsādī i c̄? fauorē cū aliquibus

57

nō exp̄ssis tūc tamq̄ p̄cipis b̄ficiū ē latissime
 interpretā. qd̄ sentit glō ibi z h̄ mō procedat dic
 tū bar. s3 vbi exp̄mūt i p̄uilegio p̄sōe cū q̄b' d3 fie
 ri disp̄satio erit secus ar. c. n̄ cui d̄ prebēn. i. vj. z
 isto caū procedat opinio p̄ria. s3 certe ista fuit doc
 trīa do. car. h̄ z si aliqs dubitaret. qñ dicat̄ h̄mōi
 cōcessio emanat p̄ viā b̄ficij. z qñ nō colligit̄ ex
 supradictis. qz si in cōcessione non exp̄mūt p̄sōe
 cū quibus debeat fieri dispensatio d̄ emanasse i
 modū b̄ficij. S3 qñ exp̄mūt p̄sone cū quibus
 debeat fieri dispensatio nō d̄ emanasse in modū
 b̄ficij. tō tūc stricte fiet interpretatio. qd̄ ē bene
 notādū. qz hodie videmus huiusmodi p̄tatem con
 cessam comitibus palatinis legat̄ de latef z sifi
 bus nunquā exp̄muntur persone cum quib' dis
 pensatio fienda est qz huiusmodi disp̄satio d̄ be
 neficiū. z latissima fiet i p̄ratio. d̄ quo vid̄ p̄ bar
 .i. d. l. si ita scriptū z i. d. l. viz passa. s. p̄scriptōe
 z in. d. l. ij. ff. de vbo. ob. z ibi p̄ do. pe. ang. Joā.
 de imol. Rapha. z Lodo. roma. z p̄ ang. z Jo. de
 ymol. in. l. clemēs. ff. de hredi. istit. z i. l. si ita scri
 ptum. ff. de libe. z posthu. z p̄ Jo. an. i. addit. spec.
 i. h̄ca q̄ fil. sint legi. vbi refert̄ disputationes Jo.
 calda. z do. an. z do. abb. i. h̄one quam fecerunt
 d. c. per venerabilem Bal. in. c. naturales in ti.
 si de feud. sue. controuers. dominicum de sancto
 ymaginiano in. c. susceptum de rescriptis in. vi.
 p̄ angelum i lege t̄cie textozes. ff. de leg. primo
 et in. l. galus. s. Et quid si tantum. ff. de liberis
 z postumis baldus in lege eam quam. c. de fidei
 cōmissis et in. l. si qua illustris. C. ad orficianum
 et in. l. cum qui alias paulus respondit. ff. de sta
 tu hominum oldradus in consilio ducentissimo
 quarto dominus antonius i probemio gregoriano
 ¶ Et pro opt. bar. z seq̄ciū q̄ possit disp̄sati sup
 mixto fac̄ q̄ appellatōe simplicius veniūt mixta
 ex i p̄ratioe b̄igna. cāus ē i. d. l. si ita scriptū s3
 in beneficijs a p̄ncipe concessis benigna f̄t i n̄
 pretatio vt in. l. beneficium. ff. de p̄stit. p̄nci. cum
 si. ergo. s̄o ubi mixta sunt inseparabilia attēdit̄ d̄z
 taxat. quod maius est z grauius. l. sed z questus
 s̄ fi. ff. de libe. z posthu. l. querit̄. ff. de sta. homi
 sed iste legatus potest dispensare cum ince
 stuoso sequitur q̄ si adulteriam z incestus vni
 antur inseparabiliter q̄ poterit disp̄sare qz quod
 minus ē obumbrat̄ ab eo quod mai' ē. tertio ad
 ducit̄ tex. in. c. si. d. s̄y. vbi fuit data p̄tas cū mōa
 ebis simoniacis z nihilomin' talis p̄tas exten
 dit̄ ad abbatē simoniacū qui monac' ē ¶ Quar
 to adduci p̄t̄ p̄uilegiū est stricte interpretādus est
 enī p̄uata lex iij. di. p̄uilegia s3 nihilomin' p̄uile
 giū p̄cessus cleric' extēdit̄ ad canonicos qui etiā
 clerici sunt vt ē casus sing i. c. cū p̄ exemptionem
 de p̄uile. in. vj. per quē tex. p̄funditur distinctio do.
 car. quā sibi appropauit do. abb. vt attēdam' v̄z
 p̄ modū b̄ficij an per modū p̄uilegi' p̄cedat ta
 lis potestas qz etiā si concedatur p̄ viā p̄uilegi'
 fiet extētio vt ē casus sing. in. d. c. cū p̄ exemptionē
 quod tene mēti qz ad hāc materiā ē noua iuentio
 ¶ Quinto facit q̄ l3 videam' q̄ huiusmodi dis
 p̄satiōes sint odiose z p̄sequens restringēde vt
 in. d. i. de fil. p̄sbi li. vj. tñ quo ad facultates dis
 pensandi p̄cessam vident' fauorabiliores z per cō
 sequens ampliande vt probat̄ in d. c. per venera

59

bilem z ista adducit̄ pro op̄nide bar. ¶ Sed pro
 vincē. z io. calda. z sequacibus adducunt̄ ista p̄. i
 gratis casus omissus h̄z pro omissio. c. susceptum
 de rescriptis in. vj. s3 casus omissus hic in facul
 tate dispensandi ē casus mixtus ergo sequit̄ q̄ ba
 bet̄ pro omissio z p̄ cōsequens non poterit dispen
 sare ¶ S3 volens tenere primā opi. poterit ad h̄
 r̄idere q̄. d. c. susceptum loquitur in gratis im
 petratis ad beneficia que tamquāz ambiciosa re
 stringenda sunt vt in. c. quāuis de prebēn. in. vj.
 z etiam qz per tales gratias papa p̄iudicat po
 testati iudic' ordinarij qz ep̄. scopus habet pote
 statem a iure comuni conferendi beneficia sue di
 ocesis. c. oīs basilice xvj. q. vij. ideo restringende
 sunt vt minus ledant ar. c. ex tuarum de auct.
 z vsu palij. c. licet in corrigendis de off. ordi. c. su
 per eo de off. deleg. s3 nos loquimur in facultate
 dispensandi concessa cum illegittimo per quam
 nulli fit p̄iudicium nisi ipsi p̄ncipi concedenti
 z nullius iuri derogat nisi iuri comuni ideo ampli
 or debet fieri interpretatio ¶ Item. d. c. susceptum
 z similia iura volūt q̄ gratie sunt restringēde res
 p̄ctu eius in quem confertur effectus illarūz nos
 autem loquimur in alio casu v3 an restringi debe
 ant q̄re respectu eius qui effectum facultatis sibi
 concessa habet exercendo gratiam in alio quo ca
 su interpretatio non est fienda ita stricte sed large
 faciat quod not. in. c. dudum de prebēn. in. vj. sed
 h̄ r̄isio non v̄z procedere p. c. is cui de prebēn. in
 vj. vbi facultas p̄ferendi beneficia alteri concessa
 a iure comuni magnam restrictionem recipit non
 autem largam z fauorabilem interpretationem z
 tamen ille. tex. loquitur in habente facultates pro
 cuius executione necesse est gratiam in alterū diri
 gere ¶ Secundo facit expressio duarum specierū
 quales fuerunt iste in facultate dispensandi posite
 non debet extendi ad specie etiam eiusdē generis
 l. i. s. itez si due. ff. de aur. z ar. leg. ergo. tertio pro
 hoc videtur casus in. d. l. vim passā. s. p̄scriptio
 ne responderetur quod duplex est gratia quia ibi nō
 fit extensio primo ne maleficia remaneant impuni
 ta quod est contra publicā vtilitatem. c. vt fame.
 de sen. exco. l. ita vulneratus. ff. ad. l. acquil. secū
 do quia p̄scriptio ipsa de sui natura est odiosa
 vt voluit glo. in. l. si. C. de edic. vi. adr. tol. conse
 quens est vt extensioe non capiat. c. cū cōtingat
 de decim. Nos aut loquimur de facultate dispen
 sandi cum illegittimo que omni respectu habet fi
 nem fauorabilem siue querat legatū dispensandi
 cuz eo quo ad sp̄alia hoc est fauorabile cum pp̄
 hoc cultus diuinus propter pluralitatē persona
 rū ad eum ministrandū habiliū recipiat augumē
 tū qd̄ ē vtile publicū vt i. c. ex parte de p̄stit. siue
 q̄rat dispensare cū illegittimo quo ad successione
 illud etiā ē fauorabile qm̄ p̄ illud facilius defunc
 tus repit̄ successorē quod publice interest. l. ga. ff.
 d̄ i terrog. act. l. i. testamēto. ff. d̄ fideius. lib. auct.
 d̄ here. z sal. s. si vero expressis z si dicas facultatē
 dispensandi hoc casu fore restringēdā qz ex ea i fer
 tur p̄iudicium venientibus ab intestato z sic le
 gittimis qz r̄sideri p̄t̄ q̄ h̄ itereē sperate succes
 siois ius civile prohibet p̄siderari. l. post emācipa.
 ff. d̄ lib' leg. ¶ Cultio i ducit̄. c. q̄ dilectio d̄ p̄lagui.
 z affi. vbi facultas disp̄sadi in copula mat̄mōi

ali pcessa legato cũ distantibus a stipite sexto gra
 du filtrigif cũ vterq3 intédés cōtraher matrimo
 nium distat tanto gradu nō aut cum vnus tan
 tum distat sed alter non z sic casus ē mixtus pp
 diuersitatē qualitātū in diuersis psonis z tū ad illā
 facultas nō porrigif z sic videt ibi casus pro ista
 qōe z allatit illū tex. do. abb. hic. z io. d. imol. i. d.
 l. ij. s3 lo. ro. ibi dicit q ille tex. nihil facit qui p̄p
 ibi facit illā decisionē duplici respectu pmo rōne
 euitandi scandalū ar. c. nihil cum scandalo de pre
 scrip. Secundo q facultatē illaz ita interpretata
 ē p̄ie cōsuetudo quā p̄p nūquā intelligif tollere
 imo cōseruare. c. i. d. constit. li. vj. c. cum in ecclesia
 d. preben. i. vj. vnde sequit q si nō fuisset ille due
 rōnes ibi expresse p̄p ibi forte decidisset p̄trariū p
 supradicta ex quib3 p̄p d. mēte iur. opi. bar. fore ve
 riores licz inspecto cortice verboz opio canonista
 rū videat verior ita q̄uit do. lo. ro. i. d. l. ij. ¶ S3
 do. an. in suo elanti comento i. d. c. p. venerabiles
 in xviii. col. ver. s3 nūquid aut credit opi. io. cal.
 vt nō possit dispensare fore de iure veriore z ad
 d. l. si ita scriptū diē nō obstare vbi mixtū nō p̄pre
 hendit sub vbi s3 ex mēte p̄iecturata testatoris z
 fauore vltie volūtatis in qua lex supplet qz testa
 tor mortis cogitatioe p̄uentus nō p̄t tunc plene
 deliberare Ideo diē hoc nō procedet in actibus
 inter viuos in qbus lex nō supplet nisi quātuz pa
 tiūtur verba postea vero reducit hāc varietatem
 opionū ad cōcordiā dicens q̄ dictū vincenci z
 io cal. z sequaciū procedit q̄n legatus veller disp̄e
 sare ad p̄iudiciū terciū v̄lētis ad successioes qz
 tunc nō p̄sumit q̄ princeps ad p̄iudiciū terciū
 voluerit hoc sibi cōmitti. l. cũ auus. C. d. emancip.
 liberoz. c. ex tuaz de auct. z v̄. pal. c. q̄uis d. rel
 criptis in vj. s3 opi. bar. procedit q̄n non agitur de
 p̄iudicio terciū s3 tantuz agit de p̄iudicio ip̄i
 fisci seu ipsius p̄cedēt. qz tunc ē fienda interpre
 tatio cōtra ip̄m p̄cedēt ar. c. cũ dilecti d. donaē.
 z. l. beneficium. ff. d. p̄stit. prin. z ita ibi residet do.
 an. z cum hac p̄cordia trāsiuit do. abb. in h̄one.
 d. c. p. venerabile s3 sollēnis doc. do. raf. cu. i. d. l.
 ij. ff. d. verb. ob. tangens istā qōes. refert docto.
 dicere q̄ nō p̄prehēdit mixtū d. rigore sub simpli
 ci s3 de equitate bñ p̄prehēdit z ad hoc allegat
 d. l. si ita scriptū s3 ipse detestat hanc doctrinā z
 diē eē falsaz qz ēt in exheredatione que ē odiosa
 h3 locū qd̄ ibi d̄ allegat tex. in. l. si ita. ff. d. iust.
 rup. z ir. te. qz iō non minus verū ē filiū natum eē
 z q̄ filia nata sit vel eē siue ergo nascat vnus siue
 alter p̄ouisam est s3 ibi iō non p̄prehēdit casus
 mixtus qz p̄ouisio i simplicibus non erit possibi
 lis in casu isto qz dicit si filius natus erit ex bese
 zē. vt ibi dicit iste due dispositiones sunt incom
 passibiles ambobus natis nisi d. quadā humani
 tate q̄n vere est mixtura qualitātū sicut incestus
 z spurietas sicut fieri z dari isto casu diē q̄ p̄oui
 sio in simplicib3 p̄prehēdit mixtū quicquid dicat
 doc. z dicit se inducere contra doctores. d. l.
 vim passaz. s. p̄scriptioe qz est ibi casus q̄ adul
 teriū qd̄ adūgif incestui regulatur s̄m naturā in
 cestus z dicit eē tex. in. l. t̄cie textores. ff. de leg. i.
 z dicit hoc esse verū nisi vna qualitas alterā obū
 bret z faciat quodā mō cessare illā iste est tex. s̄m.
 cũ in d. l. querif de sta. bo. z in. l. seruus infamis ff.

d. le. ij. z dicit hoc procedet q̄n due qualitates i
 tequaliter p̄miscēt s3 vbi nō p̄currūt integre sed
 particulariter tunc sub simplici non p̄prehenditur
 mixtū tex. dicit eē in. l. legatis. ff. d. le. ij. z subdit
 q̄ s3 bar. dicat q̄ huiusmodi potestas p̄cessa lega
 to debeat latissime interpretari ex eo qz ē benef. ci
 uz principis ipse dicit q̄ nō ē vsquequaq3 expedi
 tum qz fieret iniuria propinquis z ab intestato ve
 nientibus. l. p̄stitutionib3. ff. ad municip. l. ex fac
 to. ff. d. vulg. z pup. ista sunt verba formalia raph.
 in. d. l. ij. ¶ Tu pondera quo ad. d. l. si ita scriptū
 d. lib. z postu q̄ videt q̄ recte probet opi. doctoz
 ex eo qz tex. ibi dicit subtili iuris regule p̄uenie
 bat testamentū ruptū fieri z sic vult q̄ de rigore
 iur. sit irritum illud testamētum s3 nō d̄bet eē irri
 tum illud testamētū d. iur. rigore qz dispositiones
 sunt incōpassibiles cum testator trāsiuerit ad dis
 pondiū vt in. l. marcellus. ff. ad treb. vbi sit p̄stit
 diuisio cum tex. ibi dicit licet z sic apparet q̄ ideo
 erat ruptū testamentū d. iur. rigore qz filiū nō fuis
 sent instituti z sic est ibi casus formalis q̄ disposi
 tio in simplicibus nō p̄prehendit casum mixtū d.
 iuris rigore z sic probatur ibi opinio doc. s3 de eq
 tate bene p̄prehendit z pondero illuz tex. ad vnū
 quod tibi videbitur nouū inq̄tū dicit subtili re
 gule iuris qz videtur mibi esse ibi casus sing. q̄ in
 quantum doc. dicunt q̄ rigor iuris appellatur or
 do subtiliter datus a iure vt in. c. dilecti. j. eo. z i
 c. si clericus laicum. j. de fo. p̄pet. z per bar. in. l. i.
 C. d. legi. z per glo. sing. f. c. vt p̄stitueretur. l. di. z
 ibi per archi. z per eundem p̄ma di. c. ius genera
 le qz pro certo ibi ē casus que ad h̄ p̄petuo mēti
 comēda que tex. adde ad ea q̄ h̄nt i. c. sup. l̄ris d.
 r̄p̄t z ad. c. i. l̄ris de resti. spo. z ad. c. i. de dolo. z
 p̄tu. z ad. c. si. de trans. z ad. l. placuit. C. de indi.
 z ad. l. nullā. ff. de legi. Et p̄ illum tex. fortificari
 potest sing. dictum ang. in h̄one. l. insulā. ff. de v̄
 bo. ob. ubi dixit q̄ si p̄missa ē causa alicui vt s3 iur
 rigores decidat q̄ nō admittet purgationē more
 qz mora inmittit equitati vt in. c. potuit de locato.
 ¶ S3 ang. in. d. l. t̄cie textores colligit q̄ disposi
 tū in quolib3 simplici p̄ se nō p̄prehendit mixtum
 etiā in materia fauorabili. z remittit se ad notata
 in. d. l. ij. ff. de v̄bo. oblig. ¶ S3 do. meus Joā. de
 Imo. h̄ dicit q̄ potius ibi probat s̄rum vt p3 ex
 principio illius. l. non obstat finis. qz ibi exceptio
 erat clara. z hēbat voluntatem testatoris certam
 vt p̄prehenderet mixtum. ¶ S3 idē ang. tetigit i
 l. gallus. s. quid si tātū. remittit tñ se ad dicta per
 se in. l. si ita de libe. z posthū. z eodem mō fecit in. l.
 clemens. ff. de here. instit. s3 i. d. l. si ita z clarius z
 copiosius loquitur sequitur tamen doctrinā bar.
 q̄ possit dispensare. S3 Jo. de imol. ibi sequitur
 disputationē Jo. cald. que incipit papa concessit
 z fundamentum suum est. d. c. q̄ dilectio z. d. c. i.
 z. ij. de fil. p̄es by. li. vi. Relati sunt patres nostri
 circa hunc dubitabilem passum. Tu pondera. d. l.
 vi. passaz. s. p̄scriptioe vbi adulterium coniu
 ctum incestui. ut dicebat Rapha. cuma. regula
 tur s̄m naturam incestus ergo sequitur q̄ disposi
 tio loquens de simplici non habet locus in mixto
 z sic videtur ibi casus pro opinio. Vincen. z Jo.
 calda. z per p̄ns non bene allegauit illum tex. raf.
 inquantū dixit q̄ erat p̄tra opinionē doctoz. nec ē

verū quia dicitur quibus est casus quod adulterium quod dicitur in
cestui regulat secundum naturam incestus sed ille textus dicit
quod crimen incestus comissum cum adulterio non tollit
spacio quinquenij et illud id est quod auctum est delictum et
sic non probat ibi textus quod adulterium inter crimine in
cestus regulat secundum naturam incestus nisi quod auctum
est delictum et ex dicto suo sequeret unum quod est iudicium
ueniens quod non possit accusari de adulterio ex quo
regulatur secundum naturam incestus et adduco glo. valde
de sing. in. d. s. prescriptione que dicit nec est crimine
adulterij quod dicitur incestui prescribitur quinquenio ecce
nunc qualiter crimine adulterij non assumit crimine incestus
sed auget delictum ex coniunctione incestus et adduco sol
lenes textus. i. l. mariti lenocinū. s. si. ff. de adul. vbi
est casus quod licet accusatio stupri tollat quinquenio
nihilominus vbi fuit commissum stuprum cum violentia non
tollit spazio quinquenij per quem textus dicit posse dari
regulam indubitata quod vbi quod qualitas aduenit en
ti illud qualificat et reponit in diuersa specie adeo quod
iura loquentia de ente simplici non videntur sibi lo
cū in ente qualificato solebat allare glo. sing. in. c.
statū de elec. i. vj. cōiūcto. c. l3 canō co. ti. z. libro s3
nunc adduco casū i. d. s. si. que ad hoc reputo sing
z sic prescriptio quinquenij loquens de stupro simpli
ci non habet locū in stupro qualificato ergo multo for
tius dispositio loquens de adulterio habebit locū in
adulterio qualificato per crimine incestus l3 ergo lega
tus habeat licentiam legitimam spurium itē et incestu
osus et sic potestas sit processa super ente simplici ergo
non extendit ad ens qualificatum et multo minus
quod unum ens qualificat ex adiunctione alterius entis
ut est in quod preposita quod coniungunt incestus et adulteri
us ar. auct. multo magis. C. de sa. sanc. ecc. z. c. non
extimem. xij. q. ij. z. c. cū i. cūc. de elec. z. per illuz
s. si. p. dicit opti. bar. z. sequacius et si dicat quod loquens
in prescriptioe et sic loquitur in odiosis quod ad hunc respō
deo quod imo loquitur in actu fauorabili ad hoc ut ali
quis non puniat et pene omnes odiose sūt. l. si preses
z. l. si de interpretatōe. ff. de pe. z. s. pene de pēiten. di.
i. potēti delinquēs adiuuari ex tēpore. l. lex. iulia de
reperūdis. s. si. ff. ad. l. i. i. l. repetū promptiores enī
debent eē in liberādo. c. ex litteris de probac. c. cleri
ci. lxxj. di. c. dno guerrā. s. p. dicitores i. ti. h. finit
tur lex. incip. cōsue regni z. l3 dicit quod prescriptio
est odiosa nihilominus dico quod introducta est ad fauo
rē An debet attendi finis quod est causa et mouet agētē
ut i. l. ea. q. C. de fidei commiss. z. ibi bal. Et plus di
co quod prescriptio fuit iuenta per libertatē subdito
rū ista est glo. magna i. auct. de tempore non sol pec.
s. i. quā bal. f. putat sing. i. c. si q. p. xxx. in. ti. h. de
iud. fuerit p. trouerha et sic d. s. p. scriptione non pro
bat illud quod dicebat raph. z. squātū et dicebat
idē raph. quod est in materia odiosa dispositio loquens de
simplici habet locū in mixto et adducebat textus. i. l. si ita. ff.
de iusto testō. pro certo erat hō iste nā l3. d. l. si ita
loquens in exheredatōe et sic loquens in casu odioso et sic
loquens de simplici et nihilominus habeat locū in mix
to illud est fauore testi p. seruādi vñ licet ex vna pte
currat odiū et ex alia pte currat fauor tñ dispo
sicio dicitur fauorabilis si pncipalr ad fauorē intro
ducta est ut dicit glo. q. reputat sing. i. l. vicia. C. de i
iur. voc. s3 simit. est i. l. s3 si hac. s. q. māmittit al. s.
si. ff. eo. f. r. i. c. sciat cūcti de elec. i. vj. q. rta. est
i. c. si p. p. al. in. c. g. a. de f. s. c. r. i. vj. s3 cus fauore

testi pncipalr emanauerit illa dispo. id est cōsebit fa
uorabilis et non odiosa et per consequens non bñ tantus
doctor illa. l. allat idem probat etiā illa. l. q. proui
sio facta de simplici pprehēdit mixtū quod venit ex
mēte disponētis ut dicam quod sicut expressit de sim
plici ita videt voluisse exprimere de mixto et per consequens
quod hē ac si de mixto expresse fecisset mentiones
ar. glo. sing. i. l. tale pactū. s. si. ff. de pac. z. glo. i. c.
ij. de p. f. i. vj. z. fm. hunc intellectū non debem at
tēdere vtruz mā sit fauorabilis an odiosa s3 debe
mus adaptare nos ad mentē disponētis ut si mens
disponētis fuit pprehēdere mixtū sub simplici ser
uabit mens. l. ille aut ille. s. cū in verbis z. l. non
alr. ff. de leg. iij. z. si mihi dicatur quod constabit de
mēte disponētis dicatis quod si fauor ita suadet quia
materia est fauorabilis presumit de mēte quod fauo
ret sūt ampliādi. l. bñgnus. ff. de leg. i. i. testif. ff.
de regu. iur. l. bñficiū. ff. de p. f. i. pnci. z. all. go. tex. i.
l. clemēs. ff. de here. i. f. i. vbi in materia fauorabili ex
tēdit dispo. loquens de simplici ad mixtū quod vñ mēs
disponētis ita adaptari. s3 si materia est odiosa tūc
stat dubitatio quod dicitur. z. vñ dicitur si dispo. sim
plicitis non extēderet ad mixtū dispo. eēt nulli effi
catie. ut est casus i. d. l. si ita. ff. de iniusto testa. vbi
eēt nullius efficacie testm si non pprehēderet mixtū
id tūc cōprehēdit faciat sile quod dicit glo. sing. i. l.
nulla nisi emerfis pūcta aut. diaconissa. C. de epi.
z. cle. q. voluit quod vbi lex noua nihil opat quod assumi
tur ar. a p. r. i. o sensu ad correctionē iur. atiq. de qua
glo. fecit festū Lodo. ro. i. l. si cū dotē in p. i. ff. sol.
matri. z. adduci pōt quod voluit elegās gl. cū ibi not.
i. c. q. i. tātū de p. b. vbi si dispēsat cū aliquo ut
possit tenere duo bñficia regrentia residētā quod vñ
dispēsatū quod possit in uno residet per uicariū. z. sic dis
pēsatio extēdit ad hoc ut actus valeat et non pere
at si autē actus valeret an tūc extēdat ad mixtū
Egidius bononiē. supra dicit in proemio grego
riano quod in materia promiscua appellatōe scolariuz
venit doctores sicut appellatōe monachorū ve
nit abbas ut i. c. si. de sy. z. appellatōe familie ve
nit caput familie. l. familie. ff. de sb. sig. Jo. an. ibi
dicit quod in hys ad lites vel in p. i. uilegiis odiosis
non pprehēdunt doctores alias non scolares. z. sic
sentit quod in odiosis appellatōe scolariū venit doctor
quod alis est scolaf quod doctor iur. ciuil. est scolaf iur. cano
nici. Ecce nūc qualiter odiosis appellatōe simplicis
venit mixtū. s3 do. an. ibi tenet p. r. i. u. z. notata
in. d. l. ij. in pnci. ff. de uerbo. obliga. voluit alle
gare bar. z. sequi eū. quod in odiosis non ueniūt mixta
appellatōe simpliciū. s3 Ego adduco textus. i. c. cum
per exemptionem de puill. li. vj. vbi in materia odi
osa ut est puilliguz exemptionis indultū clericis
pprehēdit cāonicos qui clerici sunt et sic ille textus
confundit dictum do. an. z. adduco etiā textus. in. c.
qm simoniacha de simo. vbi in materia penali ap
pellatōe monialuz venit abbatissa que monial
est z. adduco etiā. c. i. s. p. 220 de sta. regul. li. vj.
vbi appellatione monialū venit abbatissa addu
co est. l. s3 si hac. s. si liba. ff. de i. i. i. voc. vbi in dicto
p. e. al. pprehēdit mat. liberta. z. sic p. s. o. a. mixta z. l.
si. s3 z. si q. ff. nau. cau. stab. vbi p. b. d. i. f. merca
tor familiaris nauis z. sic p. s. o. a. mixta ex istis istis
g. i. f. doctria bar. squātū dicebat quod ex bentga sterp
tatione pprehēdit mixtus quod imo vbi venit impo

nenda pena cōprehēdit mixtus z etiā cōfunditur
dictum io. cald. in quātus dicebat q̄ non p̄p̄ben
dit mixtū qz materia ē odiosa. Nam per ista iura
probatur qz materia sit odiosa tamē p̄p̄bēdit
mixtū z p̄ consequēs poterit legatus dispēsare su
per adulterio z incestu siml̄ z ista tene mēti. Adde
ad primū an sacerdos possit dispensare in canone
pn̄iali z sic ep̄us qz ego adduco glo. valde sing. i
c. z tempora plenitudinis xxvj. q. vj. que dicit qz
ep̄us p̄t̄ diminuerē penitētiā iniūctā a p̄p̄ allat
xxvij. q. ij. c. latozē sic procurator p̄t̄ ex cā man
dare z illud qz mandavit dñs z ad hoc allat. l. si
homine. ff. manda. Si ergo p̄t̄ procurator ita po
terit sacerdos qui videtur procur. pape in admini
stranda pēitentia suis parrochianis z adduco glo.
in. d. c. latozem que ex illo tex. colligit qz ep̄us p̄t̄
relaxare de penitētia quā p̄p̄ imposuit z sacerdos
p̄t̄ relaxare pēitētiā quā, imposuit ep̄us z clarū ē
qz dispēsatio ē iur̄ cōis relaxatio vt habet p̄ glo.
in. c. nisi rigor. i. q. vij. z glo. ibi dicit qz p̄t̄ relaxa
re ergo sequitur qz poterit dispensate si p̄t̄ dispen
sare cuz penitētia iniūcta a p̄p̄ ergo sequit̄ qz mul
to fortius potit dispēsare cū penitētia iniuncta a
lege qz mitius agit cū lege q̄ agit cū homine vt
l. cellus. ff. de arbi. z faciat ad hoc. c. deus qui de
peni. z remiss. z plus v̄z michi dicen. qz etiā si cēt
casus reseruat̄ de qbus habet p̄ glo. in. c. ij. de
peni. z remiss. li. vj. tñ ex cā necessaria de nouo in
surgente possit dispensare ar. d. l. si hominem z ar.
eius quod dicit bal. in. d. l. omnes populi vbi vo
luit qz ep̄us p̄t̄ facere p̄stitutionē z ius canonicū
i tali casu multo fortius dicem̄ qz poterit dispē
sare in foro pn̄ie sacerdos Adde etiā i quātū dix
it ista glo. z docto. qz vbi non ē reseruata dispensa
tio pape videt̄ p̄missa ep̄is p. d. c. nuper glo. i. c. ex
comunicamus. s. credētes de hereticis que exten
dit d. c. nuper ad dispositionem glo. in. c. postu
lasti de cler. exco ministran. glo. in. c. preterea de
vsur. que extendit. d. c. nup. z ij. q. v. c. quedaz cā
do. abb. i. c. d. simoniaco d. simo. z l. c. pe. d. pe. spe.
i. et. ij. s. nūc ostendēdū v. xxij. hosti. i. sūma d. fil.
presbi. s. quis possit dispēsare z in. c. post trāslati
onē d. renūc. s. io. d. imol. i. d. c. post translationē
dicit istud cē dubitū qz. d. c. nup loquit̄ in absola
tione que ē aliud q̄ dispēsatio z ita ēt dic̄ do. car
l. c. dilect̄ d. temp. ordi vbi. se. remittit ad dicta
sua hic ¶ Ego pondero tex. i. c. i. d. eta. z qualita.
li. vj. vbi tex loquit̄ de dispēsatione z facit mētio
nē de ep̄o z tex. cū ex eo de elect. eo li. z istū tex. z
om̄s tex. quos p̄numerat Inno. in. d. c. dilect̄ de
temp. ordi. ep̄s p̄t̄ dispensare qz si possit in omni
bus casibus in quibus p̄mittitur dispēsatio a iur̄
ad quid exprimerēt tibi ep̄o id michi videt̄ qz non
p̄ssunt dispensare episcopi nisi i casibus expressis
i iure z videt̄ duz ampliare habenas dñs ep̄is
copis Adde ēt in quātum dictus ē s̄ qz episcopus
possit dispensare z p̄stitutionē concilij indulgen
tē posse dispēsari s̄ nō exprimit̄ par quez qz michi
v̄z vt dicit do. an. qz non possit episcop̄ z ad h̄ ad
duco gl. i. c. dilect̄ el. p̄ d. p̄bē. z glo. i. cle. i. d. elec
z l. c. cū dilecti d. elect. z adduco c. post trāslatio
nem d. renūc. vbi papa reddit se difficilē ad dis
pensandum z concilijz ergo non poterit inferior
dispensare z conciliū Adduco etiā. c. significasti d

elect. vbi exipit auctoritas pape ergo sequitur qz in
cluditur auctoritas episcopoz ad obseruādas p̄sti
tutiones p̄cilij Adduco ellans dictū bal. i. l. hu
manus. C. de legi. qz p̄cilia sunt maioris auctori
tatis q̄ decretales ep̄le. z refert archi. in. c. i. d. cō
sti li. vj dicit qz nō ualēt f̄scripta sp̄trata z p̄cilia
les p̄stitutiones si nō h̄nt c̄tas nō obstantē specificas
z specialē secus q̄ impetrant̄ z decretales ep̄las
qz tūc sufficit qz apponat̄ c̄tas generalis nō obstan
te aliqua decretali s̄ria quod dicit cē not. z prop̄
hoc v̄z qz non possit ep̄us dispēsare z p̄stitutiones
concilij z licet i p̄stitutione dicat̄ posse dispēsari in
telligit̄ p̄ papā aut p̄ p̄ciliū qz non dispēsari episco
pus nisi i casib̄ expressis qz cōnumerant̄ iura sa
croz p̄cilioz i quib̄ credim̄ sp̄s factū loquūtū
vt dicit̄ tex. l. di. c. si ille ¶ Adde ēt in quātū dicit
do. abb. qz ex cā de nouo necessaria possit episco
pus dispēsare ego credo qz recte dicat̄ p. d. l. si ho
mines. ff. mādati. s̄ potuit allare bar. in p̄ma p̄sti
tutione. C. s. quib̄ vbi idēz dicit in h̄is q̄b̄ da
ta ē potestas reuident̄ statuta allat d. l. si homi
nē z idē voluit i. l. ambiciosa. ff. de decrē. ab ordi
faci. idēz voluit bal. i. l. r̄ca. C. q. admitt. z i. l. qd
ergo. s. pena. ff. de his qui notātur infa z in. d.
s. qbus z do. abb. in. c. si. d. p̄sue. dixi in. c. nisi de
off. leg. z adduco ellegās dictū bal. i. c. cū. t. d. re
iud. vbi dicit qz episcop̄ p̄t̄ restituere famaz ex
aliqua magna cā facit. l. ex facto. ff. d. vulg. z pup.
z. c. suggestū d. decim z. c. ad bec de cler. nō resid
tene menti ista ¶ Adde etiam in quantum dictū
ē qz vbi imponit̄ lex ep̄is non dispēsari ep̄i adde
bal. h̄ qz dicit qz vbi lex aut statutū iubz certā penaz
impōi qz nō p̄t̄ dispēsari allat qd h̄ i aut. d. iudi.
s. opz aut nō arctat iudicē ad sponēdā certā penā
z tūc dispēsare p̄t̄ añq̄ pena ordiaria sit iposita.
s̄ post diffinitionē nō p̄t̄. l. qd ergo. s. pena gravi
oz cū sua materia. ff. d. h̄is qz not. ifa. In m̄t̄z at
dic̄ bal. se tuētre qz iudex dispēsari. l. illicitas. s.
fi. ff. de off. presid. vbi ē tex. not. s̄z cū. z. l. lenia. ff.
d. accus. Dicit ēt bal. qz ep̄s nō poterit restituere ad
famā ex eo qz ifamia ē inficta maiori auctate. s.
legis. aut sp̄atoz vt notat̄ i. c. cū te d. re iudi. l. mi
noz magistratus. ff. d. m̄toz. ¶ Tu limita hoc nisi ex
magna cā qz tūc ep̄s possit restituere ad famā. ita
bellissime dicit bal. i. d. c. cū te. Tu allat̄ ar. tex. i
d. l. si homine. ff. mādā. ¶ Adde ēt i p̄trā do. ant.
dicit qz si p̄stitutio trāsluit̄ i priuilegiū uel i quāsi
p̄ctū nō poterit ep̄us dispēsare. Tu adde qd uolu
it io. an. i. addi spe. i. tit. d. cēsi. s. nūc dicēdū z i. tit.
d. instra. edic. s. nūc v̄o aliq̄. bar. i. l. oēs ppli. ff. d.
iusti. z iur. z i. l. cū q. ff. d. excus. muncy. z i. l. qz se
mel. ff. d. decrē. ab ordi. faci. z in. l. p̄uita. C. d. sac.
fanc. ecc. bal. i. l. qz se p̄tis. C. unde libi. z i. l. si cum
mibi. ff. d. dolo. z i. l. nō n̄apte. ff. d. senato. z iō di
xit idē bal. i. c. i. d. n̄a a feud. qz deus subegerit.
p̄p̄. canōes z sp̄atozi leges nō tñ sibi subegit obli
gatōes z p̄ct̄ z idē uoluit i. l. p̄nceps. ff. d. legi. z in
c. i. d. feud. s̄i culpa nō amittē. z i. l. i. ff. de p̄stitu.
p̄n. z i. l. digna uox. C. d. legi. z i. l. ij. C. de s̄uitu.
do. an. i. c. i. z in. c. cū. m. ferrariē. z i. c. q̄ in eccia
rū d. p̄sti. Inno. i. c. nouit. j. eo. z i. c. i. n̄a d. inuif. z
i. c. dilectus d. temp. ordi. z adde sing. limitationē
datā p̄ Inno. i. d. c. i. n̄a vbi uoluit qz ex iusta cā
possit superior reuocare statutū trāslēs i quāsi p̄tra

65

etum euz subdito suo z licet aliqui reproben il-
 lud dictum tñ est pura veritas pro quo dicto est
 tex. valde sing. in l. titius. ff. de obsequi. ¶ Not.
 etiam ex ista glo. q. potest epus dispensare cū scis-
 matico. p. c. vt constitueretur. l. d. s. fm. to. an. il-
 le tex. nō probat hoc dictum de hoc ē glo. in fina-
 libus verbis in. c. ij. de scismati. que dicit q. ioba-
 ānes ita tenuit in. d. c. ut cōstitueret. d. hoc dicen-
 dum vt p. scribentes in. d. c. ij. Et refert hic do.
 abb. elegans dictum Inno. circa hanc materiam
 in. c. cum ad monasterium de sta. mona. vbi dixit
 q. si isti inferiores quibus concedit facultas dis-
 pensandi in aliquibus casibus dispensant sine cau-
 se cognitione talis dispensatio non tenet. z retrac-
 tabit z dispensans punietur. l. di. c. qui in aliqua.
 alias non dicit dispensatio sed dicit ius cōmunis
 dispensatio vt voluit glo. sing. i. q. vij. s. nisi relin-
 quat. ¶ Ego addo sing. tex. in. c. p. venerabiles q.
 si sint legi. in v. diuersis causis inspectis vbi pro-
 bat q. papa in dispensando d. adhibet iustas cau-
 sas dispensandi ergo sequit q. causa cognita iuxta
 not. in. l. si. in v. cognitionali. C. de legi. quanto
 ergo fortius z prelatas inferior. quia si in viridi
 ligno hoc fit quid fiet in arido. z iudicio meo ille
 tex. confundit dictum Inno i. d. c. cū ad monaste-
 rium vbi dicit q. p. dispensat pro velle suo z sic nō
 regulato a iure. de quo dicto fecit festum do. an. i.
 c. i. de constit. Nam z p. homo ē z peccare potest
 ij. q. vij. c. nos incompetentem vij. q. ij. alioz
 c. si papa. xl. di. c. anastasius. xix. di. maxime quia
 ius cōmune fundatum est sub publico bono. vt p.
 glo. in. c. cum contingat de iur. iur. z dispensare su-
 p. ius cōmuni est relaxat ipsuz ius cōmune. vt per
 glo. in. d. s. nisi rigor quas sine causa p. relaxabit
 publicum bonum. z si mibi dicat q. in p. ē sedes
 libertatis. z plenitudo ptatis in istis bñcialibus
 vt i. c. inotuit d. elec. c. proposuit d. conces. prebē.
 cle. i. ut. lit. pē. z. d. c. p. venerabilē. iō adequat qua-
 drata rotundis vt dixit hosti. in. c. cum venissent
 j. eo. nichilominus dicas q. dispensatus a p. sine
 iusta causa nō est tutus in foro p. i. vt dixit glo.
 sing. i. c. non est de uoto z possit rñderi ad d. c. per
 venerabilem inquātnz requirit iustas cās vt itel-
 ligatur de vrbantate tñ non v. bona rñsio qz licz
 p. non subiciatur legi quo ad potestatem punitiā
 tamen subicit legi quo ad potestatem regulatiuas
 l. digna vox C. de legi. subicio tñ me decisioni sa-
 crofanctē romane ecc. s. quid de inferioribus pre-
 lat. ab epō hñtibz subditos an poss. nt. dispensa-
 re euz eis Inno. in. c. ij. de eo qui furti. ordi. susce.
 dicit q. non dispensant etiaz vbi dispensatio a ius
 conceditur nisi sit expressa mentio de eis in iure
 Et ideo est q. iura loquūtur d. epī z qñ volūt cō-
 cedere inferioribus illud expmūt vt in. d. c. ij. z in
 c. cū illoz de sen. exco. z quod not. archi. in. c. euz
 ex eo. de elect. in. vj. z Inno. in. c. si. de postul. pre-
 lato z spe. in. ti. d. legato. s. nūc quoque talia enīz
 grania epīs tamq. sponsis vniuersalibus ordina-
 riis reseruantur sicut in simili dicimus in exco-
 municatione lata. qz nullus absoluit nisi epus cle.
 i. cum sua glo. de p. in. l. fede. de se. p. silio xiiij. nisi
 iste inferior haberet quasi iurisdictionē epālē pro
 hoc facit glo. in. cle. i. de reb. ecc. non alte z quod
 not. inno. in. c. ij. de trans. ¶ Tu vide glo. in. c. i. in

66

verbo epi. de eta. z quali. li. vi. z in d. c. cum ex eo
 S. vtruz epus debeat dispensare cū caplo suo Jo.
 an. sentit q. nō requit zensus capli sequit do. an-
 tho. q. allat q. ius dispensandi p. epō de iure
 speciali i quo nullā hz cōtionē cū caplo iuxta not.
 in. c. cū in cunct. in. si. de elect. sequit spe. i. ti. d. le-
 gato. s. an. p. sentit do. antho. q. vacante sede non
 succedit caplm i potate dispensandi cui? cōtrariuz
 t. z fede. p. silio xxviii. quod magis placet do. abb.
 p. siderato q. dispensacō p. epō rōe iurisdictionis
 z potestas iurisdictionis deuoluit ad caplm in ca-
 sibz maioribz vt notat i. c. i. de re. p. mu. z cogno-
 scit de causz magnis. c. ad abolēdas de heret. c. i.
 eo. ti. z iō. dicit do. abb. q. epus ad hoc deberet re-
 quirere zensus sui capli si causz ē ardu? iuxta no-
 tata p. Inno. in. c. nouit de hñs que si. a prela. Si
 enim epus nō debz audir cās subditoz sine caplo
 xv. q. vij. c. epus multo fortius non d. dispensare
 sine zsensu capli tenet Inno. in. c. q. dei timorēz
 de sta. mona. archy. in. d. c. cū ex eo vt tex. cū glo.
 i. q. v. c. si. scit glo. i. c. ex p. tētibz. l. di. licz. do.
 antho. hic dicat z min? bñ q. p. ma opio p. tēre tene-
 tur non obstat ratio glo. d. c. cū ex eo que dicit q. i.
 ra cōiter faciunt mētionē d. epō solo qz h. iō est qz
 ipse ē auctor in dispensando licz debeat requere cō-
 sensū sine zsciliuz capli. nā iura p. tēre dicūt q. pro-
 uisio ecclesiaz spectat ad epm vt. c. fgēda z. c. noue-
 rint x. q. i. z. c. omīs basilice xvij. q. vij. Itē institu-
 tio clericū z destitutio spectat ad epm. vt. c. euz ex
 iuncto de heret. itez q. corā epō suo p. uēiend? ē cle-
 ricus xi. q. i. c. de p. sona. c. si q. s. clericū. j. ti. i. z
 tñ nō pōt bec omīa sol? epus facere imo d. h. zē cō-
 sensuz vt zsciliū capli sui vt i. c. nouit z. c. p. to de
 hñs que si. a prela. iō fit de solo epō mēcō qz ipse
 ē auctor dispensationis z nō tenetur seq. s. require-
 re zsciliū capli Ita dixit hic do. abb. ¶ Tu pon-
 dera pmo qz iste tex. ad hoc allatur pro z. in quā-
 tū dicit pōt epus cū clericis suis qz itelligit vno mō
 cū canonicis actiue alio mō itelligit cū clericis su-
 is passiuē stat difficultas vtrū capiatur actiue et
 v. q. sic qz appellatōe clericoruz veniunt canonici
 vt probat i. c. bōe p. uēta suprascriptiōe d. postul.
 prela. ergo seq. q. capit actiue sed contrarium mi-
 chi videtur verius q. stet passiuē z moueoz per id
 quod habetur in. c. qualis el. ij. de accus. vbi quo-
 tiens episcopus exercet aliquid euz capitulo ius
 dicit cum senioribus ecclesie vt habetur in. c. ij.
 d. p. sue. li. vj. dicit enī senes a prudentia z faciat
 c. eccles. s. eātū habet xvj. q. i. iō dixit p. b. cū se-
 nioribz ecc. ¶ Secūdo pōdro qz dispensatō ē iuris-
 dictionis vt ē dictū s. epī hodie p. scripserūt iurisdic-
 tionē vt illā exerceāt sine caplo suo vt h. i. c. ij.
 de p. sue. li. vi. ergo frustra ē hodie ista qō ¶ Item
 pōdera ē qz dispensatio ē g. a hinc est q. non pōt
 peti vt d. bita. i. q. vij. c. exigunt. l. di. c. vt consti-
 tueretur ergo sequitur q. non tenetur episcopus
 adhibere consensum capituli qui exigit in iuris-
 dictione exercēda nec obstat. c. epī xv. q. vij. qz lo-
 q. qñ epus laudat cās ¶ S. vtrū capl. sede vacā
 possit dispensare cū clerico vt nō deponat pp. delictū
 tñ fed. de se. in consilio allato superius dixit q.
 potestas dispensandi transit in capituluz sede va-
 cante s. nō attingit istum cāuz rācio dubitādi ē qz
 cā depositōis ē ordinis z solus epus nō pōt depo-

67
nere sed debet habere secum numerū a iur requi-
sitū xv. q. vij. c. si autem z. c. si quis z. plene not.
ibi i. summa iō dixit glo. in. c. transmissas de elec-
q. electus confirmatus non consecratus nō pōt
cognoscere de tali cā multo fortius nec caplm po-
test illam penam imponere ergo nec in illum dis-
pensare s3 hoc non obstante do. abb. putat de iur
frium esse verius qz presupposito qz non possit co-
gnoscere nec deponere tñ pōt dispensare ne depo-
natur qz dispensatio est mere iurisdictionis ergo
potest illam penam imponere qz illud contingit
ex eo qz non est ordinis z. allat d. c. suffraganeis d.
ellec. z. qd not. glo. in. c. i. de transla. prela. Anglo.
pe. vnde potest pmittere cognitionem z. depōsi-
tionē aliis sicut facit in litteris quas tradit in or-
dinandis. c. ij. de temp. ordi. li. vj. ita putat dicē-
dum in ellecto pfirmato nūdum psecrato vt dis-
pensare possit cum sit iurisdictionis p supradicta
z. p ad quod not. Inno. in d. c. suffraganeis licet
doc. dicant eum posse dispensare in penis quas
imponet pōt s3 non in aliis nec est rō concludens
contrarium allt quod not. io. an. in. c. ij. d. preben.
li. vj. vbi dicit qz licet de iure numerus episcopoz
requiratur in cognitione cāe dum agitur de depo-
sitione p iura allata supius de consuetudine tñ so-
lus episcopus cognoscit z. p se. z. p vicarium qñ
non intendit procedere ad actualem degradatio-
nem pro hac consuetudine faciat iste tex. z. c. us
non ab homine. j. co. z. c. postulasti. j. ti. proximo
z. ij. de off. vica. li. vj. z. sic poterit hodie cognosce-
re z. penam imponere solus ellectus tenuit Inno.
in. d. c. transmissas z. sic caplz sede vacante pote-
rit cognoscere z. penas imponere allat. c. ad abolē-
dam de heret. vbi cognoscit contra clericū et de
heresi. cle. i. co. ti. z. vñ probari etiā ibi qz poterit il-
lum tradere curie seculari s3 in contrarium facit
c. i. de hereti. li. vj. vbi requirit ordo episcopoz
vbi deuenit ad depōnez actuales. ita geludit hic
do. abb. ¶ Pro certo ista nō est sarrago h. c. s3
est ma. tradita per omis in. d. c. transmissam z. in. c.
legebat d. maio. z. obe. vbi tñ qd caplo scd vacā-
te qd possit facez iō s3 mitto ad ibi dicta ¶ S3 vñ
pōdero quod ē subtile ad hūc tex. z. nouissimū. iste
tex. loqz d. episcopo cōsecrato z. dicit qz pōt dispēsa-
re cum suis clericis ergo non pōt ellectus confir-
matus nūdum consecratus iō dixit glo. sing. i. cle.
ij. de cele. miss. qz appellatione epī venit epus conse-
cratus z. faciat in simili tex in. l. bñ. a zenone. C.
de quad. prescrip. in verbo impiales interdūz sus-
cepimus insulas nec curo contendere sup hoc vtz
appellatione epī veniat ellectus z. confirmatus in
hīs que sunt iurisdictionis de quo hē in. cle. i. de
foz. ppe. z. in. d. c. transmissam z. in. c. tam litteris
de testi. qz aut iste tex. loquatur de episcopo conse-
crato apparet qz dicit non debet quēlibz depositū
tradere curie seculari ergo aliquem debet s3 ellec-
tus pfirmatus non consecratus non pōt clericum
tradere curie seculari per. c. i. de heret. li. vj. z. sic
verum est dicere qz iste tex. loquitur de epō conse-
crato z. loquitur de dispensatione ergo non pote-
rit ellet? nō cōsecrat? dispēsat? nec. capitulū. sede
vacāte z. propter hoc non vñ qz bene dicat Inno.
nec do. abb. maxime tenendo qz dispēzare tendat
ad gratiā ut est dictū supius ¶ Adde etiā inquā

68
tum dicit qz in casu arduo requiritur qz episcopus
habeat consensum capituli tu de hoc alla dictum
Inno. in. c. edoceri de rescriptis vbi dicit qz eo cā
quo solus episcopus pōt agere aliquid qz non po-
terit si factum est arduum faciat quod voluit idē
Inno. in. c. i. de procur vbi dicit qz in arduis non
potest epus constituere procuratores sine consen-
su capituli ¶ Adduco quod voluit do. abb. in. c.
i. de excess. prelato vbi dicit qz episcopus non pōt
agere ardua sine consensu capituli. Adduco dic-
tum inno. in. c. cām que. j. eo. vbi dicit qz capitu-
lū nō pōt agere sup reb? arduis capli sine pscnsu
plati adduco dictū bal. i. l. cū multa C. d. bo q. lib
vbi dicit qz pōt non potest agere ardua sine pscnsu
cardinalium qz sunt cardinales capitulum eccle-
sie vniuersalis. vide ibi z. c. p venerabiles. j. rōni-
bus. qui si. sint leg. S3 an poterit episcopus dispē-
sare inuito accusatore doctores tenēt cōiter qz sic
qz potestas dispensandi liber concedit epō. z. be-
neficium iur nemini. est auferendū. ita idultū. li.
vi. dñ tñ accusatus egerit pnsam de quo spe. i. tit.
de abolitionibus. j. i. v. s3 cū supra. quod proce-
dit qñ dispensatio venit soluz in pscudicium pu-
blicus. z. tangit intesse priuatus. alias non posset
vt not. Innocē. z. Jo. an. in. c. duduz de elec. Et p
hoc dicit Jo. de lig. qz si sit dispensatū cū aliquo
pendente impetratione qua est obtentus qz ille p-
uaret z. beneficia sua certo conferant qz non valz
dispensatio in pscudicium impetrantz cui saltez
fuerat ius quesituz ad rem. l. vi. c. ut constituerē
z. quod notat in. c. quis de Reptis li. vi. ¶ Tu ad
de qd pulchre dicit bal. in. l. i. ff. de re. dñi. qōne
.li. vbi dicit qz comittens incestum pdit feudum
ipso iure. ut in aut. de incest. nup. i. prin. l. j. pō-
stea dispenset quo ad matrimoniu. nō tñ recusat
feudū qd ē quesitum alēi vel redit ad naturā pri-
mā. z. proprietatē. vñ habuerat originē allat i ar-
d. c. quis z. l. gallus. j. qd si tantum. ff. de libe. et
posthu. faciat ad materiā. c. ga diligentia d. elect.
l. fi. C. d. sen. pass. z. auct. Idē nestorianis. C. d. hēti.
z. ad illā qōez vtz bānit? restitut? a pncipe recupe-
ret bona iā alienata vide angl. in auct. de hered.
z. fal. in pn. z. in. l. gallus. j. quid si tñ. ff. de lib. z.
postu. z. ibi bar. z. bal. z. p alber. de rosa z. raph. in
auct. idem nestorianis C. de heret. glo. dominicū
z. alios in. c. quāuis de rescriptis li. vi. do. car. io.
de imol. z. alios in. c. quia diligētia de ellec. bar.
in. l. fi. C. de senten. pass. do. abb. i. c. ex tue de cler.
non resi. z. in. c. i. de parrochi. z. in. c. inter quatuoz
de maioz. z. obe io. de imol. in. c. i. de rescriptis z.
in. d. j. quid si tñ do. pe d. ancha in. c. i. d. success. ab
intesta. z. bal. in. c. constitutus de rescrip. cum simi-
libus ¶ Sed bal. hic dicit aut qd ex depositione
acusati est querendum ius accusatori quia papa
mandauit accusatus deponi z. eius beneficium ac-
cusanti conferri. z. non potest dispensare. Aut
ex depositione acusati non acquiritur ius bene-
ficii accusatori qz tangit ius fisci. z. tunc potest qz
ibi maiozes iudices habent potestatem dispēsan-
di vnde non poterit prohiberi ne utatur propria
auctoritate z. potestate dicit tamen. bal. qz pena
pecuniaria non poterit conuerti in corporales in
uito accusatore p. l. fi. ff. de in ius voc dicit qz in
dex poterit esse faciliōz ad dispensandū pscntiēte

69

accusatore per tex. valde elegantem in. l. si qs di
 cat. ff. de manumif. Tu pōdera istum tex. inquan
 tum reponit in potestate episcopi dispensationem
 unde mihi vñ dicendū q̄ aut factō dispensant̄ ac
 quirif ius dispensanti. qz dōponēdo vult p̄ferre al
 teri. z tunc dico q̄ pōt dispēsare z p̄iudicabit il
 li cui beneficium dō conferri z moueoꝝ ex doctrīa
 bar. in. l. qui rome. §. flauius. ff. de verb. ob. z i. l. i.
 C. si mancip. ita fue. alie. z in. l. tij. ff. de struis ex
 por. vñ potuit penitere conferens dispēsando cuz
 eo q̄ veniebat deponēdus. z facit qd̄ plene not.
 Jo. de imol. in. c. potuit de loca. ad fi. vbi pulbre
 loq̄ quo ad dictū bar. in. d. §. flauius aut non acq̄
 rit factō illius deponētis s̄ factō alterius pu. su
 perioris. qz p̄p̄ confert bñficia ticij qui venit. dōp
 nendus. z tunc procedat dictū Jo. de lig. bal. do.
 abb. z sequacium. Et pro c̄is adduco sing. gl. i. l.
 §. C. de in ius voc. z qd̄ ibi voluit bar. z bal. nec
 pōt allegari melioꝝ pro dicto coz q̄ illa glo. Sed
 pro certo ego dubito qz vñ p̄tra istum tex. cuz dic̄
 q̄ pōt ep̄s dispēsare post peractam p̄niam vñ ergo
 q̄ illa impetratio recipiat limitationem. z restricti
 onem nisi fuerit dispensatum cū illo deponēdo. et
 adduco elegantē tex. in. l. siue. ff. de iur. patro. z ēt
 moueoꝝ qz res ē itēgra. qz non ē depositus quo ca
 su minoꝝ restituit vt probat in. l. q̄ si minoꝝ. §. sce
 nola. ff. de minoꝝ. ¶ Nec ob. qd̄ notat p̄ glo. i. d. c.
 q̄uis. qz ibi loq̄ in tam deposito restituto. S̄ nos
 loq̄mur in deponēdo nundum deposito tñ etiā q̄
 illa impetratio recipit illam limitationē vt dixi
 nisi ep̄s dispēsaret nec princeps videt̄ in dubio
 tollere pt̄atem ep̄i z p̄iudicare tercio vt. c. super
 eo de off. dele. l. i. §. merito z. §. si qs a principe. ff.
 ne qd̄ in loco pub. cum sy. tū qz illud ius quod ac
 q̄rit impetranti ē ius querēdū q̄ facilius abdicat̄
 a nobis q̄ ius q̄sitū. l. qd̄ autē. ff. que i frau. credi.
 l. cū seruis. C. de iudic. l. si sponsus. §. si maritus
 ff. de dona. iter vi. z vro. sede. de se. §. silio. ix. tñ
 ēt qz dispēsans tractat de dāno euitādo. z ista nō
 sunt paria lucra nō cape z delata perdere vt. l. fi.
 C. de codicil. z etiā qz ista pars ē equioꝝ iō sequē
 da. l. placuit. C. de iudic. z pro certo ista pars mi
 hi de iur. vñ verioꝝ z placebit mirū smodū posteroꝝ
 clericis licet doctozes edic̄ teneant s̄ritū z nō bene
 nō tradas bec obliuioni. S̄ qd̄ econtra si pōt dis
 pensare cū accusatoꝝ q̄ nō probauit spe. i. ti. i. §.
 nūc de ep̄oz vñ. s̄ nunqd̄ cū accusatoꝝ q̄ nō quē
 sequif hic Jo. an. z do. an. tū qz non egit peniten
 tiam. tum qz punif ex presumptione calumniosa.
 ¶ S̄ do. car. hic t̄s oppositū fm̄ do. abb. qz eadē
 ē iō in accusatoꝝ. z accusato z hoc quatenus dis
 pensatio non tangit interesse priuati. S̄ p̄ hoc of
 no non tollif fundamētum tenentiū s̄ritum. iō dic̄
 do. abb. q̄ ēt dispēsare pōt cū accusatoꝝ qz dispē
 sat in adulterio z minoribus. S̄ accusatoꝝ deffi
 ciens ē in minoꝝ delicto q̄ sit accusatus tñ qz ac
 cusatus si uere comisit adulteriū tenet̄ ex vero de
 licto s̄ ille tenet̄ ex quadam calumnia z pfidia. z
 maxime qz p̄sumptiue dicif reus quo casu mul
 tum moderāda ē sn̄sa q̄n procedif ex p̄sumptio
 ne vt not. Anno. in. c. qz uerisimile de p̄sumpt.
 Itē non est saltem maius delictū. qd̄ p̄z ex idēpti
 tate penarum. Itēz non obstat q̄ nō egerit p̄nias
 quod fateoꝝ. qz prius aget penitētiā. z postea dis

70

pensabitur hic enis requirit̄ peractio p̄nie ne deli
 ctum oīno transeat ipunitū. satis enim est q̄ tpe
 dispēsationis fiende egerit p̄niam. ¶ Itā z accusa
 tus nō egit p̄niam ante conuictionē. z cū cū eo nō
 dispēsāt in pena nisi peracta p̄nia ita z in accusa
 toꝝ z putat do. abb. q̄ in casu huius. c. nō suffice
 ret si p̄tē p̄nie fecisset sicut vult do. an. in. c. ex te
 noꝝe de tēpo. ordi. qz illud. c. loquit̄ i alio casu q̄n
 peccatum erat occultum z ē illud qd̄dā p̄scitum.
 hic vñ loq̄ in peccato manifesto z vbi fienda est
 dispensatio ne videat̄ sine p̄nia trāsire dō pactio
 p̄nie precedere dispēsationē vt clare inuit iste tex.
 a cuius v̄bis nō est recedēdū maxime in hac ma
 teria ar. c. i. z. ij. de fil. p̄es bi. ¶ Tu adde q̄ mihi
 uidef q̄ illa pars sit verioꝝ q̄ possit dispēsare cū
 accusatoꝝ. Et ad hoc adduco istuz tex. inquantū
 dicit q̄ pōt cum suis clericis dispēsare restringe
 ret iste tex. si non possz cum accusatoꝝ dispēsare.
 ex quo pōt cum suis clericis demeritis dispēsare
 siue ergo sit accusatus siue accusatoꝝ poterit cum
 eo dispēsare. maxime cū dispēsatio sit late intelli
 genda fauore dispēsant̄ vt. d. c. p̄ venerabilem.
 ¶ Adde etiam ad illud vtrum sufficiat fecisse par
 tem p̄nie. Iste tex. probat q̄ post pactam p̄niam d̄
 buit ergo in totum perfecisse p̄niam. Sed vnum
 pondero ego si ista dispensatio est gratia vt ē di
 ctum clarum ē q̄ in gratiosis z fauorabilibus suf
 ficat rem esse ceptam s̄ non impletam ita probat̄
 in. l. vel vestimentum. ff. de aur. z arg. lega. z. l. i.
 §. cepisse. ff. de pollicita. z qd̄ uoluit bar. in. l. quit̄
 §. cum aux. ff. de aur. z arg. leg. z. l. si non tantum
 §. infecti eo. ti. z. l. stipulatio. §. opus. ff. de no. op.
 nū. z quod ibi voluit ang. z facit qd̄ h̄z in cle. lias
 de h̄ptis. ergo sufficit q̄ fuerit facta pars peniten
 tie. ¶ Possit dici q̄ aut loq̄mur quo ad dispensan
 tem. z tūc possit qz quo ad eum dispensatio ē fa
 uorabilis. z isto modo intelligant̄ iura p̄fata.
 Aut quo ad dispēsatum z tunc non est necesse q̄
 egerit totam p̄niam p̄ istum tex. Jo. eo casu quo
 petitur dispēsatio. opus est vt sit p̄fecta p̄nia alias
 non pōt peti. sed quo ad supioꝝem ipse poterit dis
 pensare qz quo ad eum habet̄ pro perfecta p̄nia.
 S̄ vtrum debeat dispēsare episcopus doctozes
 dicunt q̄ pacta penitētia sic. vñ exponunt tex. pōt
 idest debet. s̄ glo. in. c. domino sancto z in. c. vt cō
 stitueref. l. di. z in. c. exigunt. i. q. vij. dicunt q̄ vbi
 subest cā tenetur episcopus dispēsare als peccat
 nō tamen p̄p̄ hoc datur reo actio ad petēdam dis
 pēsationē s̄ pōt implorare officium supioꝝis. ar.
 c. nullus de iur. patro. z cum hac opi. glo. transe
 unt hic moderni fm̄ do. Abb. S̄ considerato q̄
 illa expositio quam hic faciunt doctozes ē impro
 pria z contra. l. non quicquid. ff. de iudic. z. c. con
 suluit de offi. deleg. non enim quicquid ē in pote
 state iudic. subicit̄ necessitati vt. d. l. non quicqd̄.
 Itē sequeref q̄ als possz dispēsare sine causa quā
 do dispēsatio nō ē debita quod apte sentit h̄. do.
 an. q̄ quando sine causa petif non est d̄bita z hoc
 fm̄ eum voluit dicere arebidia. in. c. licz canon d̄
 elect. lib. vi. z in. d. c. vt constitueref ubi dicif q̄
 dispensatio quandoqz ē p̄missa. quia hoc ex gra
 tia quandoque est debita. z hoc quia est ius cū
 sit exēctio iusticie z istud dictum est contra illō
 quod uoluit Innocē. in. c. cum ad monasterium d̄

ita. mona. vbi dicit q non ualet dispensatio sine causa. facit glo. in. §. nisi rigor. i. q. vij. id dicit. d. Abb. q quando in dispensatione vertitur publica utilitas vel euitatur scandalum vel ecclesia multum meliorat ex psona illius qui erat al's valde utilis ecclesie tunc est obita z peccat e'ps non dispensando. z in hoc poterit officium superioris implorari z hoc casu stellige iura superius allegata maxime. d. c. vt constitueret. Quandoqz tamē subiacet utilitas ecclesie. ut quia alias esset bone conditionis. licz inciderit in hoc delictum videtur satis contritum z tunc e'pus potest z non peccat non dispensando. z ita loquitur iste tex. in quantum vtr' verbo potest non enim peccat faciendo iusticiam. quia ē satis utilis in exemplū. iij. di. faete sunt leges. Si autem nulla subest causa tunc dispensatio fieri non potest. z si fieret non ualere vel irritare. z dispensas puniretur vt uoluit Inno. ita residet do. Abb. ¶ Tu adde q in quantum doctores exponunt istum tex. in verbo potest. i. d. bet simile quod facit glo. in. c. intelleximus. i. eo. vbi tex. dicit d'z z glo. exponit. i. potest z simile habet in. l. z post edictum. ff. de iudic. S'z mibi uidetur de iure dicendam q cum illa dicat dispensatio prope. z recte que fit ex causa vt probat p gl. in. d. §. nisi rigor. i. q. vij. si iste tex. dicit q potest dispensare intelligit quando ex causa hoc facit. quia aliter non diceretur dispensatio sed diceretur dispensatio vt in. d. §. nisi rigor z tamen iste tex. hoc reponit in epi potestates ergo sequitur q nullo modo debet z adduco simile quod uoluerūt domini de rota decisione. c. c. xli. refert do. abb. in. c. fi. de h' p'ris q iudex pot' cōdemnare in expensis ex suo officio licz non petat a parte tamen quia propter hoc pars appellauit. qz iudex non condemnauit i expensis q non uallet appella. qz iudex non arctatur facere illud quod ex officio suo potest. Ita dicamas in proposito nostro z facit quod uoluit specu. in. ti. de offi. iudic. §. impedit post prin. vbi dixit quod non potest appellari a iudice si non facit id quod facere ex suo officio potest si non fuit petum ergo sequitur q non compellitur iudex facere id quod potest ex suo officio. Faciat notabile dictum bar. in. l. consentaneum. C. quō z quando iudex. z quod uoluit bal. in. d. l. non quicquid z do. ¶ De. in. c. sciscitatus de rescriptis ergo sequit q nō bene exponitur potest. i. debet. Et id uidetur dicendum q nullo modo compellatur dispensare nisi aliter suaderet publica utilitas quia tunc debet dispensare. Facit etiam si dispensatio accedit ad gratiam. vt est dictum ergo quis non compellitur facere gratiam qz ista repugnant q sit gratia z sit debita. Sed nihilominus potest dici q lz sit gratia tamen si e'pus illā non facit quando causa subest quod tenetur. ad hoc allego dictas bar. in. l. i. ff. de iur. om. iudi. vbi dicit q aliquid potest misericorditer implorari z si non fiat potest appellari Idē probat in. l. hoc iur. §. pmittitur. ff. de aqua quottidi. z esti. uoluit Inno. i. c. bone de postula. pla. et id sequere glo. in. d. c. exigit. z siles. ¶ S'z an p simplicem dispensationem factam p e'pm intelligatur dispensatum in acquisitis z acquirendis ord'ibus z beneficijs. De. et abb. dicunt q sic. qz dispensatio ē beneficium id late debet inter

pretari. ē. olim d' verbo. signi. qz restringit quo ad iura que ipse dispensans conferre potest. z sic nō obstat. c. q dilectio. d' consang. z affi. dicit enim q p dispensationem epi non erit habilitatus ad e'patum. c. inotuit de elect. z sic notorij fornicatores z alij similes lz egerunt p'nam nō pnt sine licētia pape in e'pis promoueri quod ē satis graue s'z. d. abb. z do. an. dicit q si fuisset dispensatū quo ad solam dispositionis penam non imponēdam non poterit promoueri ad e'patum. ex quo sublata est macula pacta penitētia quod placet do. abb. Et adducit. c. uerum al ferrū. l. di. vbi post sniam incipit fieri nouus homo nec d'z conseruari id quod fuit qz incipit esse qd nō fuit. Ex quo enī illud d' licitum non inducit irregularitates vt sufficet epi dispensatio ar. huius tex. z. l. i. §. de qua. ff. de postul. allat glo. in. c. fidelioz. l. di. que arguit de petro vt potius sit eligendus qui peccauit z penituit q qui nūq penituit qz ille melius scit p'pati infirmitatib' alioz qz iste z firmior nunc uidetur ad resistendum q semel lapsus est reuersus z ad materiam dispensationis an debeat extēdi remittit ad glo. in. c. quia in tantum d' p'eben. vij. q. i. c. si q' i clero. Archi. in. §. nisi rigor. z in. c. exigit. i. q. vij. z in. c. statutum. §. cum autem d' rescriptis lib. vi. z quod notat Jo. an. in. c. ex tue de cleri. nō refi. vbi dispensatio extenditur ad necessariam consequentiam vt ibi notat z ita quicquid do. abb. sup hoc. §. ¶ S'z do. cardi. hic dicit q si id super quo dispensat e'pus cadit ex toto sub p'ate epi. vt est adulterium z minora crimina vt hic eo ipso q est secum dispensatum habetur perinde ac si non fuisset antea criminosus allegat in ar. d. c. ferrum. Secus si non cadit ex toto sicut dispensare cum illegitimo quod potest e'ps quo ad quid non simplr c. i. de fil. p'el bi. li. vi. ¶ S'z Jo. de imo. seq' hic do. abb. antiquum. z mouet. quia non uidetur cē de mente pape permittēdo dispensari q possit dispensari. quo ad dignitatem episcopale in quo maior idoneitas requirit. qz in alijs vt in. c. cum in cūctis de elec. Tu adde q mibi uidetur q recte loquatur do. car. z pro eo adduco tex. in. l. imperial' §. miles. C. de nup. in verbo omnem aboleri maculam penitus opz vbi per dispensationem penitus aboletur macula omnis ergo sequitur q si e'pus dispensat sup crimen sup quo dispensare pot. z defectu illius criminis non poterat delinquēs promoueri in e'pm pp talem dispensationē poterit promoueri. quia est abolita omnis macula z eundē effectum uidetur h'c dispensatio facta p e'pm in casu quo de iur' dispensare pot' que effectum h'z dispensatio pape. videt enim purgatū vetus fermentum ergo poterit promoueri in episcopum. z adduco quod in simili uoluit Bal. in. c. eam te de rescriptis vbi dicit q si aliquis restituitur ad famam nō est opus q fiat mentio de antiqua infamia quia purgatum est vetus fermentum. Et adduco in simili quod uoluit And. de isernia in. c. i. in. ti. que fuit p'ima causa benefi. amitten. vbi dicit q si p'nceps restituat aliquem proditorem. z aliquis dicat illi tu es proditor q poterit puniri actione iniuriarum. quia abolita est omnis macula allegat d. l. imperial' §. miles. Secus si dicat tu fuisti proditor. Et si mibi dicatur amice ille tex. loquitur

73

in restitutione sed nos loquimur in dispensatione ergo quia ad hoc respondeo quod multo fortius erit idem in dispensatione. quia dispensatio fit ante sententiam depositionis et sic fit quando actus est in fieri. Sed restitutio fit post depositionem. et sic post quod res est in facto esse quod est difficilius ar. c. quemadmodum de iure iuran. Et ex istis tollitur illud quod opponi posset de. l. q. si fugitivus §. cecilius autem in glo. ff. de edil. edic. vbi glo. dicit quod apostata rediens ad claustrum non purgat suum delictum. et quod uoluit bar. in. l. palam. §. non solum. ff. de ritu nup. et quod habetur i. l. p. rector. §. hijs etiam. ff. de eden. et ista inveniuntur in mendacis. Et pondera istum textum. quia loquitur in criminibus in quibus episcopus dispensat. Sed an habeat locum in causis civilibus. dicatis quod non quia non dispensat iudex. nisi ad instantiam partis. c. ad nostram el. ii. de iur. iuran. Ita pulchre dicit do. card. in. c. si. de trans. Ultimo opponit hic bal. quod imo pena accumulatur penam. l. ij. C. de sportu. soluit ibi erat plene punitus sed parum et extra ordinem ut ibi per Ly. et est ratio quod pena illa non erat terminus pene allegat Jaco. but. in. l. pe. C. de sac. sanc. ecc. Tu de hoc an punitus extra ordinem iudicis officio possit puniri ab alio iudice ordinario. vide glo. bar. et alios in. l. nullum. C. de testi. Non obstat. c. cum non ab homine. j. eo. quia ibi erat adco rebellis. et obstinatus et in profundum malorum venerat ut pena unius esset terror multorum. l. i. C. ad. l. iul. peccu. et ut tradere gladio materiali iudicis. seculari. Querit hic Bald. an minus punitus quam debeat possit postea in plus puniri. respondet aut ista pena plaris descendit ex eadem lege aut ex diuersis legibus quarum una punit in plus alia minus uel mitius. primo casu debet in illo pluri puniri sed una pena potest euelli de corpore alterius. l. si seruus. §. boue. ff. de condic. furti. Idem si minor pena pertinet ad minores iudicem. et maior ad superiorem. quia unusquisque iudex propriam iurisdictionem exercere debet. d. l. ij. C. de sportul. Aut ille pene descendit ex diuersis legibus et tunc. aut quilibet lex ex suis finibus est contenta quasi integra pena et sufficit punitio ex una. l. senatus censuit. ff. de accus. quia h. est terminus pene maxime si lex posterior sit mitior. Ita a seuiori pena videatur recessum. l. qui cum uno. §. qui post. ff. de re mili. Et ad. c. cum non ab homine. j. eo. dicit quod prima pena ibi non erat terminus pene. sed preparatoria alterius pene uelmate ut in aucten. de iudicib. §. oportet. et ista dicit esse vera nisi lex posterior loquatur copulatiue non derogatiue nec solute vbi enim est copulatiua est conunctio penarum et una soluta. ad huc altera remanet in obligatione sicut ille qui debet stichum et paphilum. soluto sticho liberatur a sticho sed non a paphilo. et si alicui debet amputari pes. et manus amputato pede non liberatur a pena manus. l. qui sepulchra. C. de sepulchro viola. et allegat quod notat archi. in. c. nunquam. lvi. di. et dicit quod loquitur de benignitate canonica Tu adde quod pro certo Bal. non recte loquitur quia vbi cuique lex antiqua ponit penam seuiorem et l. ex posterior ponit penam mitiorem quod non est recessus a pena antiqua. nisi nominatim fiat mentio de lege an

79

tiqua. vel saltem per presumptiones vel coniecturas ut probatur in. l. quotiens. ff. de actio. et obli. et istud dicit Bar. formaliter in. l. i. ff. vi. bo. rap. et ideo consului superioribus diebus quod si ex lege antiqua apponitur pena gladii aduerso ut in. l. quamuis. C. de adulte. si statutum imponit penam centum librarum adultero non propter hoc videtur recessum a pena gladii nisi nominatim aut per coniecturas aliter comprehendatur de hoc dicitur in loco accomodato. Querit hic bal. vtrius ex quo libet maleficio possit quis deponi a beneficio respondet quod sic si tale est maleficio quod de iure civili irrogat infamiam. allegat. c. veritatis de dolo et contu. c. inquisitionis. et c. qualiter el. ij. de accusa. c. licet el. p. de symo. l. iudices. C. de dignita. li. xij. maxime in assistentibus principi. C. de conducto. et pro tecto. dom. auguste. l. i. li. xij. quod reatus omnes adimit honorem. l. i. C. vbi senator. vel clarissimus. allegat archi. in. c. generali de elec. li. vi. et quod habetur in. c. maximianus. lxxi. di. et in. c. presbiter. lxxij. di. Ego admiro de dno bal. quod non allegauerit glo. sing. de hoc in. l. ij. §. miles. ff. de hijs qui not. infa. vbi text. priuat militem infamem militia glo. ibi dicit idem in milite celestis militie Querit etiam hic bal. an depositus ab vno episcopo intelligatur depositus a beneficijs que habet in alia diocesi. respondet quod infamis in vno loco est infamis vbiunque per. l. ex ea. ff. de postul. sed an habeat secum executionem dicit quod non in beneficijs alterius dioecesis. l. cum vnus. §. is qui. ff. de bo. auct. iudi. poss. Nec etiam tenetur episcopus sequi facta alterius episcopi. quia res inter alios acta et c. allegat in ar. §. si vero crimen in auct. de sanc. epi. vel dic ut per Imoc. in. c. postulasti. j. tit. vbi dicitur. Querit etiam hic bal. an quis presumat clericus dicit quod non quod homo non nascitur sub isto habitu cum quis efficiatur clericus per accidens. et accidentia non presumunt maxime quia ut plurimum videmus abesse. Item clericatus est quedam seruitus personarum ad officium diuinorum deputatus. tamen per indicia aliquando presumitur pro clericatu ut notatur in. l. si qua per calumniam. C. de epi. et cle. puta per famam publicam auctoritate pensata. ut quia est apud dioecesanum vel apud priorem collegij. et per locum a comuniter acciditibus illud est verum presumpum quod omnibus vel pluribus partibus compatione minorum vel saltem sapientibus apparere esse verum. et refert Aristotelem dicentem quod fama est multi famant non ex toto perit. et hec dicitur fama predicans. c. veritatis de dolo et contu. Quedam est fama ad aliquem et ista sonans in malum dicitur infamia et est fama predicata et passiva de quo hic per euz. Postremo ad materiam huius. c. in principi. adduci potest quod pulchre voluit Bal. in. c. i. §. si clericus de pace et vio. eius vbi ex text. illo colligit quod impator potest statuere legem contra clericos delinquentes et potest eos de suo territorio banire. quia debet purgare pronunciam malis hominibus. l. congruit. ff. de officio presid. nec de eis patrocinari priuilegium ad commissionem scelerum ut in. l. nullas. C. de testi. Nam sicut clerici boni sunt sub protectione impatoris Ita mali debent esse sub terrore. l. per omnes. C. de defen. civil. l. ij. C. de priuileg. solar. lib. xij. l.

provincialiuz. C. d. ferijs. 2. statuta ciuitatis hoc sepe disponunt qd clerici delinquentes sint extra protectionem comunis qz potest ciuitas eis beneficium suum non concedere. nec est ueruz quia reatus omnem honorem excludit. l. i. C. vbi senator vel clariss. nec ponit dicere qd de iure libertas eoz defendatur quia delinquendo illam perdidit. Laudas tamen tibi fm eum qz licet ista sint pulchra vba quia in canonibus statutum e contrarium qa clerici sunt de alio foro principali. v3 de foro ecclesiastico nec delinquendo. nec prorogando possunt tali foro derogare. 2. ad hoc allegat tex. istuz at si clerici. 2. allegat illud dominicum nolite tangere cristos meos de quo i aucten. de non aliena. post principuz. Item clerici non possunt dici contumaces si citantur a iudice laico. quia dicitur facta a iudice non solum incompetenti sed prohibito ideo quicquid fit in consequentiaz talis citationis ipso iure e nullum vt est glo. elegans in. l. si accusatoribus. C. de accus. ¶ Tu vero dicas qd si statutum denegat clerico delinquenti beneficium quod prouenit ab ipso statuente dico qd statutum laicorum potest hoc facere iste est casus melior de corpore iur. in. l. si quis curialis. C. de epis. 2. cler. hoc voluit ibi bal. 2. idez voluit in aut. cassa. C. de sa. sanc. ecc. 2. in. l. i. C. de contrab. emp. 2. in. l. de quibus. ff. de legibus 2. do. abb. in repetitione. c. ecclesia sancte marie d. constit. 2. d. ¶ De. de ancha. in repetitione. c. i. eo. ti. Jaco. but. 2. Saly. in. d. auct. cassa 2. isto modo non bene dicitur bal. in. d. si clericus alias secus. ¶ Si quid boni ego indignus dixerim hic attribuat deo summo bonorum omnium liberalissimo largitor. Laus deo clementissimo. And. Barbatia.

Ceterum. Vassallus paratus coram dno respondere coram alio super feudo conueniri non dz hoc dicat vel sic. Cognitio feudi inter vassallos spectat ad dominum feudi. h. d. vel sic. vassallus coram domino feudi conueniendus e etiam si dominus feudi persona sit ecclesiastica dummodo actor ibi possit suam iusticiam consequi alias loci ordinarius poterit adiri hoc dicat. Et fm hoc e hic casus notabilis s3. d. abb. vel sic fm bal. Si controuersia feudi e inter vassallos eiusdem domini. 2. reus est paratus coram domino feudi respondere. non cogitur sub alio iudice litigare. h. d. Et habet istud. c. notabilem 2. vtilem materiam fm Bal. hic. Et diuidit quia primo ponit factum. fo prohibet ibi nos. Tertio moderat ibi qd diu. 2. ad euidetiam premitit bal. hic tria. que sunt hec videlicet dominus in capite vassallus in feudo homo siue hominatio in subiectioe 2. seruitio dominus in capite non cognoscit d se proprio. s3 bene cognoscit de causis vassalorum suorum. sicut autes vassalli p pactis. 2. feud subditi autem p originem 2. incolatum q consuetudo seruanda e. ¶ Nota ibi ceterum ista dictio est aduersatiua. simile habetur in. c. ceterum de Reptis 2. in. c. ceterum de iur. calumn. s3 hic nihil precedit cui adnerfetur. vide que ego dixi in. d. c. ceterum de Reptis. ¶ Nota fm Bal. q ordinarius e iudex. l. ne

mo. C. de iurisdictione om. iudi. fallit in feudo. propter naturam ipsius feudi. Tres enim sunt iudices in causa principali. quilibz in suo casu videlicet dominus feudi pares curie 2. arbitri. Sed in causa appellationis non reuertitur iurisditio ad istos si appellat ad eum ad quem appellatur a snia iudice ordinarij vt in. c. romana de app. l. vi. Et ponite hic casum hoc modo v3 duo vassalli epi bononiensis litigabat rone feudi rerum existentium in diocesi mutinensi. 2. vnus eorum alterum iperebat coram episcopo mutinensi reus comparuit dicens se paratum respondere coram domino feudi. 2. non coram episcopo mutinensi vnde episcopus mutinens ipsam reputans contumacem excomunicauit vel ecclesiastico interdicto supposuit. hoc fuit significatum domino pape pp prohibuit ordinario loci vbi res site sunt 2. p consequens ibi esset forus carum competens in alijs rebus q in feodalibus procedere donec vassallus sub domino feudi paratus est respondere iuridice intelligas uel coram vicario eius vel subde. ipsius vel si feudum est regis coram consilio iusticie regis pu. regis aragonuz ¶ Nota ibi ab ecclesia tua q ecclesia dicitur ee prelati non tamen quo ad dominium. c. i. de postul. p. la. facit in simili sing. glo. in. l. ij. in prin. ff. de origi. iur. que dicit q rusticus dicit ego vado ad fundum meuz. 2. tamen e colonus 2. non dominus fondi. Adduci possunt notata p bar. 2. alios in rubrica. ff. de no. op. nuc. vide que late dixi in. d. c. i. de postul. prela. ¶ Nota q dñs feudi h3 iurisdictionem ordinariam in vassallos respectu cae conuenientis feudum. qd probat ex eo qz talis iurisditio sibi copetit a lege vt in. l. imperiali de prohib. alie. feud. p fede. c. veru. j. ti. proxi. 2. voluit hic ibi in no. lex. n. cofert iurisdictiones ordinaria vt dixit Inno. in. c. cum ab ecclesiay. 2. l. c. quanto d offi. ordi. glo. in. c. suspicionis. 2. l. c. p. g. d. of. dele. tex. glo. 2. bar. in. l. 2. qz. ff. d. iur. om. iudi. 2. id pulchre dixit bar. in. l. si maritus. s. i. ff. de adult. q lz inq sitio sit remedium extraordinarium. tñ si e pmissa a statuto of remedium ordinariuz dixi in rubrica s. eo. Intellige tñ q dñs feudi lz sit iudex ordinarius tñ dz iudex pculat. sing. e glo. in. c. i. in ti. d. fnestit. ad man. facta 2. p dñs iudex vniuersal erit maior eo qd bn ponderes ad materia. l. 3. pupilli s. qz maius tribunal. ff. d. re iudi. 2. ifert do. abb. H q illius iurisditio poterit prorogari respectu cofumilis cause feudat. Secus si no esset pmissis. qz tuc no eet prorogare s3 nuda iurisdictione dat qd no pot facere puetio vt not. l. c. at si clerici. s. eo. Inno. l. c. i. d. mut. pet. cy. l. l. testa. C. d. testa. guil. l. l. repetita. C. d. epi. 2. cle. bar. l. asit. 2. pater. C. d. sen. 2. iterlo. o. iudi. Ex quo ifert. do. abb. q cu heat ordinaria poterit alii pmittere ar. l. i. C. q pro sua iurisditio. 2. c. pastoral d offi. ordi. 2. c. vt litigates eoti. ¶ Tu pdera qz istud e vez quo ad dñm feudi. vt sua iurisditio sit prorogabil. S3 mibi v3 q quo ad prorogates hoc no procedit qz ille q e subiectus alii no rone nude iurisditiois s3 vestite respectu vassallagij. no pot prorogaf i aliu. ita dixit bar. l. l. i. s. 2. post opis. ff. d. op. no. nuc. glo. l. l. spiali. s. fi. preal. voluit ibi bar. ergo seq q no potit fieri prorogatio nisi p sentiente dno eoz ar. c. significasti. j. ti. p. ¶ Nota ex eisdem v3bis. casum l. quo prelatuz

etiam episcopi huius iurisdictionem ordinariam respectu certarum causarum seu certarum personarum et privative ad iurisdictionem episcopi. Tu dicas quod non est mixtum hoc quia est rusticus potest esse dominus feudi et huius iurisdictionem. ut notatur per Innocentium et alios in c. verum et in c. transmissa. j. ti. p. quia est iudex in re sua et ista est natura feudi et sic collige quod sicut vassalli alicuius domini laici inter se litigantes de feudo. debent adire dominum feudi. Ita sunt vassalli ecclesie et sic nota quod consuetudines feudorum habent locum in ecclesiasticis feudis. et est ratio quod illa consuetudo est natura feudi. cui cum origine feudi est annexa ut. l. ipiales. s. preterea de prohib. alie feud. p. fedo. Nota ibi possessiones quod probatur hic quod si lego alii cui possessionem quas habeo in tali villa video legare poderia. Vide tex. et bar. i. l. locorum. C. de of. agro. de. l. xi. do. an. in. c. cum ad sedem de resti. spo. spec. in ti. de probat. s. videndum v. pone constitutus vide do. ant. et ibi dixi i. c. quoniam frequenter. s. si. ut lit. non cotest. facit. c. sanctorum de prescrip. in. v. possessiones. c. pe. de fur. c. multorum de iudeis. c. pe. de pe. bal. in. l. fi. C. de compensa. et tex. valde eleganter. i. l. fi. s. ff. ad municip. in. v. cum possessionem non habent. Nota quod iurisditio data per legem inferiori respectu certe cause durat quantum ille velit et possit iurisdictionem exercere data ergo impotentia per rebellionem subditorum vel negligentiam ipsius iudicis devolvit iurisditio ad ordinarium ipsius proveniendi et est hoc optimum tex. fm do. abb. in domino feudi et ita limitatur. l. impialem de prohib. alie. feud. p. fede. et idem dicit esse in iurisdictione acquisita per prescriptioem pro quo dicit esse sing. tex. in. c. irrefragabili. de officio ordi. s. excessus per quem tex. putat supplendum esse istum tex. ut ordinarius possit ad instantiam actoris si dominus vel negligens statuere terminum. j. quem iustitiam administrat alii ipse facit aliat simile quod habet in. c. ex parte de coe. preben. ita hoc residet do. abb. Tu adde quod s. excessus loquitur in iurisdictione prescripta et sic acquisita ex prescriptioe ordinarius quo casu stricte debet intelligi et interpretari ut. c. auditis. c. cum olim de prescriptio et bal. in auct. q. rem C. de sac. sanc. ecc. nec. s. excessus loquitur quoniam capitulum fuit negligens sed loquitur simpliciter quod si capitulum prescripsit ius corrigendi. tunc poterit episcopus assignare terminum. j. quem corrigat. et sic non loquitur in casu negligentie. sed hoc loquitur in domino feudi quo casu data negligentia non est opus quod de terminis quod assumit ordinarius suam iurisdictionem. Si vero non est negligens non dabit terminum ex eo quod dominus huius iurisdictionem a lege. et sic est favorabilis talis iurisditio. Item illa huius ex remuneratione. quod res est sua et huius iurisdictionem in re sua et per dominum non vult quod possit sibi assignari terminus a iudice ordinario. j. quem exerceat iustitiam. et vult esse casus. d. l. impialem. s. preterea v. domini est cognitio et per eum proveniunt terminet. et sic non habet dicit do. abb. et idem est voluit in. d. s. excessus et ideo debet expectari eius negligentia quia tunc recurret ad ordinarium. facit quod habet i. l. fi. C. de temp. appel. et i. auct. qua in provincia. C. ubi de cri. agi. oportet et i. l. quis. ff. de dan. ifec. et per bal. i. c. ex conquestione de resti. spo. Nota ibi quod stat possessiones tenere in feudum. quod probatur hic sing. quod ad hoc ut dominus feudi possit exercere iurisdictionem debet stare litigantes esse vassallos. et idem si est dubium recurret ad ordinarium. ut. l. nemo. C. de iur. o. iud.

et fm hoc est ibi casus pro eo quod voluit pet. de curuetz. i. c. i. in ti. de inuestit. in mari facta et videtur hic casus pro glo. ibi qua bal. ibi dicit non reperiri alibi quod huius dicamus quod qui est dubium in iurisdictione citantur debet citatus comparere. ut. l. si quis ex aliena. ff. de iudic. procedit quando quis citatur coram iudice ordinario generali sed qui est ordinarius singulis. vel inter paucos sicut est dominus feudi vel curia domini non tenet citatus comparere nisi vere sit iurisditio citatus et ista tene menti. Et pondera bene quod hoc dicit consistere quod probatur dictum Jo. an. in. c. romana. s. corrabentes de foro compe. li. vi. vbi dicit quod ad probandum fundamentum iurisdictionis. oportet ut probetur sufficienter. vbi non sufficit unus testis cum iuramentum pariter refert illud dictum bal. i. l. prescriptione. C. si quis ius vel util. pub. quod recte hic probatur juncto. c. sacro in v. quod stiterit de sen. exc. et cle. p. senti i. v. quod stiterit de censu. cle. ij. de penis i. v. quod stiterit facit. c. novit. j. eo. et dicit do. abb. se inducere istum tex. ultra omnes alios quod qui respectu certe cause per legem civilem iurisditio attribuit uniuersali alicui quod talis constat esse clericus actiue et passiue in quibus viget illa qualitas super qua fundatur iurisditio. et in preiudicium ordinarie iurisdictionis episcopi ut hic colligitur expresse nam nec iurisditio respectu feudi tributa est domino feudi per. l. civiles. ut. d. l. imperiali. s. preterea et tunc vendicat sibi locum in clericis actiue et passiue in quibus reperitur illa qualitas si enim est clericus dominus feudi huius iurisdictionem et sic vassalli sunt clerici et in eos exercetur iurisditio per dominum feudi remoto episcopo loci ar. huius. c. et c. verum. j. ti. i. allegat quod habet in auct. habita. C. ne filius pro pa. simpliciter disponente de scolaribus dando eis certos iudices. habeat locum etiam in scolaribus clericis remittit ad dicta per se in. c. si diligenti. j. ti. i. et dicit posse defendi primum dictum. quod hec dispositio potest se habere ad comodum et incomodum respectu clericorum si sunt domini habent iurisdictionem ut hoc ar. eorum quod not. i. c. i. de op. no. nu. Item per vbi hoc approbare illam dispositionem legale ut i. c. novit. j. eo. facit quod not. glo. i. c. reprehensibil. xxij. q. viij. ita hoc residet do. abb. Ergo adduco bal. i. c. i. ti. de trouer. apud pares terminanda vbi dicit vassallus est clericus utque pares curie erunt iudices et ridet quod sic per naturam cause. Nam natura trahit ad se personam non personam naturam et potest consuetudo generalis transferre istam iurisdictionem. et in clericos. et si est i consuetudine specialis. aliat quod not. i. c. ecclesia de prescrip. et quod noluit guil. de cum auct. clericus. C. de epis. et cle. et quod notatur in c. quod clericis. j. ti. i. in nouella et dicit se probare hac ratione. generalis consuetudo feudorum potest disponere et disponit de iure feudorum ergo et de iudicio. et de iurisdictione. Alij dicunt contrarium per. c. si diligenti de fo. compe. ita dicit Bal. ibi deus gloriosus aperiat nobis viam ad veritatem huius dubitationis quod ego vehementer dubito primo dictum do. Abb. non est verum in se. fo. est disputandum si est verum quo ad iura feudorum. Capio primum et dico quod vbi que lex civilis loquitur generaliter respectu cause nunquam comprehendit clericos. quod sic ostendo. generalia verba legis aut statuti non adaptantur ad impossibilia ipsi statuenti. Ita dicit Bal. in. l. fi. s. in computatione. C. de iure delib.

allat Bar. in. l. si qd sub conditione. ff. de edic.
instit. Idem uoluit Bal. in. l. si. C. de sa. sanc. ec.
cū si probatur in. d. c. ecclesia de constit. z in. c. tua
d. dees. z i. c. a nobis de sen. exc. z i. c. q. clericus de
foro cōpe. z i. c. ij. z ibi Jo. mo. de cōstit. li. vi. S3
impossibile ē q. in spē liget clericum per saam con
stitutionem. ergo impossibile ē q. in genere liget
euz. facit quod not. Jo. an. in. c. si. de imu. eccle. li.
vi. licz ergo iste tex. loq̄t i. genere tñ nō p̄p̄bēdit
clericos quānimo plus dico q. lz ista doctrina do.
Abb. fuerit bar. i. l. cūctos populof. C. de sum. tri.
tñ confundit p. c. q. clericis de fo. p̄p̄. vbi p̄suetu
do generaliter disponēs nō p̄p̄bēdit cās clerico
rum ex eo q. in spē illos p̄p̄bēdere nō pōt vt ibi
est cās de quo ibi dicit. z ita sit expeditum p̄mū
q̄situm q. statutū vel p̄suetudo i. genere nō presu
mit facit illud qd i. spē disponere non potuit. pro
quo videt casus i. c. ecclesia de p̄stit. z i. c. ecclesia
vt lite pen. ergo gñalis p̄suetudo laicoz nō cōpre
hēdit clericos. Et lz posset opponi de. c. p̄stitutus
de in. iteg. resti. z. c. conuenissent de eo q. mittit in
poss. z. cle. cū cām de re iudi. tñ re uera nō obstant
pro quibus vide que plene dixi f. d. c. ecclesia z in
repetitio. Re de reb. ecc. nō alie. Capio nūc
fm̄ satis mihi difficile. z. v̄t mihi dicendū q. ēt in
causa feudi clericus non possit conueniri coram
laico. quod ostendo rōne licet bal. ut. s. rettuli mo
ueatur ad sic dicendū p. dictum guil. de cu. i. aut.
clericus. C. de epis. z. cle. tamē illud dictum guil.
de cu. idem bal. reprobat. in. l. de hīs. C. de epi. z.
cler. z. f. l. iubemus. C. de sa. sanc. ecc. z. i. d. autē.
clericus z. in. c. ij. s. co. Ego admiroz vebemen
ter q. Bal. i. loco superius allegato dicat q. cleri
cus rōne rei possit conueniri coram domino feudi
laico p. illud dictum guil. z. tamen in plurib⁹ locis
z. v̄bicūq. dānet illd dictū guil. z. ēt illd dēuz dā
nat collecta i. c. qualiter. j. co. z. ibi do. abb. dānat
illud dictum. z. allegat Bar. i. l. iubemus. C. de
sa. sanc. ecc. z. sic videt mihi de iure dicendū q. ēt
i. cā feudi non possit clericus conueniri coram lai
co. primo p. istā doctrinā traditā cōtra dictū guil.
fo. p. tex. in. d. c. qualiter vbi tex. dicit q. oīno fieri
prohibemus vnde dicit ibi tex. q. oīno prohibet
clericum trahi coram laico. ergo nec pōt rōne feu
di. Tertio moueo p. c. si. j. eo. fm̄ vnam lecturaz.
Quarto moueo p. c. sane. j. ti. p̄. Quinto moueo
p. c. si diligēti. j. ti. p̄. Sexto moueo p. glo. i. c. si i.
pator. lxxxvi. di. Septimo moueo p. id quod vo
luit archi. i. c. ita nos xxv. q. vltima. Octauo mo
ueo. q. n̄ q. non potuerit lex ciuilis rōne rei attra
here clericum ad iudicium seculare. z. moueo ex
eo q. voluit bal. in. l. ij. C. ut in poss. leg. vbi dixit
q. si testator instituat clericum z. grauet euz q. det
ticio decez subiciēs cum foro potestatis secularis
q. non potest euz subicere. Idē si subiceret eū ali
foro icōpetenti z. p̄tra si disponderet q. sub iudice
cōpetenti non possit conueniri nō v̄z dispō testato
ris quia est contra ius publicum d. hoc dicit eē gl.
sing. in. l. nemo pōt. ff. d. leg. p̄. Adō in proposito sci
rem libenter quis subicit clerū laico rōne feudi si
dicim⁹ q. ē dñs feudi. dico q. nō probat p. l. ius pu
blicū. ff. d. pact. z. p. glo. f. d. l. nemo pōt. si dicimus
q. ē lex dīco q. aut ē lex ciuil. z. nō pōt iuxta illud
nolite tangere p̄pos meos. si dicimus q. ē lex ca

6
nonica z. eodē mō v̄t q. nō pōt. q. nō pōt tollere pri
uilegiū illd qd cleric⁹ fuit datū a deo. vt voluit gl.
sing. i. d. c. si ipator. lxxvi. di. si dicat q. ē natura teu
di dico q. hoc facere nō pōt. q. ē p̄ legē diuinā z. ēt
p̄ naturalē dispōem. vt res attrahat p̄sonā. q. po
tius d̄z eē eū auct. i. gressi. C. de sa. sanc. ec. z. si q̄ra
tur a me. quō r̄ides ad istū tex. dico q. nō loq̄t q.
dñs feudi erat laicus z. vassalli erāt clerici. soluat
apollo. Ista sūt noua z. egerēt declaratōe papali
fm̄ paruitatē meā. Et ad auct. b̄ita. C. ne fili⁹ pro
pa. Rūdeo q. do. abb. male illā allat ex eo q. non
disponit de cleric⁹ nec de clericis disponere posset
si vellet p. d. c. ecclā sancte Marie. q. lz dicat q.
scolares h̄nt tres iudices nō p̄p̄ hoc cōfert iurisdi
ctionē laico doctozī supra clericū vel p̄tati. s. cle
ricos z. id bar. i. l. si. ff. d. colleg. illicit⁹ t̄z q. licz re
ctoꝝ scolariū sit laicus. tñ clerici scolares nō que
nient sub eo tene mēti p̄dicta q. i. cū erūt illu
striora. Itē colligit ex isto tex. do. an. q. vbi respe
tu certe cāe a lege tribuit iurisdic. alicui eo ipso v̄t
exēpta a p̄te iudicē ordinarij respectu p̄sone z. nō
territorij p. nō. i. c. pastoral. z. c. cū ab ecclāz d. of.
ordi. z. c. quāto eo. ti. d. abb. dicit q. v̄t corrupte loq
q. iura allta p. eū probat p̄riū ei⁹ qd ip̄e dicit z. iste
tex. pōt adduci i. p̄riū. z. q. ex toto nō excipit hūc
cāum a iurisdicōe ordinarij. S3 iquātū dñs feudi
ē vigil. z. sollicit⁹ dā potētia. z. volūtas. id si dñs
feudi vult pōt z. ordinarj se nō spedit et subdit. d.
abb. dicit do. an. nō esse verum idistincte qm̄ re
ctoꝝ vnus cuiusq. collegij in causis asserētib⁹
ip̄sū professionē dā iurisdicōe a lege in p̄sonas
illoꝝ de collegio. nec p. hoc est adempta potestas
ordinario loci etiā respectu earūdem cārum. z. da
tur iurisdicōe etiā sine territorio. vnde datur iu
risditio inferiori accumulatiue nō priuatiue ad iu
risditioem ordinariam. l. si. C. de iurisdicōe
om. iudi. z. qd not. Inno. in. d. c. cum ab ecclāz
z. in. c. dilecto de excess. prela. z. in. d. c. quanto fa
retur tamen q. domino feudi tribuit iurisdicōe p̄
uatiue ad iurisdicōem ordinariam saltē data
p̄tate z. volūate i. exhibēda iusticia allat istū tex.
et. d. l. ipiales. s. si. s3 dubitat d. ratōe diuersitatis
inter istū casuz z. p̄cedūz fm̄ do. abb. q. assignat
hāc rōnem diuersitatis voluit enim lex dare iuris
dictionem rectori collegij priuatiue ad ordinariā
q. cā cogitanda ita concernit ipsum rectorem sic
loci ordinariū. vnde voluit ipsum priuilegiare cō
tra ordinariū i. toto. s3 i. cā n̄o cā cogitāda respe
ctu feudi p̄cernit ipsum dominū vel id uoluit lex.
q. dñs penes quē remāsit directū dñū feudi h̄ret
p̄ iudicare. quia quodāmo sup̄ re propria z. q. me
lius informatus iudicat s3 in defectum ne iusticia
deficeret data impotentia vel volūate voluit adi
ri ordinarium. Item vassallus est magis subie
ctus domino q. subditus inferiori prelato q. vas
fallus subiacet nō solū respectu nudi exercitij iu
risdictōis s3 respectu feudi z. respectu certe rei allt
ad hoc quod not. bar. in. l. i. ff. de iudi. z. in. l. i. ff.
d. dam. infec. z. quod in simili not. Inno. in. c. quā
to d. offi. ordi. vbi dicit q. in hīs que sunt regule
abb. p̄fertur ep̄o respectu monachozum cum i. il
lis monachus magis debeat obedire Abbati q.
ep̄iscopo z. quod notat glo. in. c. qui resistit vnde
cima. q. iij. In alijs vero q. non sunt regule ep̄us

45

z abbas hñt pariter iurisdictionē. nec ē necesse s; cū q̄ primo conueniat corā abbate. z idē i plebanis. z alijs prepositis ecclesiāz. z ita hic residz. d. abb. Tu adde primo quo ad hūc tex. q̄ do. an. re etc loq̄ qz casus est hic vñ eo ipso q̄ iudex feudi vult z pōt cognoscere iudex ordinarius se non ipe dit. z idē probat. i. c. nouit. j. eo. ti. z i. d. l. i. ptalem §. si. vbi dicit eius ē cognitio. ergo vñ alterius et dicit do. car. q̄ non venit accumulatiue iurisdictione dñi feudi ad iurisdictionē ordinariā sicut venit iurisdictione inferiorū prelatorū ad iurisdictionē ordinariā. sed facit gradū ita q̄ nisi appareat. d. negligētia ipsius dñi nō pōt ordinarius cognoscere. et si forte cognosceret dicit h̄ hosti. q̄ snia non vale ret p̄ istum tex. i. vñ. prohibemus ar. c. sup litteris de rescriptis. z. c. si. d. prebē. quo ad s̄m casuz vs. q̄ spēs iurisdictionis data vni. videat remota. z abstracta iudici vniuersali dicas q̄ istud voluit pe. de ancha. in. c. nouit. j. eo. vbi hoc colligit ex illo tex. z allegat Inno. l. c. veniēs de prescrip. z addu co casuz in terminis l. c. irrefragabilis. §. excessus de offi. ordi. z tex. in. l. pe. C. d. cano. presta. li. r. z hoc ibi colligit ang. s; pro dicto do. abb. contra do. an. ego allego casum q̄ i indiuiduo probat il lud in. l. i. C. de off. prefec. vrb. z hoc tenz ibi bar. per tex. illum z adduco casum in. c. per hoc d. hereticis li. vi. S; iste passus egeret inuestigatione Ego multum luculenter exasau in repetitōe quā āno supiori feci d. c. studuisti d. off. leg. videte ibi. Nota ibi constare s̄m do. an. q̄ vbi iurisdictione fundat sup certa qualitate q̄ oportet illam qualitatem velle assistere facit. c. i. d. foro p̄pet. lib. vi. z quod voluit angl. vñ p̄silio z xxv. p̄silio z goff. i. c. si clericus. j. ti. i. vincen. in. c. quest. eo ti. inno. in. c. cum sit generale eo ti. z in. c. super litteris d. rescriptis goffre. in. c. si clericus laicum. j. ti. i. dicitur ibi ad plenum Et pondera istum tex. in q̄ tum dicit ab ecclesia tua qz nō apparet cui loquatur iste tex. z sic videt loq̄ i quolibet habēte ecclesiam Et ex hoc colligit q̄ dñs feudi qui alias ē non iudex rōne feudi h; iurisdictionez z hoc voluit vincen. l. c. nouit. j. eo vbi dixit q̄ quo ad hūc casum q̄ agitur de causa feudi dominus habet iurisdictionē a iure z a lege z allat. l. hac editali i ti. de pac. iur. fir. sed melius allat s; s̄m do. cardi. l. impertalem. §. si. de prohib. alie feud. per fede. pro cetero istud est pulchrum sed ego reddo illud pulcherimū. s. cum glo in. l. iubem. C. d. emācip. liberorū q̄ angl. allauit pro sing. in. l. imo magis ff. de leg. dixit q̄ p̄suetudo dat iurisdictionē homini priuato qui alis non est iudex pro qua glo. allat tex. sing. z melior de corpore iur. s̄m io. an. z alios in. c. cum p̄tingat. j. ti. i. Ego dico q̄ hic est casus peregrinus z sing. in quātū dicit ab ecclesia tua qz pōt verificari in eo qui h; ecclesiā h; nō sit prelatus ergo p̄suetudo seu lex dat iurisdictionez homini priuato quod ē sing. not. z ad istum tex. ē nouus z colligit hic do. car. q̄ p̄suetudo feudozū h; locū in feudis ecclesiasticis z refert bal. dices hic q̄ tales p̄suetudies sunt natura feudi z allat d. l. impertalem. §. si. z dicit q̄ ad hoc facit totus liber feudozū qui est approbatus s̄m do. cardi. qui allat dicta per se in. c. ij. j. d. feud. dicit tamē do. car. q̄ non sequit hoc q̄ p̄stitutio laici liget cleri

cus s; q̄ lex civilis habet locū ē in clericis nisi canonici p̄tradicat p̄ id qd h; in. c. i. d. op. no. nūci s; ego scirez libent ab eo p̄ quē mōz lex civilis disponēs d. feudis hāt locū i clericis videt q̄ hāt locū p̄ viā p̄cepti qz lex ē cōe p̄ceptū viroz prudentuz. l. i. ff. d. legi. s; lex civilis nō pōt p̄cipe clericis vt i. c. ecc. sancte marie d. p̄stit. ergo nō bene dicit do. car. si autē dicat q̄ hāt locū i clericis p̄uilegia tūe quo casu lex civilis pōt p̄uilegiare clericos s; nō astringere p̄ viā p̄cepti vt ē sing. tex. in. c. dilecti. j. ti. i. pro quo vide que late dixi i. c. ecclesia sancte marie d. p̄stit. Nota ibi q̄ diu parati sūt qz iudicio meo iste tex. probat q̄ data negligētia dñi feudi nō deuoluit cognitio d. feudo ad iudicē ordinariū vt dicit omnes doc. hic s; dico q̄ remouet impedimētuz p̄ quod iudex ordinariū nō poterat cognosce d. feudo z iō iurisdictione feudi nō ē sublata a iudice ordinario p̄ dñs feudi sed stat i pendēti qz data negligētia dñi feudi ordinarius cognosceat z cessabit illa suspētio z hoc dico probari p̄ illa verba q̄ diu z adduco qd voluit bar. in. l. si filius. ff. ad tretul vbi iducit illū tex. ad qdōz statuti disponētis q̄ diu supertent masculi scia nō succedat d. quo p̄ bal. in. l. si qz filium. C. d. inoffi. testa. z in. l. ij. C. d. lib. p̄terit. Nota ibi ex vera iustitia q̄ iudex d; esse paratus redere iusticiā vide pulchra z singularia dicta que ego dixi circa hoc in. c. i. de off. de leg. z faciat in simili quod voluit gloriosus ap̄ostolus p̄. ad romanos ceteris gentibus grecis barbaris latinis sapientibus z insipientibus debitor sum textualia sunt expedita Querit hic hosti. pone q̄ ordinarius loci ferat sentētiāz aliquam in causa feudali nulla data negligētia domini an teneat decidit q̄ nō vt superius dixi Do. abb. hic post alios dicit q̄ si tulit sentētiāz excommunicationis non tenet qz reperitur lata contra iuris prohibitionem vt hic probatur in verbo prohibemus ergo nulla ē. l. nō dubium. C. de legi. c. vides filij r. di. z facit quod not. Inno. in. c. ramutius de testa. z in. c. si. de ac. cul. z faciat tex. in. c. i. §. ex parte de concess. prebē. li. vi. z dicit idē esse in quolibet actu gesto p̄ ip̄s contra partem in uitam ante legitima p̄ozogationem iurisdictione enim est translata in dñs feudi de ordinario z istud dicit esse casum indubitabile Tu pondera subtiliter qz forte non est verum istud dictum hosti. in quātuz loquitur in quolibet actu gesto qz non est veruz q̄ iurisdictione sit translata de ordinario in dñm feudi licet aliter supi. dixerit nā i dño feudi s̄māsit iurisdictione z accumulatiue trāsiuit i dñs feudi z dūtaxat exercitiū iurisdictionis s̄māsit suspēsus i iudice ordinario sed ego hēo cāuz legis q̄ si iudex h; hñtū iurisdictionis z careat exercitio pōt tñ aliquo casu vti iurisdictione sing. ē cāuz i. c. pastoral d. r̄ptz s; g. seq̄ q̄ iste itex i q̄tū dicit prohibem. nō procedit i quolibz actu vt i. d. c. pastoral quimo vñ q̄ do. abb. peuti at se cū ligōe suo nā supi. ipe dixit q̄ iudex ordinariū pōt assignat t̄minū dño feudi i s̄ra quē cognoscat d. feudo g. seq̄ q̄ nō omis act. gest. p̄ iudicē ordinariū nulla data negligētia feudi ē null. vt ipe voluit itē pōt s̄m casuz quando vassallus spōte littigauit coram iudice ordinario domino feudi sciente z contradicente qz tunc non valet

sententia lata ab eo qz reperit lata s̄ ius z a iudice nō suo nō enim pōt vassalus prorogare iurisdictionem alteri? iuncto dño se udi vt h̄ not. inno. z bar. in. l. i. ff. de iudi. z in. l. i. §. z post opis. ff. de oper. no. nū. z glo. in d. l. impialem. §. fi. **Tertius** casus est qñ domio ignorante vassalli litigarunt coram ordinario qz idem v̄ dicendū rōne predicta qz non potuerunt prorogare sine cōsensu dñi z per p̄sequens repitur sentētia lata a non suo iudice hoc tenuit andr. de isernia in. d. l. imperialē. §. fi. z do. an. hic **Quartus** casus ē qñ ipso domino sciente z non contradicēte litigabant vassalli coram alio iudice tunc enim valet z tenet iudicium agitatū coram illo qz dñs feudi tacendo fecit sibi p̄iudicium ar. l. sepe. ff. de re iudi. z. c. pe. coti. simile est in eo qui sciuit aliquem vt suus procuratorē agere z qui re vera nō erat procurator sed tacuit et non p̄dixit quia facit sibi p̄iudicium. c. cum olim de off. deleg. sing. dictū fuit inno. in. c. ex parte decani. de rescriptis ideo si potuit prohibere z non prohibuit fecit p̄iudicium z sic soluitur multa s̄ria ista fuit doctrina andr. de isernia in. d. l. impiales. §. fi. sed s̄rium tenet h̄ do. an. qui putat qz etiam si scit z tacet non valet iudicium qz cū non agatur de cōmodo tacētis. non debet haberi pro p̄sentite nec obstat qz alias iste ē iudex ordinarius qz exercitiū iurisdictionis est deuolutum ad dñs feudi ar. c. ab excommunicato de rescriptis Nec obstat qz inhibita iurisdictione valz quod agitur vt not. in. c. super litteris de rescriptis qz illud procedit qñ exercitiū non est alteri prohibitum s̄ tñ est prohibitio facta **Sed** do. abb. qz conatus est esse baculus do. an. dānat ei? dictum qz imo valeant acta cum isto ordinario fauore iudiciorū z sequitur dictū andr. de iser. qz i dubio debet fieri interpretatio vt actus valeat potius qz per eat. c. abbate de verb. sig. z ut litium sit finis ar. c. finem litteribus de do. z. qtu. q. z. allat illud dictū inno. in. d. c. ex parte decani. z qd voluit in simili glo. in. c. delictū persone de reg. iur. i. vj. z qz non tractat hic de graui. p̄iudicio ipsius dñi qz licet iudicare sit honor tamē est onus z iōsatis p̄sumi potest tacitus p̄sensus allat quod not. Inno. l. c. ut debitus de app. z glo. in. c. si p̄tra vnū de off. deleg. in. vj. z. l. qui patit. ff. mand. Item sicut ex parte prorogantis sufficit tacitus p̄sensus vt scribit Inno. in. c. ad petitionē de accus. z facit. l. i. ff. de iudic. ita ex parte superioris h̄ntis p̄sentire vt sufficiat tacitus consensus z dicit ista posse adduci in clericis litigantibus coram alieno iudice qz simili modo non possunt prorogare sine consensu sui superioris vt in. c. significasti. j. ti. i. ita bellissime q̄uit hic do. abb. **Tu** pondera qz forte non est ita absolute veruz qz vassalli possunt prorogare iurisdictionē alterius quicquid dixerint doctores **Nā** vassalli iurāt in manib⁹ dñi vt in. c. i. de for. fidel. z in. c. i. de nona. for. fidelita. z in. c. de forma p̄ri. q. v. z iō dicebat bal. i auct. habita. C. nefil. pro p̄fe qz prop̄ iuramētū qd p̄stat scolais rectori nō pōt declinare ei? iurisdictionē z glo. sing. l. i. si pecuniā. ff. de p̄dic. ob. cāz dixit qz p̄ iuramētū qz cogit p̄cise ad factū ergo vassall⁹ p̄cise cōpellef r̄ndet corā dño ita vt hic d̄f. **So.** moueo medio incōuincibili z nouo. **Nā** tex. valde sing. i

l. i. C. si quacūqz predictus potestate iuncta doctrina bal. hic vbi dixit qz quociens allegat iudex suspectus z lex. deuoluit iurisdictionē ad superiorē quicquid sit a iudice recusato est ipso iure nullū s̄ in casu isto exercitiū iurisdictionis est in dicitū iudici ordinario z deuolutus dño feudi vt hic est casus ergo non valz iudicium agitatū corā eo nisi data negligentia vel voluntate dñi feudi. z licet do. anio. fecerit istud motium tamen deficit in fundamento quia nō aduxit leges probātem hoc vt feci ego. **Ideterea** pondera quo ad dictum andr. de iser. dicit qz dominus tacens videt p̄sentire prorogationi qz pro certo non h̄ loq̄ neque ēt do. abb. z moueo ex elegati dicto inno. l. c. i. geneſi de elec. vbi dicit qz in actu p̄cupiscibili. z honorabili tacens v̄ consentire. Secus i actu vitupabili. z dānoſo. **Sz** iudicare ē actus honorabilis z concupiscibilis. qz confert honorē z lucrū vt l. l. omnē honorem. C. quando pronoc. non ē necc. z. c. vt debet. de appel. z glo. in. l. de iure. ff. ad minist. z Bar. in. l. i. ff. de iudi. ergo tacens non videt p̄sentire qz p̄iudicat sibi in honore z lucro z ex hoc tollitur motium abb. qz licet iudicare sit onus tamen lucratiū ē ad quod homines communiter h̄nellant. l. cura. §. deficientium. ff. de mune. z honor. faciat etiam contra eos. **Nam** si de quo minus videt inesse z inest ergo z de quo magis. c. cū i cunctis de elec. z ibi glo. cum concordā. s̄ min⁹ videt inesse. qz requirat expressus consensus partium in prorogatione ergo multo fortius requiritur expressus consensus in dño feudi cum agat de p̄iudicio honoris z emolumēti assūptū probat tex. formalis in. l. i. ff. de iudic. in vbo si se subiciant. z consenciant q̄qd dixit Bar. ibi z Inno. l. d. c. ad petitionem z adduco sing. tex. in. c. statutus. §. i nullo d̄ s̄ptis in vi. vbi dicit z ad id accesserit expressas partium consensus. z ex hoc tollit motium abbatis. quāmo dico qz non h̄ arguit dñs dicit qz si sufficit expressus consensus partium eodē modo sufficit tacit⁹ p̄sensus dñi feudi. qz ista nō sunt paria. qz quo ad dominū agit de p̄iudicio honoris z lucri non est sic quo ad ipsos vassallos ergo ex separatis non infertur. l. papiniāus exuli. ff. de minor. faciat etiam vbi cūqz p̄sensus prestatur ab eo qz h̄ officium d̄ publico d̄ auctoritas ita dixit bal. in. l. i. §. necessitate. C. de bo. que liber sed auctoritas debet prestari verbis expressis vt est elegans tex. in. l. i. §. mut⁹. ff. de tutel. ergo zc. non tradas ista obliuioni. **Venio** nūc ad glo que diuidit in tres partes. **Pa.** ibi si alit̄ tertia ibi sed iudicio z pro ei? enucleacide opp. sic **Nā** terti in verbo parati inuit qz sit in electione vassalli. an respondeat coram domino feudi an coram alio eius tamen iudicium reddatur in iuratum. l. inter stipulantes. §. si. ff. de ver. ob. glo. forte metu hui⁹ contrarij refert verbum parati ad dominus z ad vassallum quia requirit vtrūqz videlicet qz dñs velit cognoscere z vassallus velit stare coram eo z sic altero deficiente ipse ordinari⁹ cognoscet ar. c. licet z. c. ex tenore. j. ti. i. z v̄ fm do. cardi. qz ad conuincendum negligentias dñi. possit ordinari⁹ assignare terminum infra quem determinet cām alias ip̄e cognoscet argumēto. c. ex trāmissis. j. ti. primo z idem dicit domi. cardina. se dixisse hic ex quo apparet qz non est translata iurisdictione ad or

11
 dinario in dominum nisi exercitiū d̄ hoc dicas vt
 dixi supius s̄z intellige istud dictum q̄n̄ domin⁹
 esset negligēs als̄ nō credo q̄ possit assignari ter
 minus vt dixi superius ¶ Querit ista glo. quid
 si dominus sit negligens facere iusticiam respon
 det q̄ deuoluit iurisdictionē ad alium sed non di
 cit quis sit iste alius ad quez recurritur do. abb.
 dicit q̄ glo. z doc. in d. l. imperialem. §. p̄terea
 dicunt q̄ est ordinari⁹ rei z satis sentit hoc glo.
 ista in fi. Nam res de facili reuertit ad suā natu
 rā. l. si vn⁹. §. pact. d̄ pact. c. ab exordio xxxv. di.
 dat̄ enī iurisdictionē dño feudi q̄lificata si p̄ euz co
 gnoscat z v̄z exp̄ssū i. c. i. refrigabili. §. excessus de
 off. ordi. d̄ quo dixi supi⁹ z limitat h̄ nisi eēt supi
 or mediat⁹ qz tūc talis negligentia supplet p̄ il
 lum dominum mediatum. vt est casus fm̄ vnum
 intellectum in. c. ex transmissa. §. ti. primo. Sicut
 enim ille supplet z corrigat iniquitatem per viam
 appellationis ita etiam supplebit negligentia ei⁹
 Ita hic residet do. abb. Tu adde q̄ ista glo. non
 declarat quomodo eatur ad alium p̄ negligentiam
 domini feudi. an per viam appellationis. an
 p̄ viam querelle. z nemo hic declarat. ¶ Ego di
 co q̄ p̄ viam querelle. z adduco tex. in. l. si. §. illud
 C. de temp. appel. in v̄bo tarditatem iudicis in q̄
 rellam deducere vbi ē tex. q̄ a tarditate iudicis nō
 potest appellari s̄z adēsdus ē supior p̄ simplicem
 querellam qz differre non ē proprie grauare. arg.
 l. qm̄ in priorib⁹. C. de inoffi. testa. z. c. i. de milite
 vassal. q̄ contu. ē z faciat qd̄ voluit bal. in. d. §. il
 lud z in. l. si si p̄ pretorē. §. ait pretor. ff. ex qb. cau.
 maio. z. in. c. p̄ tuas de testi. z bar. in. l. q̄uis. ff. de
 dān. in fec. vide do. Lar. in. c. ex conuestione. de
 testi. spo. z notat̄ in. c. cām q̄ d̄ h̄ p̄t̄. z dicit̄ ne
 gligēs dñs feudi. si petat̄ iusticia ab eo. z ipse ob
 mutescit. quo casu videt̄ d̄negat̄ iusticiam adeo
 q̄ poterūt̄ iudici repressalie. Ita dixit And. d̄ is.
 vt refert bal. in. c. i. d̄ mil. z vass. q̄ contu. ē. Ad
 de etiam q̄ dat̄ duplex remediū. primū ē q̄ ordi
 narius seu supior compellat dominū feudi ad co
 gnoscendum z iudicādū. facit. l. si quis magistra
 tus. ff. de muner. z honor. l. auct. de defen. ciui. §.
 interim. l. si. §. illud. C. d̄ tēp. appel. z in. c. i. si d̄ in
 nesti. inter do. z vass. lis oriatur z in. c. i. §. i. in ti.
 qd̄ sit inuestitura z in. c. i. d̄ multe. z vass. q̄ contu.
 ē. Aliud remediū ē vt ipse ordinarius vel ipse
 supior cognoscat. c. verum. c. l. z. c. transmissa de
 foro p̄pet. ista duo remedia apposuit glo. in. d. l.
 impialem. §. p̄terea z si dicatur mihi quod re
 medium erit precipuum mihi videt̄ dicendū q̄ ca
 p̄etur via deterior ipsi dño feudi negligentia ar. c.
 ij. de p̄fess. z quod voluit bar. in. l. i. C. de digni
 ta. l. ij. ¶ Et adde ad p̄cedentem questioem in
 quantū fuit dictum si dño tacente valeat prozo
 gatio adde do. car. hic qui in ij. opp. arguit q̄ sē
 tentia ordinarij etiam non negligente domino fe
 udi non sit nulla sed opus est q̄ dominus prohibe
 at ordinariū vt in. c. trāsmiffa. §. ti. p̄. soluit q̄ suf
 ficat prohibitio q̄ hic fuit quod tenent aliqui dicē
 tes q̄ etiam si dominus scit ordinarium p̄cedere
 re z tacet non tenet processus. c. ab excomunica
 to de rescriptis Sed ibi est alius casus q̄n̄ p̄pe
 tit iurisdictionē sub conditioe qz tunc añ condi
 tionis euentum non potest p̄cedere sed hic iuri

12
 dicto simpliciter competit ordinario licet dñs
 feudi sit in hoc p̄uilegiatus qz p̄ferat̄ z facit gra
 dum sed hoc intelligit̄ si instat suo p̄uilegio p̄
 d. c. ex transmissa z prohibitio que hic fit ordina
 rio als̄ h̄nti potestatem nō inducit nullitatē aliat
 glo. in. cle. i. d̄ iure patro. z quod notat̄ in. c. i. §. i.
 de off. or. li. vj. z quod not. glo. in. d. l. impialem
 §. p̄terea z qd̄ voluit hic bal. z ita h̄ residet do.
 cardi. qui voluit mordere dictū do. antbo. ¶ Sed
 bal. in. d. §. p̄terea dicit q̄ ubi dñs scuit vassal
 los litigare coram ordinario z non contradixit
 tenet iudicium z vt omnis cesset dubitatio ē op⁹
 q̄ dñs prohibeat z subdit q̄ si ex tali prozogatio
 ne iudex incepisset cognoscere ignorante dño po
 terit ipse dñs p̄cipere vassallis ne p̄cedat̄ am
 plius corā illo iudice nec obstat regula iur̄ vbi cep
 tum. ff. de iudc. qz intelligit̄ q̄n̄ non sit p̄iudiciū
 iurisdictioni alterius ita fm̄ eum not. io. mo. in. c.
 accusatus de heret. li. vi. nihilominus tene vt su
 pius tenui i. isj. parte ista glo. opponit de. c. expte
 b. §. ti. p̄mo vbi dñs feudi fuit p̄teritus glo. sol
 uit q̄ ibi fuit actum iudicio possessorio id potuit
 agi coram ordinario sed iste tex. z similia iura pro
 cedunt quādo agit petitorio quo casu glo. ista di
 stinguat tres calus q̄ si questio vertitur inter dñs
 z vassallos occasione feudi tunc per alios ista que
 stio debet terminari si vero inter vassallos z tunc
 dñs feudi debet cognoscere si vero inter vassallū
 z tertiu z tunc dñs non cognoscit ne sit iudex in
 sua causa hoc vult glo. ista i effectu Sed do. abb.
 post alios scribentes facit longam distinctionem
 ¶ Ego addo prius ad istud q̄ dicit ista glo. d̄ pos
 sessorio q̄ dñs feudorum non h̄nt iurisdictionem
 in possessoris feudorū sed duz taxat in petitorijs
 z est ratio fm̄ bal. hic qz qd̄ nude possessionis est
 qd̄ facti z non iuris vnde nō tamquā substantia fe
 udi sed sapit quandā superficialem z materiales
 possessionem que non tangit ius dñi. l. naturaliter
 §. nihil cōe. ff. de acquir. poss. dicit tamē hic bal.
 docto. hic comunit̄ reprobare istas glo. qz i pos
 sessoris agit ad rez feudale quoquomō semp ista
 qd̄ d̄z trahi coram dño feudi Mas rōe possessio
 nis interest dñorū ne re sua vtatur extrane⁹ istit.
 d̄ interdic. §. comodū z distinguit hoc mō q̄ aut
 itentat̄ possessio qualificata. i. feudalis z cogno
 scit dñs id̄ inspicendus ē libellus actoris ex cui⁹
 p̄sona ius metitur. l. cū quedā puella. §. i. ff. d̄ iur̄
 om. iudi. z si est qd̄ inter vassallos cognoscit dñs
 non solum petitorio sed possessorio z hoc dic̄ esse
 tenendum tanquā veri⁹ s̄z do. car. remittit se ad
 dicenda p̄ euz in. d. c. ex parte. §. ti. p̄mo Adde glo
 i. c. decimas xvj. q. vij. q̄ dicit q̄ non p̄t̄ transi
 gi sup̄ possessorio bñficij sequitur ibi archi. uoluit
 inno. in. c. dilectus de sumo. s̄z hug. tenuit s̄ vt re
 fert archi. in. d. c. decimas z sic sentiūt q̄ possessio
 bñficij sit sp̄ialis Sed bal. in. c. i. §. i. in ti. de lege
 coradi i v̄sib⁹ feud. dicit q̄ si istud possessoriū sp̄i
 cit adminiculū petitorij p̄tū cognitio ei⁹ spectat
 ad dñm feudi ar. l. nulli. C. d̄ iudic. Si aut̄ nullū
 p̄stat adminiculū ad petitorium sed agituz ad
 aliam penam q̄ ad priuationem feudi z alia le
 ge q̄ lege feudali tunc talis cognitio non spectat
 ad dominū feudi sed ad ordinarium loci. z racō
 ē qz nō p̄t̄inz ad naturā feudi qz due cāe spectant

13
tū ad naturam feudi. s. ipsius feudi conseruatio z
eius priuatio que descendit fm. constitutiōes feu
dales sed idem bal. in. d. l. imperialem. §. preterea
in prin. dicit q̄ si agitur simplici possessorio sine fe
udi p̄iudicio vel enūciatiue proferuntur verba
feudi tamen tal. nūciatio facit ad cās nec oportet eā
probari ut not. Inno. in. c. ex parte de prin. quia
verba enūciatiua que non possunt prodesse nō de
bent obesse quia non informant iudicium ideo iu
dex ordinari⁹ poterit cognoscere aliat d. c. ex pte
z ita residet ¶ Tu vero pondera qz idem bal. in
c. quāto s̄ eo v̄z uoluisse q̄ iudex seculari pōt co
gnoscere de possessorio iurispatronatus quia licet
ius patronat⁹ sit ius spūale ut ibi habetur tamē
q̄d possessoria iurispatronatus non est spūalis et
mouetur ad sic dicendū per istam glo. z sic sequi
tur ex hoc q̄ q̄d possessoria feudi nō dicitur que
stio feudalis z per consequens poterit cognos
cere iudex ordinari⁹ z est ista pars favorabili
or z iurisdicatio ordinaria est favorabilior q̄ pari
extraordinaria ut in. c. i. de rescriptis l. vj. ¶ Ad
dera etiam istā glo. multum sing. in. c. litteras de
iura calump. que uoluit q̄ licet causa petitoria sit
spūalis nihilominus causa possessoria illius peti
torij non erit spūalis z per illam glo. uidef̄ appo
ni gladius ad hanc dubitationem z licet questio
petitoria feudi sit feudalis nihilomin⁹ q̄d posses
soria non erit feudalis z adduco ad hoc sing. tex.
z peregrinam doctrinam bal. i. l. ij. ff. d. iuris om.
iudi. ubi dixit statuto cauetur q̄ forensis non pos
sit acquirere rem immobilem in ciuitate q̄ nibillo
minus poterit acquirere nudam possessionem qz
est facti z non iur⁹ z adduci potest tex. multuz pe
regrinus in. l. i. §. si uir uxori. ff. de acquir. poss. z
l. si eum. ff. de dona. inter uirum z uxorem faciat
etiam quod uoluit vincen. in. c. fi. j. co ubi dixit q̄
de simplici spoliatiōe iur. simplicis potest agi co
ram laico qz talis causa non est spūalis ita dica
mus in possessorio feudali z possz poni exemplum
in casu in quo loquitur spec. quem refert bar. licz
euz nō sequat in. l. si finita. §. si de vectigalib⁹. ff.
de damp. infec. ubi loquit de uassallo delinquente
propter quod bona ueniunt cōfiscanda ut appen
datur feudum p̄ fiscuz z teneatur per eum donec
durat uita uassalli de quo ibi uide scribentes post
bar. z quod uoluit pe. de ancha. in. c. felic. de reg.
iur. in. vj. z q̄d uoluit in. c. cū fm. de heret. z p̄ do.
abb. in. c. uergent. de heret. Inno. tamē hic ponit
tres opi. p̄ma est q̄ non pōt dici ista possessio feu
dalis ideo agatur corā ordinario aliat. d. c. ex par
te fa. opi. est q̄ sit q̄d feudalis ideo agatur coram
domino feudi tertia opinio est ut distinguamus
inter laicum spoliatum z clericum spoliatum ut p̄
casu agatur coram dño feudi s̄o casu possit cleri
cus uassallus spoliari coram iudice ecclesiastico
cōuenire suū spoliatorē qz sacrilegiū z crimē eccle
siasticū est xvj. q. i. c. in cāonic. quod procedit s̄z.
eum etiam si dubium sit de spoliatiōe ar. xxiiij.
q. iij. c. si quis de potentibus idem v̄z ibi tenere
archi. sed Inno. v̄z hic tenere p̄mā opi. ut agatur
coram ordinario loci z in. c. ex parte. j. co tenz p̄e
cise cās tractandaz coram dño feudi z hanc opi.
sequitur h̄ do. abb. ut agatur coram dño feudi z
mouetur p̄ glo. in. c. fi. j. co que uoluit q̄ si agitur

14
possessorio de re spūali agatur coram spūali
qz eiusdem nature est possessio cuius ē proprietates
¶ Tu pondera qz vincen. in. d. c. si. tenet contra
illam glo. z contra illaz glo. est glo. magna z sing.
in. d. c. litteras de iura cal. nec est uerum q̄ eius
dem nature est possessio cuius est proprietates ut. l.
naturaliter. §. nihil comune. ff. de acquir. poss. mo
uetur etiam do. abb. p̄ d. l. imperialem. §. preterea
ubi tex. loquitur indistincte tu respōde q̄ ille rex.
loquitur i cognitiōe feudi sed nuda possessio fac
ti non est feudum ut in. l. i. §. si uir uxori. ff. de ac
quir. poss. nec obstat fm. enim d. c. ex parte. j. ti. p̄.
qz ut dicit Inno. ibi fuit facta spoliatio a tertio
uel agebatur ibi iur̄ dotalitiu z sic non erat que
stio feudalis ibi uel ibi agebatur per utruaz spo
liatam z sic per miserabilem p̄sonam quo casu est
sub protectione ecclesie z ita residet do. abb. io. d.
imol. refert h̄ Inno. z postea dicit posse melius
dici ut hic uoluit do. card. q̄ in. d. c. ex pte sit spe
ciale in persona miserabili uel ecclesiastica opressa
ut tunc possit adiri iudex ecclesiastic⁹ si placeat
opresso per. d. c. si quis de potentibus xxiiij. q. iij.
Sed do. an. hic dicit q̄ opinio quam approbat h̄
Inno. tenetur mirum est q̄ bal. dixerit q̄ comu
niter dampnatur opinio istius glo. p̄ doc. possz tū
s̄ istā glo. aliar q̄d uoluit beltr. i. cle. dispēdiōsaz
de iudic. ubi dixit q̄ si d̄ beneficio agatur iudicio
possessorio qa beneficiat⁹ dicit se spoliatū q̄ tūc
d̄ cā ecclesiastica z beneficalis z tenetur facere
fidem d̄ ti. suo. c. p̄ ut lite. pen. li. vj. c. extrāsimi
sa d̄ rest. spo. ¶ Sed do. car. ibi t̄z s̄ beltr. q̄ imo. cā
sup possessorio bñficij nō ē spūal z uic̄ eē glo. i. d.
c. litteras de iur̄ calump. z idē uoluit do. Card. i.
c. consultationibus d̄ offi. d̄ lega. z in. d. c. ex par
te. j. co. z ideo sequere istam glo. p̄ ea que supius
dixi. ¶ Accedo nunc ad conclusionē quam facit
hic do. Abb. post do. An. z alios que est talis aut
est questio inter dominū. z tertium qui forte dicit
dominus sibi obligatur ad infeudandum uel uē
dēdum uel quid simile z tunc ordinari⁹ rei ē ad
eundem quia lex dat iurisdictionem paribus curie
quando ē q̄stio feudalis. ut in. d. l. imperialē. §. pre
terea d̄ prohib. alie. feud. p̄ fede. extra illum ca
sum remanet iurisdicatio apud ordinariū. quia ca
sus obmissus relinquatur in dispositione iur̄ cō
munis. c. susceptū d̄ h̄ptis in vi. maxime quia cū
illa iurisdicatio sit supindicta. z p̄iudicat ordina
rie debet restringi ut in simili dixit glo. in cle. fi.
d̄ offi. ordi. Aut est q̄stio inter uassallum z euz de
quo constat q̄ non est uassallus. S̄z forte dicit q̄
ipse d̄z instrui uel aliter litigat sup feudo euz uas
sallo. z tunc ē ordinari⁹ cognoscit ut dicit glo.
ista quia iura dāt iurisdictionē domno inter uas
sallos z nō inter extraneos ē contēdētes d̄ feudo
z faciat glo. i. d. l. imperialē. §. preterea faciat iste tex.
inquātū dicit q̄stat ab eccle. tua possessiōes tene
re in feudū z ita pōt itelligi glo. i. d. l. imperialē. §. pre
terea q̄ s̄z do. abb. sat̄ ē dura. nec als̄ d̄c̄ se audi
uisse illā aliar. uult enī glo. illa q̄ ad hoc ut dñs
cognoscat ap̄d litigātes als̄ sint uassalli ei⁹ respec.
alioz feu. z q̄ ista q̄d sit ē feudat. si. n. gl. ista itelli
geret q̄ si nō s̄t uassalli nisi respectū vni⁹ feudi d̄ q̄
p̄tēdūt tūc dñs nō possit cognoscef̄ ex q̄ als̄ nō s̄t
uassalli f̄spec. alioz feu. v̄l q̄n̄ q̄libz p̄tēdētz se uas

15

fallū nō putat glo. illā procedere do. abb. qz iura nullibi uidentur requiref qz vltra istud feudū de quo ē contentio sint als uassalli ut hic z in. c. uex z in. c. extranmissa .j. ti. p. z in. c. nouit. j. eo. Tu adde qz glo. d. s. preterea nō ē ita dura z ut ita dixerim barbara ut dixit do. abb. ibi eniz probatur qz dñs ē iudex inter uassallos qñ certum est ipsos litigantes cē uassallos eiusdē dñi de aliis rebus religiosis ut ibi z probatur in. c. i. s. fi. de inuesti. in mar. facta z in. c. i. in ti. an apud iudicē uel dominā qd feudi termi. Ad glo. d. s. preterea dicit qz quando duo litigantes nō sunt uassali qz non habēt alia feuda a dño nec litigabāt d parte feudi vt qz cōstat qz feudū pro pte ē feudū z pro alia pte ē ligittiosū s3 litigabāt sup vno feudo d qz qlibz aliat diuersos inuestitores z tñc pp talē incertitudinē debz cā ventillari corā ordinario s3 si alia feuda haberent ab ipso dño z litigarēt sup ali qua re quam non constaret esse feudale tunc litigandū esset corā ordinario z ita loquit illa glo. qz si als sunt uassalli presumif qz illa res super qua litigat fit potius feudalis q̄ allodialis z illud in surgit ex eo qz als sunt uassalli. z in hoc illa glo. est multū sing. vt propter aliud uassallagium eternz presumatur pro iurisdictione domini vt i du bio presumat res esse feudalis z est magna ampliatio ad istum tex. inquātuz dicit qstat possessio nes tenere in feudū faciat qd in simili uoluit glo. in. c. i. in ti. de pten. inter do. z fidel. z qd uoluit glo. sing. in. c. nulli xi. q. v. z bar. in. l. i. s. non aut ff. de secunō tabul. procedo nūc in distinctione do. abb. si non ē qd inter uassallum z uassallum tunc si qd non tangit feudū nec naturaz feudi nec agitur ex legibus feudoz s3 ex iniuriis illat3 i feudo vel alibi vel uertitur alia qd ciuile vel criminalis z tunc dominus nō iudicat qz lex dat iurisdictionem dño inquantū tāgitur nā feudi hoc probat hic in uersiculo occasione illoz z in. d. l. imperialē s. preterea nisi fm. inno. esset sibi in feudata iurisdictione in loco qz tunc siue qd sit feudalis siue non semp pōt cognosci. z ad hoc pōt adduci. c. romana. s. debz pūcta glo. sua d appell. li. vj. Si uero qd est feudalis vel tangens naturam feudi z tunc aut uassalli pretendunt diuersos inuestitores z nō unum dominū tñc agitabitur qd corā ordinario vt in. d. l. imperialē. s. si uero q sequēti sed si vn? nult docef de titulo z alter nullū ostendit tñc agitur corā ordinario z uidetur tex. de hoc fm unuz intellectū in. d. s. si uero s3 non apparet ratio qua re ista qd nō agitetur coram domino ex quo uter que fatetur se uassallū nisi dicas saluando illud dictuz qe eo casu quo non ostendit titulam uidef potius inuasoz z corruptoz q̄ uassallus lz uerbo allet se uassallū nec est in possessione feudi pro h facit iste tex. in uerbo q̄stet possessiones tenere in feudum z sic q̄stare d3 illos esse uassallos ad hoc ut fundetur iurisdictione dñi glo. est in. d. l. imperialē. s. preterea aut contētio est inter dñz z uassallum z tñc si est super aliis rebus q̄ super feudo ordinarius cognoscet ut in. d. s. preterea si uero est questio feudalis quoquomō tangens naturā feudi siue agatur ad priuationez ex legibus feudoz siue tangat tributum uel aliud seruitium debituz uel alio mō agendū est coram paribus curie pñt

tñ si uolūt fm. doc. hic etiam corā alio iudice litigare qz nulli hoc casu fit p̄iudicium ex quo dñs est p̄tensus sed alia parte inuicta credit qz non possunt ex quo hoc beneficium datur a lege non ē ei sufferendum ar. c. indultum delreg. iur in vj. factat simile quod habetur in .c. qz propter de ellec. ubi habet si pōt fieri p̄promissus iuncta miori pte z dicunt doc. hic qz qñ agitur corā domino uel paribus occasione feudi debet hoc exprimi in libello z uoluit hic inno. ex quo inferf qz qñ certa qualitas tribuit iurisdictionez iudici illa semper ē exprimenda in libello ad concludendū iurisdictionē iudicis fm inno. hic sed in alia glo. sentit qz etiam si in libello nihil exprimatur nihilominus cu3 uideatur omne ius suum deduxisse in iudicium ut in. c. cum ecclesia sutrina de causa poss. uel proprie z in. l. solemn. ff. de iud. uidetur deductum ius feudale ideo dicit qz si agitur coram ordinario simpliciter rei uēdicatōe pōt excipi qz illa qd est feudalis Tu de hoc uide goff. qui tenet contrarium in. c. si clericus laicum. j. ti. i. z uincen. in. c. conquestus eo ti. z eundem Inno. in. c. romana de for. ppe. li. vj. z in. c. super litteris de rescriptis bar. in. l. i. ff. si quis in ius uoc. not. ier. bar. iac. but. cy. z alios in. l. prescriptione. C. si contra ius uel util. pub. dicitur plene in. d. c. si clericus laicum Sed quid si non sint pares curie Inno. hic dicit qz elligētur arbitri ad instaur quando re censatur iudex suspectus ut in. c. cum specialit z c. secundo requiris d app. c. licz. j. ti. p. quod putat hosti. uerū qñ dñs ē actor secus si uassall? qz tñc agatur coram ordinario dñi ar. xi. q. i. c. si clericus Sed glo. i. d. l. imperialē. s. preterea dicit agendū coram ordinario rei indistincte. z illa vñ uerior. quia ex quo modus a lege inductus seruari non pōt debz res z iurisdictione redire ad suā naturaz p̄stinā ar. c. ab exordio xxxv. di. Nā h iurisdictione feudale ē supindicta. z p̄iudicat iurisdictioni ordinariē z p̄ p̄ns ē restringenda vt in clef. si. de offic. ordi. Adduci potest quia ad illum casum non adaptatur dispositio legis ad quem non adaptant vba legis. c. indēntatibus. s. s3 cu3 cas. de elec. lib. vi. l. iij. s. toties. z quod ibi uoluit Bar. ff. d. dam. infec. z. l. id autem. ff. d. admini. tuto. z. l. q̄ cōstitutum. z qz ibi uoluit ang. ff. d. testa. mili. z. l. bos ac cusare. s. omnib. ff. d. accus. z adduco uobis optimum simile. quod uoluit Bal. in. l. in cōiunctio ne. C. de nup. disponit inquit statutuz. qz in contracta minoris debeat interuenire consēsus matris. z duoz propinquozuz. z ultra tale statutū nō procedit modo minor mortua matre contrahit cōsensu propinquozuz. dicitur ualere contractam. qz statutū loquēs d̄ consensu matris d̄bz intelligi si mater extat alias secus. Ita dicamus in proposito. Constitutio feudalis loquens d̄ paribus curie cognoscētib? i causa feudi restringitur si extant pares als recurref ad ordinarium tene menti. qz autē dicant pes curie. d̄c uassalli eiusdē domini. vt i. d. l. ipiale. s. preterea z in. c. i. de iurif. apud per terminan. Et uicūf pes fm Inno. qz dñs habere consilia feuda. vt si ē cā comitatus. tñc alij comites uassalli erunt iudices si inter inferiores tñc i feriores habētes cōsimilia feuda. z sic d̄ similib? dicitur ergo pes a paritate feudi. vel s3 hosti. d̄

cuntur pares qz sunt pariter a partibus errigendi sed p̄mum dictum videtur verius qz ius istos deputat z non partitū ellectio nisi vt infra dicitur. s3 vtz omnes pares erūt iudices si sunt plures inno. z alij docto. resserunt varias opiniones quia quidam dicunt qz dñs ex pluribus elliget vnū z vassallus elliget alium ar. c. si quis clericus xj. q. i. z placet hoc inno. s3 alij vt resfert inno. dñt qz isti pares elligēt ex se tm̄ duos vel quot voluerint qz ipsorū est iurisdictione cum enim eis a lege sit data hec iurisdictione p̄nt cui volūt eam demāndare ar. lxiii. di. c. i. ij. z. ii. .l. z qz. ff. de iur. om. iudi. z c. pastoralis d̄ rescriptis Et ex hac doctria duo colligit do. abb. qz vbi lex dat iurisdictionem pluribus etiam expressis nominibus appellatiuis non videt eum deferre in solidū sed omnibus insimil colligit tm̄ qz p̄nt alicui cās delegare licet sint deputati in certis casib⁹ tm̄ Ex quo infert do. abb. qz docto. collegij senensis deputati p̄ celiū generale in cā appellatiōis poterunt vnaz cās seu plures cōmittere aliquib⁹ ex eis cuz hēant iurisdictionē ex statuto papali z sic a lege. iuxta not. per bar. i. l. fi. ff. de pe. z in. l. v. ff. de verb. oblig. imo etiam si essent delegati a p̄ncipe hoc possent vt in. c. super questionū de off. deleg. licet sit cā appellatiōis vt ibi z p̄ cy. in auct. ad hec. C. de iud. z allat etiā in ar. c. pastoral d̄ rescriptis dicit tamē i hoc seruādam consuetudinē que est optima. ll. interpres vt in. c. cum dilectus de consue. z ita dicit posse itelligi glo. in d. l. imperialem. §. preterea in multis tm̄ locis fm̄. consuetudinem solus dñs elliget pares z ipsos curia constituit primū magis congruit iuri z equitati fm̄. hosti. sed cessante cōsuetudine dicit do. abb. plus sibi placere precedens dictū Tu adde glo. in d. §. preterea que dicit qz dñs z vassallus elligent concordit. i. illum vel illos de quo vel de quibus erunt concordēs si autem non concordant tunc dñs elliget vnuz vel plures z vassallus totidem z debent isti qui elligunt iurasse fidelitē dño als nō p̄nt elligi eo iurto z si discordarent debet elligi tercius p̄ ipsos pares ar. l. itē si vnus. §. p̄ncipaliter. ff. de arb. nec sunt om̄s vassalli vocandi ad istā ellectionem fm̄. Inno. z ita dicit hic bal. p̄tineri in pace constantie qui etiā dicit qz non debet procedi ad ellectionem tabellionis simplicis nisi sit de confidatis vel salteznō sit suspectus allat glo. quam dicit esse sing. in auct. de triē. z semiss. §. quia sepe. Tu pondera accurate qz isti pares hnt iurisdictionem ordinariam vt inferius dicitur z voluit hic inno. ergo videtur qz habeant iurisdictionem ordinariam ipso ordine z ad hoc allat glo. i. l. pomponius. ff. de re iudi. z quod ibi voluit bar. z quod voluit inno. in. c. prudentiā d̄ offi. deleg. z qd̄ habet i. l. i. ff. d̄ of. p̄sul. credo tamen qz exercitiū non habeant insolidum per id quod habet in. c. i. de p̄uers. apud pa. termi. pondera etiā qz inquantū do. abb. h̄ arguit ad iurisdictionē p̄tentē collegio iudicū in cā appellatiōis qz non videt qz bene arguat qz isti pares non habent iurisdictionē vt collegium Tu pondera etiā inquantū dicit qz illi iudices de collegio comittūt cās aliquibus de eis qz nos videm⁹ hic bononie seruari contrarium qz dñs legatus est ille qui cōmittit cās appellatiōis sed quid si dñs

feudi non recognoscit superiorem vt est inclit⁹ rex aragonū z est p̄tentio coram ipso respondet bal. in. d. §. preterea qz cognoscent pares curie z si forte pares curie sint nimis fauorabiles regi vel volunt cognoscere nec litigantes velint cās p̄promittere dicit qz cognoscent p̄ rōne peccati allat. c. no. uit. j. co. Tu allat hosti. qui hoc dicit in terminis in. d. c. nouit idem dicit ibi bal. p̄ defectū iustitie. c. ex transmissa z. c. ex tenore de for. p̄p. quid si vassallus non vult elligere postqz dñs elligit an ellecti p̄ dñs poterūt cognoscere z diffinire dicit qz sic fm̄. andr. d̄ iser. in. d. c. i. de p̄uersi apud pa. termi. ne p̄uisiono illius. c. videat inuital. ar. l. i. de eo qz cer. lo. facit qd̄ habet i. c. i. d̄ mili vass. qz p̄ta. est s3 an vnus ex istis paribus poterit cōmittere citationē sine alio. dicit qz sic p̄ notata p̄ glo. in. l. p̄ponius. ff. de re iudi. s3 quem modum seruabūt isti in procedendo dicit iudiciarium fm̄ Inno. z alios qz sunt iudices ordinarij quod est bene notandum qz si is cui dat iurisdictionē iter certas p̄sōas d̄ i mō procedēdi z sentēciandi seruare ordinem iudiciorū iudicando tm̄ seruabit consuetudinē feudorum z eis deficientibus recurrit ad ius cōmune. c. i. de feud. cognitione. Et ex hoc hēs qz p̄lati inferiores hnt iurisdictionem in subditis suis ut in. c. decernimus. s. eo. debet seruare ordinem iudiciorū in causis subditorū z dicit hic bal. qz iurisdictione istorum parium est ordinaria. qz est naturalis ex natura feudorum z quia datur a consuetudine id dicit ordinaria non tamē ē vniuersalis. sed sp̄alif ad vnā sp̄m tm̄. puta feudi. Ita dicit glo. sing. in. c. i. in ri. de inuesti. iter ma. facta. s3 i quo loco sedebunt pro tribunali isti pares glo. i. d. l. sp̄ialē. §. preterea. dicit in loco maiorum si ē honestus l. pe. ff. d̄ iusti. z iur. als elligēt sibi locum fm̄ bal. hic. qz non hnt sedem determinatā a iure ut in si mili dicit glo. sing. de iudicibus bononiensibus i l. cum sniam. C. de senten. z interlocu. om. iudi. s3 utrū possit appellari a snia lata ab eis dicit qz sic. c. sancimus quo tpe miles inuesti. peti. debe. s3 ad quē appellabit dicit si ē dominus proximus mediatas ad eum appellabit taz a pibus qz a dominis etiam si domin⁹ sit p̄sona ecclesiastica z proximus sapior sit laicus. c. ex transmissa fm̄ vnum intellectum. j. ti. p̄. c. romana. §. d̄z coniuncta glo. d̄ app. li. vi. Et id qz hoc casu p̄sona ecclesiastica iudicatur laicus ex quo habet feudum a laico p̄ notata in. c. solite de maior. z obe. si uero non est ibi superior tunc appellabit ad ordinariū cui subiecta res ē si ergo dominus ē persona ecclesiastica tunc appellabit ad ecclesiasticū si secularē ad secularē qz ex quo iste ē subiectus ordinario loci ad eum spectat corrigere iniquitatem inferior iudicis. d. c. romana. §. debet z faciat glo. sing. ibi fm̄ do. car. h̄ z faciat iste rex. ubi ordinari⁹ supplet negligentiam dñi ergo eodem mō corriget iniquitatem ergo eodem modo iudex ordinarius corriget iniquitatem ego nō discedo ab illa opinione quā superius tenui qz clericus non possit p̄ueniri corā laico per iura que superius allatū Item dicit hic inno. qz si dñs per violentiam spoliavit vassallum feudo qz vassallus nō debet agere cōtra dñs feudi interdicto unde vi. secus si dñs agat cōtra vassallum d̄ spoliatiōe facta a vassallo uiolētē

19
quia tunc poterit agere dominus interdicto unde vi. eo-
ram paribus curte. z mouetur ex eo quod habet i
l. i. §. interdictum. ff. de vi. z vi. ar. vbi libertus non
agit interdicto unde vi §. psonu s3 e3 sic l3 enim i
terdicta sint psonalia. tñ sunt scripta in rem. l. i. ff.
de interdictis notatur in. c. ex parte. j. ti. p. z cum
hoc dicto transcunt oēs hic. vos addite bal. in. d.
l. imperialē. §. preterea. vbi querit an possit vassal-
lus accusare dominum de furto. refert quosdā dicere
q non qz hanc petitionem excludit reuerētia dñi
c. i. de mili. z vass. qui contu. ē. c. i. in quib⁹ caus.
feud. amit. refert alios dicere contrariū qz nō habet
necesse petere venias. ipse vō dicit sic q aut vassal-
lus in libello exprimit actiones furti. z non proce-
dit libellus. aut nō exprimit z procedit. qz vñ ager
certi conditione generali. que non infamat. Nā
quo ad infamiam magis inspicit genus actionis
q genus cause vt voluit glo. sing. in. l. certi condi-
tio in prin. ff. si cer. pe. idē dicit si qs agit ptra sa-
cerdotē suū parochialē yel §. eū qui leuauit de sa-
cro fonte ar. l. nō debz. ff. de dolo z dicit etiam ibi
bal. vassallus conquerit de domino q exigit serui-
tia nō debita vel vltra modū solitum quod reme-
dium intentabit dicit officium iudicis vos ad-
dite q pro illo dicto Inno. adduci pōt glo. me-
lior de corpore iur. in. l. i. §. potuisse. ff. ad sille. vbi
probat q seruus d3 preferre vitam dñi sue prope
saluti z glo. ibi dicit idem in vassallo vt debeat
preferre vitam domini sue salutis proprie. ergo eodē
modo dicemus de honore qz d3 preferre honores
domini honori suo. z p qñs non poterit eum accu-
sare interdicto unde vi nec actōe furti. Et inquā-
tum Inno. mouet ex eo. qz libertus non agit inter-
dicto vñ nī adduci potest tex. multū sing. in. l. li-
berto patroni persona semp honesta z sancta vide-
ri solet. ff. de obsequi a lib. patro. prestan. z p illū
tex. conuncta doctrina Inno. hic pōt dici q pso-
na domini feudi sancta z honesta videri solet vas-
sallo z als̄ audiui q greci inhabitantes urbē cō-
stantinopolitanā speratorē sanctum appellabant
z p istud dictum Inno. z p. d. l. liberto. z p doctri-
nā nicol. de neapol. ibi extēdētis illū tex. ad magi-
strū z doctorē. q sicut sancta z honesta videri d3
psona patroni liberto Ita persona doctoris suo
discipulo. Audeo dicere q si doctor spoliat disci-
pulū suū non poterit discipulus agere contra do-
ctorē suū interdicto unde vi. quod tene mētī qz est
stupēdū dictus z inuit ueritati. si dictū Inno. vñz
est nec ē admiratione dignū qz doctor dē eē pater
scolarum. ut ē sing. tex. in. l. i. C. de excuss. artifi-
li. x. z idē tex. sing. in. l. ij. ad si. ff. d. orig. iur. dicit q
discipuli obent administrare alimēta preceptorī
paupz z voluit Inno. i. c. ij. d. magistris. z scribit
de uita z moribus phozum. q cū regi philippo na-
tus fuisset Alexander fertur scripsisse lras Aristo-
teli philosophoz supremo q gratias agebat dijs
q eidem filium dederant s3 longe maiores debe-
bat quia dederāt eo tempore quo nutreteret scia
Aristotelis ptes eniz dant esse. s3 magistri z doc.
dant bene esse tene mētī ista. ¶ Sed ego dubito d
hoc dicto inno. Nā mouet ipse ad instar liberti
pro certo non est bonum simile. quia seruus fact⁹
liber a domino de nibillo est effectus aliqd. d. l.
qd attinet. ff. d. reg. iur. nō ē sic i vassallo. z §. In

20
no. z cōez opt. ego alto. c. i. d. no. foza fidelli. i vñ-
bus feud. vbi ē tex. dñis mūdi terribilis. q si dñs
non est fidelis vassallo q eodē mō vassallus non
teneē. eē fidelis dño quē tex. fm bal. ibi notent do-
mini qz est terribilis z adduci pōt illud domici-
ozatoris uehementissimi. Cur inquit ego te habe-
am in principem cū tu non habeas me in senatorē
c. esto subiectus. xcv. vi. z faciat. c. frustra. z. c. ex
eo de reg. iur. in. vi. z faciat qz reatus omnē adi-
mit honorem ergo sicut vassallus pōt conueniri a
dño interdicto unde vi ita. z econtra qz si dñs nō
h3 vassallū vt vassallū vassallus nō teneē hfe do-
minū vt dñm z ad gl. d. §. potuisse saluando. hono-
rificentiam tanti patris. dicas q loquit arguēdo
z non affirmādo. z si loqueretur affirmādo non
bā loqueret. Et contrariū voluit glo. in. c. i. quib⁹
mo. feud. amit. z in. c. si a morte de alie. feud. pa. z
ibi bal. dānat glo. d. §. potuisse z idem bal. in. l. fi.
C. q cū eo. dicit q vassallus nō teneē preferre vi-
tā dñi sue proprie salutis z nicol. de neapol. in. d. §.
potuisse dānat illā glo. dicit q dñs nō h3 rātam
prātem in vassallo qñ dñs in seruo z p qñs dictū
Inno. nō vñ verum tene mētī predicta dicit etiā
hic Inno. q si dñs spoliavit vassallū q erat cleri-
cus q p iudicem ecclesiasticum cogendus ē dñs
restituere id quod rapuit qz sacrilegus ē z sacrile-
giū ē crimen ecclesiasticū. xvi. q. i. c. in canonibus
c. cū sit generale. c. conquestus. j. ti. primo z dato
q sit dubium de spoliatione adhuc cognoscet iu-
dex ecclesiasticus ar. xxiii. q. ii. c. si quis de poten-
tibus. c. relatum de iure patro. z sic ex dicto Inno.
habet q cōmittitur sacrilegiū non solum quan-
do spoliatur ecclesia sed etiam quando spoliatur
clericus patrimonialibus quod procedit quando
agitur interdicto unde vi. cum illud sit personale
z agatur de uolentia illate persone. l. i. ff. de inter-
dic. z sic leditur ipsa persona que est sacra z spūa
lis ar. c. nuper de sen. exco. ¶ Collige etiam ex dī-
cto Inno. q si qualitas afferens iurisdictiones ē
dubia tamē iudex ecclesiasticus cognoscit. z pro-
cedit in cā quod dictum est mirabile. sed pro certo
non est uerum quia confunditur per istum tex. i vñ
bo constat possessiones tenere in feudum. z per dī-
ctum vincen. in. c. conquestus. j. ti. primo z goffi.
in. c. si clericus laicum eo. ti. z per dictum eiusdem
Inno. in. c. super litteris de hptis z in. c. romana
§. contrabentes de foro compe. li. vi. dicit in. d. c.
si clericus laicum. Quid si dñs conuentus coras
ordinario excipit q cā est feudal vel vassallus cō-
uentus coram dño excipit cās non esse feudales. di-
cit hic Inno. q si non excipitur coram ordinario
ipse primo cognoscit de hac questione preiudicia
li. ar. l. si quis ex aliena ff. de iudi. z hoc dicit vñz
quia agit ita generaliter vt uterque possit inclu-
di puta quia egit rei uendicatione nulla causa ex-
pressa sic possit includi tam directum dominium
q utile. ar. l. si mater. §. an eandem. ff. de except.
rei iudi. Secus si tale quid expressit ex quo clare
pateat questionem non esse feudalem. quia tñc nō
admittitur exceptio fm eum exemplum ponit si in
libello dixit vendico talem rem. quia quesitū do-
minium p prescriptionem vtile vel directum alias
per emptionem a domino vel aliam aliquam cau-
sam. Ex hijs dictis Inno. collige diligenter q i

libello concepto super rei vendicatione .non solū
 venit directum dominiū .sed etiam utile facit qđ
 voluit glo .z bar .in .l .si minor .ff .de euc .z ratio ē
 quia libellus est late interpretandus favore libel
 lantis .l .si quis intentione ambigua .ff .d .iudi .gl .
 in .c .cum ad sedem de resti .spol .guil .z bar .in .l .sz
 z si possessori .§ .item si iurauero .ff .de iure iur .als
 stricte intelligendo comprehenderetur directū do
 minium .l .i .§ .qui in perpetuum .ff .si ager vectiga
 lis . ¶ Collige etiam ex dicto Inno .qđ libellus ge
 neralis non restringit omnino ad qualitatem iu
 dicē .sed d3 intelligi prout congruit iuri actoris .lz
 enim agat coram ordinario tamē non excluditur
 vtile dominiū .z sic qđ feudalis als non admitte
 retur exceptio . Collige etiam qđ cā feudalis pōt d
 duci lz nō exprimat hoc clare i libello collige ēt
 qđ per prescriptionem acquirif utile .z directus do
 minium quod facit § glo .in .l .i .ff .d .aqua plu . ar .
 z p istud dictum refert do .abb .se obtinuisse i fac
 to qđ quisdam in libello dixit se dominum z pro
 bavit se dominū p prescriptionem vt talis proba
 tio adaptatur libello .tū qz p prescriptionem acq
 ritur directus dñiū z remittit se ad dicta i .c .ad
 aures de prescript . ¶ Tu dicas fuisse dubitatio
 nem inter glosatores .vtrū acquirat utile aut tūc
 ctum dominium prescriptione de quo p gl .z bar .
 in .d .l .i .ff .de aqua plu . ar .z in .l .vsucapio .ff .de
 vsucap .plenissime ultra alios p saly .in .l .traditio
 nibus .C .de pac .p Jo .an .in .c .ij .de reg .iur .li .vi .
 bal .in .l .scientis .C .de inge .manu .z in Rca .C .d
 rei uen .z in auten .nisi tricēnalis .C .de bo .mater
 archi .in .c .i .de prescip .li .vi .p do .an .z alios in .d .
 c .ad aures .so casu principali quando excipitur co
 ram domino tunc aut non negatur feudus nec ne
 gant se vassallos sed pars conuenta dicit qđ nō
 ē feudalis .z tunc poterit dominus cognoscere de
 ista qōne preiudiciali ad fines fundandi suā iuris
 dictionem .ar .l .si quis ex aliena .ff .de iudi .z .c .su
 per lris de Reptis nec dominus in hoc potest recu
 sari suspectus cum tantummodo agatur de nudo
 exercitio iurisdictionis .aut negatur esse feudales
 z tunc dicit Inno .qđ potest dominus cognoscere
 sicut cognoscit quilibet an sit sua iurisdictione z qđ
 pronūciabit se eē iudicē .nō autē pronūciabit rē
 non eē feudale z sic non erit iudex in facto propo
 postea refert Briam opi .z in illa residet vt non co
 gnoscat .an sit iudex in illa quia videt eē iudex
 in cā sua z semp pronūciaret se esse iudicem .z sic
 res iudicare eē feudalis § .l .i .C .ne quis in sua
 causa iō remittef ad ordinarium .dicit tñ qđ ne
 gans dñm eē dñm feudi cadit a iure suo .viii .di .
 c .quo iure .l .si .ff .de rei uen .z ē expressum fm ho
 sti .in .c .si vassallus in ti .si de feudo .dfun .fue .con
 trouer .z in ti .d .lege coradi .c .si fuerit z hoc intelli
 ge si constitit qđ sit feudum vt in dictis iuribus
 z qđ maliciose negavit dñm eē dominum feudi .se
 cus si ignorabat z dicit do .car .qđ oportet qđ reco
 gnoscat dñm nō solum tanqđ dominū sz etiam qđ
 non iniurietur sibi z subdit qđ si vassallus copulat
 amicitiam cum inimic .domini poterit feudo pri
 ri z dicit eē glo .not .in .l .i .§ .cum patronus .ff .de
 off .prefec .vrb . ¶ Ego addo similem glo i .liberi
 C .de inoff .testa .z i .c .i .§ .porro in ti .que sit prima
 causa bñfi .amit .z in .c .i .quib .mod .feud .amit .z

adduco casum in .c .i .in ti .quot testes sūt necij ad
 probandam ingratitude .z adduco bal .in .l .i .fr .
 de re .diui .i .qđe .xli .vbi dixit qđ eo ipso qđ vassal
 lus facit ligā cū inimicis dñi presumit proditor .
 Idem dicit si permisit inimicos dñi transire qz
 presumit proditor .l .si quis barbaris .C .de re mi
 li .li .xij . ¶ Tu illas glo .limita nisi pp timorem p
 teritus vassallus copulavit amicitiam cū inimico
 dñi ar .l .nouissime .§ .si quis compulsus .ff .qđ fal
 tu au .Ita dixit bal .in .c .i .quibus mo .feu .amit .
 z adduco ellegantem tex .z doctrinam bal .in .l .i .
 C .de noxal .vbi dixit qđ receptas bāntus pp ter
 rorem non incidit in penam receptantis bāntum
 z faciat quod voluit Ly .post pe .in .l .i .C .vndevi
 z ibi bal .z idem bal .in .c .i .§ .vel furtum de pa .iu
 ra fir .z ego am iam sunt .xij .cum legerem in stu
 dio ferrariensi qđ nouissime tunc incepit vt daref
 forma studio illi z seruarent boni mores antiqssi
 morum studiorum quotidie publicari feci duas
 vel quattroz zclusiones z post exitum lectionis i
 plateis ferrariensibus illas disputabam accersit
 oibus docentibus in illo studio in facie omniū vā
 nam omnes istas glo .z inter alia dicebam qđ vbi
 cunqz vassallus contrahit amicitiam cum inimi
 co dñi .z contra ipsum dominū tūc priuat feudo .
 aut simpliciē contrahit amicitiam .z tūc non priua
 tur feudo .z dicebam hoc probari in .d .l .liberi .z i
 d .§ .cū patronus z ista menti cōmenda . ¶ Et ex
 dicto Inno .collige qđ dñs feudi nō pōt cognosce
 re an sua sit iurisdictione cum negat dñs .z sic dispō
 d .l .si quis ex aliena non h3 locū in dño feudi z ē
 rō fm do .abb .qz non contendit de nudo exercitō
 iurisdictionis imo de proprietate z comodo .ipsi
 iudicē .quo casu non pōt cognoscere .an sua sit iu
 risdictione faciat glo .in .l .de iur .ff .ad municip .c .ad
 audientiam de prescrip .z qđ not .Inno .in .c .cum
 venerabil .de censu .Tu adde bal .in .c .i .in ti .de in
 uesti .in mari facta vbi t3 primā opi .relatam hic
 p Inno .dicit enim qđ ille qđ ē dñs non solum rōne
 feudi .sz etiam ratione iurisdictionis cognoscit tā
 quam inter subditos siue constet qđ sint vassalli .si
 ue non sed de propria cā nō cognoscit puta an ipse
 dominus vim intulerit an ne .l .qui iurisdictioni pre
 est .ff .de iurisd .om .iu .l .pe .ff .de arb .l .i .C .ne quis
 in sua cā nisi eēt impator vel rex francozū qui nō
 cognoscit supiozem .l .proxime .ff .de hijs que in
 testa .dele .adde etiā Inno .iu .c .ex parte de verb .
 sig .vbi dicit qđ tunc iudex cognoscit an sua sit iu
 risdictione .qñ ē disceptatio iurisdictionis iter ipsas
 pres .Secus si ē inter ipsum iudicē .z ptes qz tunc
 iudex ipse non cognoscit quo casu nō habet locus
 d .l .si quis ex aliena .z istud voluit bal .in .d .l .sigf
 ex aliena z p hoc potes reducere ad concordiam
 istas duas opi .contrarias quas hic retulit Inno .
 ¶ Adde etiaz glo .in .c .accusat .de hereti .li .vi .qđ
 dixit qđ .d .l .si qs ex aliena h3 locū in ordinario
 ex quo infero vobis sing .qđ non h3 locū i dño feu
 di .qz lz sit iudex ordinari⁹ nihilominus ē iudex
 particularis vt dixit glo .sing .in .d .c .i .de inuesti .
 in mari fac .z fm bal .ibi iurisdictione sua ē anorma
 la que suis finibus d3 eē cōtēta .nā iurisdictione sua
 ē sup iudicta .z posset dici ad instar .legati papalis
 qz lz sit ordinarius .tñ iurisdictione sua est extraor
 dinaria p not .in ele .si .d .off .ordi . ¶ Et adduco ego